

SEANCES DU MARDI 19 DECEMBRE 1989
VERGADERINGEN VAN DINSDAG 19 DECEMBER 1989ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERINGSEANCE DU SOIR
AVONDVERGADERING

SOMMAIRE:

PROJET DE LOI (Discussion):

Projet de loi-programme.

Discussion (Reprise). — Rapport fait au nom de la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes. — *Orateurs*: M. Bock, Mme Detiège, secrétaire d'Etat aux Pensions, adjoint au ministre des Pensions, p. 1152.

Discussion et vote d'articles:

A l'article 253: *Orateur*: M. Bock, p. 1153.

A l'article 258: *Orateur*: M. Bock, p. 1154.

A l'article 291: *Orateurs*: M. Bock, Mme Detiège, secrétaire d'Etat aux Pensions, adjoint au ministre des Pensions, p. 1158.

Rapport fait au nom de la commission de l'Intérieur. — Discussion. — *Orateurs*: M. Tant, rapporteur, Mme Herman-Michielsens, MM. Mouton, Flagothier, Mme Nélis, M. Van Hooland, M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, M. Van der Biest, ministre des Pensions, p. 1158.

Discussion et vote d'articles, p. 1168.

A l'article 301: *Orateur*: Mme Herman-Michielsens, p. 1171.

INHOUDSOPGAVE:

ONTWERP VAN WET (Beraadslaging):

Ontwerp van programmawet.

Beraadslaging (Hervatting). — Verslag uitgebracht namens de commissie voor de Landbouw en de Middenstand. — *Sprekers*: de heer Bock, mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Pensioenen, blz. 1152.

Beraadslaging en stemming over artikelen:

Bij artikel 253: *Spreker*: de heer Bock, blz. 1153.

Bij artikel 258: *Spreker*: de heer Bock, blz. 1154.

Bij artikel 291: *Sprekers*: de heer Bock, mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Pensioenen, blz. 1158.

Verslag namens de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden. — Beraadslaging. — *Sprekers*: de heer Tant, rapporteur, mevrouw Herman-Michielsens, de heren Mouton, Flagothier, mevrouw Nélis, de heer Van Hooland, de heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen, de heer Van der Biest, minister van Pensioenen, blz. 1158.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 1168.

Bij artikel 301: *Spreker*: mevrouw Herman-Michielsens, blz. 1171.

Rapport fait au nom de la commission des Finances. — Discussion. — *Orateur*: Mme Truffaut, p. 1175.

Discussion et vote des articles, p. 1176.

Rapport fait au nom de la commission de la Défense:

Discussion et vote de l'article 325, p. 1178.

Rapport fait au nom de la commission de la Justice:

Discussion et vote des articles, p. 1178.

Rapport fait au nom de la commission de l'Infrastructure (Travaux publics). — Discussion. — *Orateurs*: MM. De Seranno, rapporteur, Boël, M. Dupré, secrétaire d'Etat aux Réformes institutionnelles, chargé de la restructuration du ministère des Travaux publics, adjoint au ministre des Communications et des Réformes institutionnelles, et secrétaire d'Etat aux Petites et Moyennes Entreprises, adjoint au ministre des Classes moyennes, M. Van Hooland, p. 1180.

Discussion et vote d'articles, p. 1183.

Rapport fait au nom de la commission de l'Infrastructure (PTT). — Discussion. — *Orateur*: M. Boël, p. 1185.

Discussion et vote des articles, p. 1186.

Verslag uitgebracht namens de commissie voor de Financien. — Beraadslaging. — *Spreker*: mevrouw Truffaut, blz. 1175.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1176.

Verslag uitgebracht namens de commissie voor de Defensie:

Beraadslaging en stemming over artikel 325, blz. 1178.

Verslag uitgebracht namens de commissie voor de Justitie:

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1178.

Verslag uitgebracht namens de commissie voor de Infrastructuur (Openbare Werken). — Beraadslaging. — *Sprekers*: de heren De Seranno, rapporteur, Boël, de heer Dupré, staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen, belast met de herstructurering van het ministerie van Openbare Werken, toegevoegd aan de minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen, en staatssecretaris voor de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, toegevoegd aan de minister van Middenstand, de heer Van Hooland, blz. 1180.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 1183.

Verslag uitgebracht namens de commissie voor de Infrastructuur (PTT). — Beraadslaging. — *Spreker*: de heer Boël, blz. 1185.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1186.

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 19 h 35 m.
De vergadering wordt geopend te 19 h 35 m.

ONTWERP VAN PROGRAMMAWET

Bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Landbouw en de Middenstand

Beraadslaging en stemming over artikelen

PROJET DE LOI-PROGRAMME

Discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes

Examen et vote d'articles

De Voorzitter. — Wij hervatten de beraadslaging over het ontwerp van programmawet met de bespreking van het verslag

uitgebracht namens de commissie voor de Landbouw en de Middenstand met betrekking tot de artikelen 253 tot 267 en 289 tot 292.

Nous reprenons la discussion du projet de loi-programme par l'examen du rapport fait au nom de la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes, au sujet des articles 253 à 267 et 289 à 292.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

De heer De Cooman, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

La parole est à M. Bock.

M. Bock. — Monsieur le Président, à de très nombreuses reprises, à cette tribune et ailleurs, l'importance des Classes moyennes a été soulignée. Je citerai quelques chiffres: au cours des cinq dernières années, le nombre des indépendants a augmenté de trente mille unités. Et parmi les cent mille emplois créés durant cette même période, quatre-vingt mille sont issus des petites et moyennes entreprises occupant moins de cinquante personnes.

Mais les Classes moyennes ne sont pas que des entreprises et des bilans; ce sont aussi des hommes, des femmes et des enfants.

Nous interviendrons tout à l'heure pour défendre les amendements que nous avons déposés en ce qui concerne le statut social des indépendants et ce, sur deux plans: les pensions qui ne peuvent pas être inférieures au revenu minimum garanti aux personnes âgées et les allocations familiales, pour que soit enfin suivi d'effets ce principe communément admis selon lequel un enfant égale un enfant.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Detiège.

Mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, ik kan zeer kort gaan. De amendementen die de heer Bock heeft verdedigd, werden al in de commissie besproken.

Ik vraag de verwerping van de amendementen om de redenen die in het verslag zijn vermeld.

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Landbouw en de Middenstand, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen die het onderwerp uitmaken van dit verslag.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles faisant l'objet de ce rapport.

Je signale que des amendements signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du volet en discussion.

Ik deel u mee dat amendementen ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen van de in behandeling zijnde afdeling.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? (*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Artikel 253 luidt:

Afdeling 2. — Rijkstoelage aan de pensioenregeling voor zelfstandigen

Art. 253. In artikel 42, 2°, van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, gewijzigd bij de wetten van 15 mei 1984, 7 november 1987 en 30 december 1988, worden de woorden «van 13 119,3 miljoen frank» vervangen door de woorden «van 10 396,1 miljoen frank».

Section 2. — Subvention de l'Etat au régime de pension des travailleurs indépendants

Art. 253. A l'article 42, 2°, de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants, modifié par les lois des 15 mai

1984, 7 novembre 1987 et 30 décembre 1988, les mots «de 13 119,3 millions de francs» sont remplacés par les mots «de 10 396,1 millions de francs».

MM. Bock et Houssa proposent la suppression de cet article.

De heren Bock en Houssa stellen voor dit artikel te doen vervallen.

La parole est à M. Bock.

M. Bock. — Monsieur le Président, nous estimons que les pensions des indépendants ne peuvent rester en dessous du revenu minimum garanti aux personnes âgées. Par ailleurs, le brutage des cotisations qui est maintenu rapporte déjà six milliards au budget.

Nous demandons, dès lors, la suppression pure et simple de l'article 253.

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 253 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 253 worden aangehouden.

Hoofdstuk III. — Maatregelen betreffende de pensioenen voor zelfstandigen

Afdeling 1. — Wijziging van het koninklijk besluit nr. 72

Art. 254. Artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, gewijzigd door de wet van 6 februari 1976 en het koninklijk besluit van 1 juni 1984, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«Artikel 1. § 1. Dit besluit strekt ertoe, ten gunste van de zelfstandigen en van de helpers, van hun langstlevende echtgenoot of van hun uit de echt gescheiden echtgenoot, een regeling vast te stellen inzake rust- en overlevingspensioen, pensioen als uit de echt gescheiden echtgenoot en onvoorwaardelijk pensioen.

§ 2. Onder «zelfstandigen» en «helpers» dienen te worden verstaan de personen zoals zij door het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen zijn omschreven om het toepassingsgebied van dit laatste besluit af te bakenen.

§ 3. In de volgende artikelen van dit besluit wordt, behoudens andersluidende bepaling, met het woord «zelfstandige» zowel de zelfstandige als de helper bedoeld.»

Chapitre III. — Mesures concernant les pensions des travailleurs indépendants

Section 1re. — Modification de l'arrêté royal n° 72

Art. 254. — L'article 1er de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants, modifié par la loi du 6 février 1976 et l'arrêté royal du 1er juin 1984, est remplacé par la disposition suivante:

«Article 1er. § 1er. Le présent arrêté a pour objet d'organiser en faveur des travailleurs indépendants et des aidants, de leur conjoint survivant ou de leur conjoint divorcé, un régime de pension de retraite et de survie, de conjoint divorcé et de pension inconditionnelle.

§ 2. Par «travailleurs indépendants» et «aidants», il y a lieu d'entendre les personnes telles qu'elles sont définies par l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des

travailleurs indépendants, pour délimiter le champ d'application de ce dernier arrêté.

§ 3. Dans les articles suivants du présent arrêté, il y a lieu de considérer, sauf disposition contraire, que les mots « travailleur indépendant » visent et le travailleur indépendant et l'aidant. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 255. Artikel 3, § 4, van hetzelfde besluit, ingevoegd door de wet van 6 februari 1976 en gewijzigd door het koninklijk besluit van 29 februari 1988, wordt opgeheven.

Art. 255. L'article 3, § 4, du même arrêté, inséré par la loi du 6 février 1976 et modifié par l'arrêté royal du 29 février 1988, est abrogé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 256. In artikel 5 van hetzelfde besluit, gewijzigd door het koninklijk besluit van 1 juni 1984, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Paragraaf 1, tweede lid, wordt door de volgende bepaling vervangen:

« Indien de aanvraag nochtans wordt ingediend binnen twaalf maanden na het overlijden van de echtgenoot, gaat het overlevingspensioen, toekenbaar uit hoofde van laatstgenoemde of uit hoofde van een vorige overleden echtgenoot, in de eerste van de maand volgend op die van het overlijden van de laatste echtgenoot. Het gaat niettemin in de eerste van de maand waarin de laatste echtgenoot overleden indien deze, in de loop van de maand van zijn overlijden, geen aanspraak kon maken op de betaling van een rustpensioen toegekend in een andere Belgische regeling dan die van de zelfstandigen, in een analoge buitenlandse regeling of in een regeling die op het personeel van een instelling van internationaal publiek recht van toepassing is »;

2° In § 1, derde lid, worden de woorden: « onverminderd de bepalingen van artikel 3, §§ 1 en 2 » vervangen door: « onverminderd de bepalingen van artikel 3, §§ 1, 2 en 2bis »;

3° De laatste zin van § 2, tweede lid, wordt door de volgende tekst vervangen:

« Indien in het in 2° bedoelde geval het rustpensioen evenwel geweigerd wordt of niet kan worden uitbetaald, wordt het overlevingspensioen toegekend vanaf de eerste van de maand waarin de echtgenoot is overleden, behalve wanneer de overledene aanspraak kan maken op de betaling van een rustpensioen toegekend in een andere Belgische regeling dan die van de zelfstandigen, in een analoge buitenlandse regeling of in een regeling die op het personeel van een instelling van internationaal publiekrecht van toepassing is, in welk geval het overlevingspensioen slechts ingaat de eerste van de maand volgend op die van het overlijden van de echtgenoot. »

4° De laatste zin van § 3 wordt door de volgende tekst vervangen:

« Nochtans, wanneer de overleden echtgenoot zich bij zijn overlijden in één van de toestanden bevond bedoeld in § 2, eerste lid, 1° of 2°, heeft de aanvraag om overlevingspensioen, ingediend binnen twaalf maanden na het overlijden van de echtgenoot, uitwerking op de datum bepaald in § 2, tweede lid. »

Art. 256. A l'article 5 du même arrêté, modifié par l'arrêté royal du 1er juin 1984, sont apportées les modifications suivantes:

1° Le § 1er, alinéa 2, est remplacé par la disposition suivante:

« Toutefois, si la demande est introduite dans les douze mois suivant le décès du conjoint, la pension de survie allouable du chef de celui-ci ou du chef d'un précédent conjoint défunt prend cours le premier jour du mois suivant celui du décès du dernier conjoint. Elle prend néanmoins cours le premier jour du mois

au cours duquel le dernier conjoint est décédé si celui-ci, au cours du mois de son décès, ne pouvait prétendre au paiement d'une pension de retraite octroyée dans un régime belge autre que celui des travailleurs indépendants, dans un régime analogue d'un pays étranger ou dans un régime applicable au personnel d'une institution de droit international public »;

2° Au § 1er, alinéa 3, les mots « sans préjudice des dispositions de l'article 3, §§ 1er et 2 » sont remplacés par: « sans préjudice des dispositions de l'article 3, §§ 1er, 2 et 2bis »;

3° La dernière phrase du § 2, alinéa 2, est remplacée par le texte suivant:

« Toutefois, si dans le cas visé au 2°, la pension de retraite est refusée ou n'est pas payable, la pension de survie est octroyée à partir du premier jour du mois au cours duquel le conjoint est décédé, sauf si le défunt pouvait prétendre au paiement d'une pension de retraite octroyée dans un régime belge autre que celui des travailleurs indépendants, dans un régime analogue d'un pays étranger ou dans un régime applicable au personnel d'une institution de droit international public. Dans ce cas, la pension de survie prend seulement cours le premier jour du mois qui suit celui du décès du conjoint. »

4° La dernière phrase du § 3 est remplacée par le texte suivant:

« Toutefois, si le conjoint décédé se trouvait à son décès dans une des situations visées au § 2, alinéa 1er, 1° ou 2°, la demande de pension de survie introduite dans les douze mois suivant le décès du conjoint produit ses effets à la date prévue au § 2, alinéa 2. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 257. In artikel 15, § 1, eerste lid, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wetten van 9 juni 1970 en 17 december 1976, worden de woorden « Het bewijs van de beroepsbezigheid als zelfstandigen kan geleverd worden » vervangen door de woorden:

« Onverminderd de bepalingen die in uitvoering van artikel 17, laatste lid, van het voormeld koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 werden genomen, wordt het bewijs van de beroepsbezigheid als zelfstandige geleverd: ».

Art. 257. Dans l'article 15, § 1er, alinéa 1er, du même arrêté, modifié par les lois du 9 juin 1970 et 17 décembre 1976, les mots « La preuve de l'activité professionnelle comme travailleur indépendant peut être faite » sont remplacés par les mots:

« Sans préjudice des dispositions prises en exécution de l'article 17, dernier alinéa, de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 précité, la preuve de l'activité professionnelle en qualité de travailleur indépendant est faite: ».

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 258 luidt:

Art. 258. In artikel 20 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Paragraaf 1, gewijzigd door het koninklijk besluit van 14 juli 1970, door de wet van 23 december 1974 en door het koninklijk besluit nr. 34 van 30 maart 1982 wordt door de volgende bepaling vervangen:

« § 1. Onverminderd de bepalingen van artikel 29, § 3, worden het rustpensioen en het overlevingspensioen toegekend na onderzoek omtrent de bestaansmiddelen.

Het in verhouding tot de loopbaan toekenbare pensioenbedrag, wordt verminderd met het gedeelte van de inkomsten dat 40 000 frank overschrijdt. Dit excédent wordt, naar gelang van het geval, beperkt tot het basisbedrag beoogd bij artikel 9, § 1, 1° of 2°, of bij artikel 11 of nog, zo de bepalingen van titel IIbis van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot

harmonisering in de pensioenregeling van toepassing zijn, tot het bedrag van het minimumpensioen beoogd bij deze titel en overeenstemmend met een volledige loopbaan.

Het bedrag van 40 000 frank wordt op 50 000 frank gebracht voor de persoon:

1° Die aanspraak kan maken op het rustpensioen beoogd bij artikel 9, § 1, 1°;

2° Die, onder de door de Koning bepaalde voorwaarden, een kind ten laste heeft op voorwaarde dat, voor het onderzoek naar de bestaansmiddelen, alleen zijn persoonlijke inkomsten in aanmerking moeten worden genomen.»

2° Paragraaf 3, ingevoegd bij koninklijk besluit van 20 juni 1984, wordt met het volgende lid aangevuld:

«Voor de toepassing van het vorige lid wordt, naar gelang van het geval, het in artikel 9, § 1, 1° of 2°, of in artikel 11 voorziene basisbedrag vervangen door het onder titel IIbis van de voornoemde wet van 15 mei 1984 voorziene bedrag voor het minimumpensioen, wanneer de in deze titel vervatte bepalingen van toepassing zijn.»

Art. 258. A l'article 20 du même arrêté, sont apportées les modifications suivantes:

1° Le paragraphe 1er, modifié par l'arrêté royal du 14 juillet 1970, par la loi du 23 décembre 1974 et par l'arrêté royal n° 34 du 30 mars 1982 est remplacé par la disposition suivante:

«§ 1er. Sans préjudice des dispositions de l'article 29, § 3, la pension de retraite et la pension de survie sont accordées après enquête sur les ressources.

Le montant de la pension allouable en fonction de la carrière est diminué de la partie des ressources qui excède 40 000 francs. Cet excédent est néanmoins limité, selon le cas, au montant de base visé à l'article 9, § 1er, 1° ou 2°, ou à l'article 11 ou encore, si les dispositions du titre IIbis de la loi du 15 mai 1984 portant mesures d'harmonisation dans les régimes de pension sont applicables, au montant de la pension minimum pour une carrière complète visée sous ce titre.

Le montant de 40 000 francs est porté à 50 000 francs pour la personne:

1° Qui peut prétendre à la pension de retraite visée à l'article 9, § 1er, 1°;

2° Qui, dans les conditions fixées par le Roi, a au moins un enfant à charge à la condition que, pour l'enquête sur les ressources, ses seuls revenus personnels doivent être pris en considération.»

2° Le paragraphe 3, inséré par l'arrêté royal du 20 juin 1984, est complété par l'alinéa suivant:

«Pour l'application de l'alinéa précédent, le montant de base prévu à l'article 9, § 1er, 1° ou 2°, ou à l'article 11 selon le cas, est remplacé par le montant de la pension minimum visée sous le titre IIbis de la loi du 15 mai 1984 précitée, lorsque les dispositions contenues dans ce titre sont applicables.»

MM. Bock et Houssa proposent l'amendement que voici:

«Au § 1er de l'article 20, tel qu'il est proposé par cet article, remplacer le premier alinéa par ce qui suit:

«§ 1er. Pour la fixation de la pension de retraite et de la pension de survie, l'enquête sur les ressources est supprimée.»

«In § 1 van artikel 20, zoals voorgesteld door dit artikel, het eerste lid te vervangen als volgt:

«§ 1. Voor de vaststelling van het rustpensioen en het overlevingspensioen wordt het onderzoek naar de bestaansmiddelen afgeschaft.»

La parole est à M. Bock.

M. Bock. — Monsieur le Président, nous proposons la suppression de l'enquête sur les ressources effectuée pour la fixation de la pension de retraite et de la pension de survie.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Detiège.

Mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, zoals reeds werd gezegd in de commissie is artikel 258 slechts een eerste stap. Wij vragen de Senaat dit amendement te willen verwerpen om budgettaire redenen.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 258 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 258 sont réservés.

Art. 259. Artikel 29 van hetzelfde besluit, gewijzigd door de wet van 9 juni 1970, wordt aangevuld met een § 4, die luidt als volgt:

«§ 4. De bepalingen van deze afdeling zijn niet van toepassing op de zelfstandige die voor het eerst op 1 januari 1990 aanspraak maakt op een rustpensioen voor zover hij, op 1 december 1989, de normale pensioengerechtigde leeftijd niet heeft bereikt.

Zij zijn niet van toepassing op de langstlevende echtgenoot die op een overlevingspensioen aanspraak maakt, voor zover de echtgenoot uit hoofde waarvan het recht wordt geopend op 1 januari 1990 minder dan 60 jaar oud was en na 31 december 1989 is overleden.»

Art. 259. L'article 29 du même arrêté, modifié par la loi du 9 juin 1970, est complété par un § 4 rédigé comme suit:

«§ 4. Les dispositions de la présente section ne sont pas applicables au travailleur indépendant qui prétend, pour la première fois, à une pension de retraite à partir du 1er janvier 1990 pour autant qu'il n'ait pas, au 1er décembre 1989, atteint l'âge normal de la pension.

Elles ne sont pas applicables au conjoint survivant qui prétend à une pension de survie pour autant que le conjoint ouvrant le droit, âgé de moins de 60 ans au 1er janvier 1990, soit décédé après le 31 décembre 1989.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 260. Artikel 30 van hetzelfde besluit, gewijzigd door de wet van 15 mei 1984, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«Art. 30. De Koning bepaalt onder welke voorwaarden een pensioen aan de uit de echt gescheiden man of aan de uit echt gescheiden vrouw wordt toegekend uit hoofde van de door hun gewezen echtgenoot uitgeoefend beroepsbezigheid als zelfstandige.»

Art. 260. L'article 30 du même arrêté, modifié par la loi du 15 mai 1984, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 30. Le Roi détermine les conditions d'octroi d'une pension à l'homme divorcé ou à la femme divorcée, du chef de l'activité professionnelle de travailleur indépendant exercée par son ex-conjoint.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 261. Artikel 31, 3°, van hetzelfde besluit, opgeheven door de wet van 15 mei 1984, en 7°, opgeheven door de wet van 9 juni 1970, worden opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

«3° De voorwaarden waarin een gedeelte van het rustpensioen van hun echtgenoot wordt uitbetaald aan de van tafel en bed of feitelijk gescheiden echtgenoten;

7° De gevallen en de voorwaarden waarin de gerechtigden geheel of ten dele aan deze uitkeringen kunnen verzaken.»

Art. 261. L'article 31, 3°, du même arrêté, abrogé par la loi du 15 mai 1984, et 7°, abrogé par la loi du 9 juin 1970, sont rétablis dans la rédaction suivante:

«3° Les conditions de paiement d'une part de la pension de retraite de leur conjoint, aux conjoints séparés de corps et de fait;

7° Les cas et les conditions, dans lesquels les bénéficiaires peuvent renoncer en tout ou en partie à ces prestations.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 262. In artikel 32 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wet van 1 april 1969 en bij het koninklijk besluit nr. 34 van 30 maart 1982, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Tussen het vierde en het vijfde lid wordt een nieuw lid ingevoegd dat luidt als volgt:

«Onder de door de Koning bepaalde voorwaarden geldt de op grond van een wets- of verordeningsbepaling in de regeling voor werknemers ambtshalve genomen beslissing als aanvraag in de regeling voor zelfstandigen.»

2° In het vijfde lid, dat het zesde lid wordt, worden de woorden «in artikel 30» vervangen door de woorden «in de artikelen 30 en 31, 3°».

Art. 262. A l'article 32 du même arrêté, modifié par la loi du 1er avril 1969 et l'arrêté royal n° 34 du 30 mars 1982, sont apportées les modifications suivantes:

1° Entre les alinéas 4 et 5, est inséré un nouvel alinéa rédigé comme suit:

«Dans les conditions fixées par le Roi, la décision d'office prise sur la base d'une disposition légale ou réglementaire dans le régime des travailleurs salariés vaut demande dans le régime des travailleurs indépendants.»

2° A l'alinéa 5, qui devient l'alinéa 6, les mots: «à l'article 30» sont remplacés par les mots: «aux articles 30 et 31, 3°».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 263. Artikel 33, 3°, van hetzelfde besluit wordt door de volgende bepaling vervangen:

«3° In welke gevallen een nieuwe beslissing kan worden genomen; Hij regelt tevens hoe de ingangsdatum van de nieuwe beslissingen wordt vastgesteld.»

Art. 263. L'article 33, 3°, du même arrêté est remplacé par la disposition suivante:

«3° Dans quels cas peut être prise une nouvelle décision; Il règle également les modalités de fixation de la date de prise de cours des nouvelles décisions.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 264. Artikel 36, § 3, eerste lid, van hetzelfde besluit, gewijzigd door de wet van 24 december 1976, wordt door de volgende bepaling vervangen:

«Behalve in de in § 2, tweede lid, beoogde gevallen, vervalt de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bij het overlijden van de gerechtigde, indien op de dag van het overlijden de beslissing of de vordering van de betalingen waarvan sprake is in § 2 hem niet was betekend.»

Art. 264. L'article 36, § 3, alinéa 1er, du même arrêté, modifié par la loi du 24 décembre 1976, est remplacé par la disposition suivante:

«Sauf dans les cas visés au § 2, alinéa 2, l'action en répétition d'indu s'éteint au décès du bénéficiaire si, au jour du décès, la décision ou la réclamation des paiements dont question au § 2 ne lui avait pas été notifiée.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 265. Artikel 37, § 2, van hetzelfde besluit, opnieuw ingevoegd door de wet van 6 februari 1976 en gewijzigd door de wetten van 24 december 1976 en 15 mei 1984, wordt met de volgende bepaling aangevuld:

«8° Bepaalt in welke gevallen en onder welke voorwaarden de gerechtigden de betaling van het onvoorwaardelijk pensioen kunnen verzaken.»

Art. 265. L'article 37, § 2, du même arrêté, réintroduit par la loi du 6 février 1976, et modifié par les lois des 24 décembre 1976 et 15 mai 1984, est complété par la disposition suivante:

«8° Fixe les cas et les conditions, dans lesquels les bénéficiaires peuvent renoncer à percevoir la pension inconditionnelle.»

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 2. — Maatregelen betreffende het minimumpensioen

Art. 266. Een artikel 131bis, luidend als volgt, wordt in de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen ingevoerd:

«Art. 131bis. § 1. Met ingang van 1 januari 1990:

1° Worden de bedragen van 111 156 frank en van 87 568 frank beoogd bij artikel 131, §§ 1 en 2, gebracht op respectievelijk 125 714 frank en 96 386 frank;

2° Wordt aan de gerechtigde op een rust- of overlevingspensioen als zelfstandige, een minimumpensioen verleend wanneer hij, naar gelang van het geval, in zijn hoofde of in hoofde van de overleden echtgenoot, een beroepsloopbaan bewijst die hetzij in de regeling voor zelfstandigen alleen, hetzij in de regeling voor zelfstandigen en werknemers samen, ten minste gelijk is aan twee derde van een volledige loopbaan; het minimumpensioen is gelijk aan een breukgedeelte van één van de onder 1° bedoelde bedragen, dat naar gelang van het geval gelijk is aan de breuk die voor de berekening van het rust- of het overlevingspensioen in de regeling voor zelfstandigen in aanmerking werd genomen;

3° Wanneer de gerechtigde op een rustpensioen eveneens aanspraak kan maken op een rustpensioen in de regeling voor werknemers of wanneer de gerechtigde op een overlevingspensioen eveneens aanspraak kan maken op een overlevingspensioen in de regeling voor werknemers, mag de toepassing van de bepalingen van deze titel niet tot gevolg hebben dat het toekenbare pensioen hoger is dan:

— 141 193 frank wanneer de belanghebbende de voorwaarden vervult beoogd in artikel 9, § 1, 1°, van het voormeld koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967;

— 105 896 frank in de andere gevallen;

Wanneer deze grens wordt overschreden, wordt, naar gelang van het geval, het minimum rustpensioen of het minimum overlevingspensioen evenredig verminderd, zonder dat in de pensioenregeling voor zelfstandigen evenwel minder mag worden verleend dan het pensioen dat zou zijn toegekend indien het minimumpensioen niet toekenbaar ware geweest.

§ 2. De Koning stelt vast wat moet worden verstaan onder een beroepsloopbaan die ten minste gelijk is aan twee derde van een volledige loopbaan, hetzij in de regeling voor zelfstandigen alleen, hetzij in de regeling voor zelfstandigen en werknemers samen.

Hij stelt eveneens de berekeningsmodaliteiten van het minimumpensioen vast, wanneer het pensioen een vermindering heeft ondergaan.

§ 3. De bedragen vastgesteld door het huidige artikel, zijn aangepast aan de index der consumptieprijsen 142,75 (1971 = 100).

Zij variëren volgens de schommelingen van dit indexcijfer, overeenkomstig de bepalingen van het artikel 43 van het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 betreffende het rusten overlevingspensioen der zelfstandigen, zoals de toegekende pensioenen waarvoor niet aan de toekenningvoorwaarden van het minimumpensioen is voldaan.

§ 4. De toepassing van dit artikel mag niet tot gevolg hebben dat een bedrag wordt toegekend dat lager is dan het bedrag dat op 31 december 1989 overeenkomstig de op dat ogenblik geldende bepalingen werd verkregen. »

Section 2. — Mesures concernant la pension minimum

Art. 266. Un article 131bis, rédigé comme suit, est inséré dans la loi du 15 mai 1984 portant mesures d'harmonisation dans les régimes de pension :

« Art. 131bis. § 1er. A partir du 1er janvier 1990 :

1° Les montants de 111 156 francs et de 87 568 francs, visés à l'article 131, §§ 1er et 2, sont portés respectivement à 125 714 francs et 96 386 francs ;

2° La pension minimum est allouable lorsque le bénéficiaire d'une pension de retraite ou d'une pension de survie de travailleur indépendant justifie, dans son propre chef ou dans le chef de son conjoint défunt, selon le cas, une carrière professionnelle au moins égale aux deux tiers d'une carrière complète, soit dans le seul régime des travailleurs indépendants, soit ensemble dans le régime des travailleurs indépendants et dans celui des travailleurs salariés ; elle est égale à une fraction de l'un des montants visés sub 1°, fraction égale à celle qui a servi au calcul de la pension de retraite ou de survie, selon le cas, à charge du régime des travailleurs indépendants ;

3° Lorsque le bénéficiaire d'une pension de retraite peut également prétendre à une pension de retraite dans le régime des travailleurs salariés ou lorsque le bénéficiaire d'une pension de survie peut également prétendre à une pension de survie dans le régime des travailleurs salariés, l'application des dispositions du présent titre ne peut avoir pour effet d'augmenter la pension allouable au-delà de :

— 141 193 francs si l'intéressé remplit les conditions visées à l'article 9, § 1er, 1°, de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 précité ;

— 105 896 francs dans les autres cas ;

Si cette limite est dépassée, la pension minimum de retraite ou la pension minimum de survie, selon le cas, est réduite à due concurrence, sans qu'il puisse être accordé dans le régime des travailleurs indépendants moins que la pension qui eut été octroyée si la pension minimum n'avait pas été allouable.

§ 2. Le Roi détermine ce qu'il faut entendre par carrière professionnelle au moins égale au 2/3 d'une carrière complète, soit dans le seul régime des travailleurs indépendants, soit ensemble dans le régime des travailleurs indépendants et des travailleurs salariés.

Il détermine également les modalités de calcul de la pension minimum lorsque la pension a fait l'objet d'une réduction.

§ 3. Les montants fixés au présent article sont adaptés à l'indice des prix à la consommation 142,75 (1971 = 100).

Ils varient suivant les fluctuations de cet indice, conformément aux dispositions de l'article 43 de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants, comme les pensions accordées lorsqu'il n'est pas satisfait aux conditions d'octroi de la pension minimum.

§ 4. L'application du présent article ne peut avoir pour effet d'octroyer un montant inférieur à celui obtenu, au 31 décembre 1989, conformément aux dispositions en vigueur à cette date. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 267. In artikel 132 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 30 december 1988, worden de woorden « het in artikel 131 bedoelde minimumpensioen » vervangen door de woorden « het door deze titel beoogd minimumpensioen ».

Art. 267. Dans l'article 132 de la même loi, remplacé par la loi du 30 décembre 1988, les mots « la pension minimum visée à l'article 131 » sont remplacés par les mots « la pension minimum visée par le présent titre ».

— Aangenomen.

Adopté.

TITEL IV. — Middenstand

Sociaal statuut der zelfstandigen

Art. 289. § 1. In artikel 12, § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, gewijzigd bij de wet van 30 december 1988, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In 1° wordt het percentage « 2,90 » vervangen door « 3,20 » ;

2° In 2°, a), wordt het percentage « 12,40 » vervangen door « 12,10 » ;

3° In 2°, b), wordt het percentage « 7,87 » vervangen door « 7,57 ».

§ 2. In artikel 12, § 2, tweede lid, 2°, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wet van 30 december 1988, worden de percentages « 2,90 » en « 8,89 » respectievelijk vervangen door de percentages « 3,20 » en « 8,59 ».

TITRE IV. — Classes moyennes

Statut social des travailleurs indépendants

Art. 289. § 1er. A l'article 12, § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, modifié par la loi du 30 décembre 1988, sont apportées les modifications suivantes :

1° Au 1° le pourcentage « 2,90 » est remplacé par « 3,20 » ;

2° Au 2°, a), le pourcentage « 12,40 » est remplacé par « 12,10 » ;

3° Au 2°, b), le pourcentage « 7,87 » est remplacé par « 7,57 ».

§ 2. Dans l'article 12, § 2, alinéa 2, 2°, du même arrêté, modifié par la loi du 30 décembre 1988, les pourcentages « 2,90 » et « 8,89 » sont remplacés respectivement par les pourcentages « 3,20 » et « 8,59 ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 290. § 1. In artikel 13, § 1, tweede lid, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wet van 30 december 1988, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In 1° wordt het percentage « 2,90 » vervangen door « 3,20 » ;

2° In 2°, a), wordt het percentage « 8,89 » vervangen door « 8,59 » ;

3° In 2°, b), wordt het percentage « 7,87 » vervangen door « 7,57 ».

§ 2. In artikel 13, § 1, derde en vierde lid, van hetzelfde besluit, gewijzigd bij de wetten van 15 mei 1984 en 30 december 1988, wordt het percentage «12,40» telkens vervangen door «12,10».

Art. 290. § 1er. A l'article 13, § 1er, alinéa 2, du même arrêté, modifié par la loi du 30 décembre 1988, sont apportées les modifications suivantes :

1° Au 1° le pourcentage «2,90» est remplacé par «3,20»;

2° Au 2°, a), le pourcentage «8,89» est remplacé par «8,59»;

3° Au 2°, b), le pourcentage «7,87» est remplacé par «7,57».

§ 2. Dans l'article 13, § 1er, alinéas 3 et 4, du même arrêté, modifié par les lois des 15 mai 1984 et 30 décembre 1988, le pourcentage «12,40» est remplacé chaque fois par «12,10».

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 291 luidt :

Art. 291. In afwijking van artikel 6, § 1, eerste lid, 2°, van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen, wordt de rijkstoelage voor het begrotingsjaar 1990 vastgesteld op 2 378,9 miljoen frank tegen spilindex 142,75 (1971 = 100).

Art. 291. Par dérogation à l'article 6, § 1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales des travailleurs indépendants, la subvention de l'Etat pour l'année budgétaire 1990 est fixée à 2 378,9 millions de francs à l'indice-pivot 142,75 (1971 = 100).

MM. Houssa et Bock proposent l'amendement que voici :

« Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 291. En application de l'article 6, § 1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales des travailleurs indépendants, la subvention de l'Etat pour l'année budgétaire 1990 est fixée à 6 746,9 millions de francs. »

« Dit artikel te vervangen als volgt :

« Art. 291. Op grond van artikel 6, § 1, eerste lid, 2°, van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen wordt de rijkstoelage voor het begrotingsjaar 1990 vastgesteld op 6 746,9 miljoen frank. »

La parole est à M. Bock.

M. Bock. — Monsieur le Président, nous proposons le remplacement de l'article 291 par les dispositions suivantes : en application de l'article 6, § 1er, alinéa 1er, 2°, de la loi du 29 mars 1976 relative aux prestations familiales des travailleurs indépendants, la subvention de l'Etat, pour l'année budgétaire 1990, soit fixée à 6 milliards 746 millions, montant de la subvention légale. Si l'on relit la loi du 29 mars 1976, on constate qu'à ce moment-là, les prestations étaient arrivées, par rapport à 1971 — année où l'indice atteignait 100 —, à l'indice 142,75. A l'époque, elles atteignaient déjà quelque 3 milliards 258 millions. Si cette progression continuait, comme la loi du 29 mars 1976 le prévoyait, nous atteindrions actuellement le chiffre de 6 milliards 746 millions que je viens de citer.

Par conséquent, nous proposons que l'article fasse mention de la somme de 6 746 900 francs.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Detiège.

Mevrouw Detiège, staatssecretaris voor Pensioenen, toegevoegd aan de minister van Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, ik verwijs naar het antwoord dat de staatssecretaris voor

Middenstand heeft gegeven in de commissie. Hij vestigde de aandacht erop dat de kinderbijslag voor het eerste kind, zowel in het stelsel van de zelfstandigen als voor de werknemers, aan een algemene herziening toe is. Wij vragen dus dit amendement niet aan te nemen.

M. le Président. — La parole est à M. Bock.

M. Bock. — Monsieur le Président, nous pensons que les droits de l'enfant doivent être égaux pour tous. Par conséquent, il n'est pas normal qu'un boulanger perçoive, pour son enfant âgé de 15 ou 16 ans, des allocations familiales limitées au montant de 340 francs alors que pour un fils du même âge, un directeur-général du ministère des Pensions ou des Classes moyennes perçoit, avec la majoration, 3 300 francs environ. Cette somme est donc dix fois plus élevée que celle octroyée à un indépendant. Un enfant n'égale donc pas un enfant. Cette inégalité est d'autant plus flagrante que le régime des cotisations pour les allocations familiales est en boni, que le gouvernement prélève 1 milliard 250 millions sur ce boni et qu'il affecte cette somme à d'autres fins que celles auxquelles elles sont destinées. Cette situation ne peut se prolonger.

M. de Wasseige. — C'est vous qui avez inauguré le système.

M. Bock. — Le croyez-vous réellement ? Vous vous trompez.

M. de Wasseige. — Avec les pouvoirs spéciaux !

M. Bock. — Les allocations familiales n'ont accusé un boni qu'après une longue période.

M. de Wasseige. — Je suis d'accord avec vous sur le principe.

M. Bock. — La solution est très simple : il suffit d'affecter les allocations familiales à leur véritable destination.

Si nous avons péché, pour employer ce langage, lorsque nous avons agi, de grâce, que survienne le retour du cœur et cessez aussi de pécher. (Sourires.)

M. le Président. — Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 291 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 291 worden aangehouden.

Art. 292. De artikelen van deze titel treden in werking op 1 januari 1990.

Art. 292. Les articles de ce titre entrent en vigueur le 1er janvier 1990.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De aangehouden stemmingen hebben later plaats.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés.

Bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden

Beraadslaging en stemming over artikelen

Discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Intérieur

Examen et vote d'articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Binnenlandse

aangelegenheden betreffende de artikelen 277 tot 283 en 293 tot 312.

Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Intérieur au sujet des articles 277 à 283 et 293 à 312.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

M. Henneuse, rapporteur pour avis au nom de la commission de l'Enseignement et de la Science, se réfère à son rapport.

Het woord is aan rapporteur Tant.

De heer Tant, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden heeft twee vergaderingen gewijd aan de bespreking van de aan haar toegevoegde artikelen van de programmawet. De aldus behandelde aangelegenheden behoorden tot de bevoegdheid van twee ministers, namelijk de minister van Pensioenen en de minister van Binnenlandse Zaken.

In zijn inleidende uiteenzetting verduidelijkt de minister van Pensioenen dat met de artikelen 277 tot 283 van de programmawet wordt beoogd aan de gemeenten en OCMW's met een saneringsplan, die geconfronteerd worden met personeelsuitgaven die niet verenigbaar zijn met hun financiële toestand, de mogelijkheid te geven hun personeel vroegtijdig en verplicht op pensioen te stellen tussen 55 en 65 jaar. Het gaat hier over uitzonderlijke maatregelen die slechts gedurende een periode van vijf jaar kunnen worden getroffen en geen bijkomende lasten voor de Staat tot gevolg zullen hebben, aldus de minister.

Zowel tijdens de algemene als tijdens de artikelsgewijze bespreking werd ruim aandacht besteed aan het toepassingsgebied van de betrokken wetsartikelen. Luidens het verslag van de besprekingen in de kamercommissie heeft de minister verklaard dat slechts twee Vlaamse gemeenten van de door het ontwerp geboden faciliteit van de vervroegde pensionering gebruik zullen kunnen maken; tegenover een vrij groot aantal Waalse en Brusselse gemeenten. Er zijn nochtans heel wat meer Vlaamse gemeenten die, om de tekst van artikel 277 te citeren, «met hun voogdijoverheid een leningsovereenkomst hebben gesloten, waaraan voorwaarden inzake financiële gezondmaking zijn gekoppeld». Kunnen al deze gemeenten van de geboden faciliteit gebruik maken? Geldt dit ook voor de gemeenten die in de loop van de komende vijf jaar, door de te verwachten minder gunstige evolutie van de gemeentefinanciën, aan de voorwaarden zouden voldoen?

De minister antwoordde dat de tekst duidelijk is en dat alle gemeenten die met hun voogdijoverheid een leningsovereenkomst hebben gesloten waaraan voorwaarden inzake financiële gezondmaking verbonden zijn, kunnen besluiten sommige leden van hun personeel ambtshalve te pensioneren. Hetzelfde geldt voor de gemeenten die in de toekomst financiële moeilijkheden zouden kennen en daarom een saneringslening zouden krijgen, indien men binnen de vooropgestelde termijn van vijf jaar blijft.

Bij de artikelsgewijze bespreking bleef men nogmaals vrij lang stilstaan bij de beperkende interpretatie die de minister in de kamercommissie aan de toepassing van artikel 277 gaf. Daartegenover stond de veel ruimere interpretatie van de senaatscommissie. De minister van Openbaar Ambt, die op dat moment de regering vertegenwoordigde, werd hierover opnieuw ondervraagd tijdens de tweede vergadering van de commissie. Hij verklaarde dat volgens hem slechts twee Vlaamse gemeenten aan de voorwaarden beantwoorden, namelijk Antwerpen en Gent.

Om het toepassingsveld van de wet te bepalen is het van essentieel belang dat de saneringslening bij de voogdijoverheid zelf werd aangegaan of dat ten minste de betaling van de aflossingen en interesten door haar wordt gewaarborgd. Een aantal leden stelden daartegenover dat de tekst van artikel 277 bijzonder duidelijk is en dat men bezwaarlijk een rechtsgrond

zal vinden om de geboden faciliteit niet te laten gebruiken in alle gemeenten en OCMW's die met hun voogdijoverheid een leningsovereenkomst hebben gesloten waaraan voorwaarden inzake financiële gezondmaking zijn gekoppeld. Wellicht past het dat de regering op dit punt enige verduidelijking geeft, verduidelijking die er in de commissie niet is gekomen.

Van verschillende zijden werd erop gewezen dat de voorgestelde tekst afbreuk doet aan het principiële recht op arbeid. Mede om die reden werd aangedrongen om eerder te pogen de vooropgestelde doeleinden te bereiken via vrijwillige afvloeiingen. De minister verklaarde dat de maatregel moet worden gezien als die van het minste kwaad, waarvan alleen gebruik zal worden gemaakt, wanneer de vooropgestelde doeleinden niet langs vrijwillige weg kunnen worden bereikt.

De minister verklaarde eveneens dat de beslissingen tot gedwongen pensionering geen gevolgen mogen hebben voor de Staat of voor de andere gemeenten of OCMW's, vermits het de betrokken gemeenten en OCMW's zijn die zelf instaan voor de aldus toegekende vervroegde pensioenen en bonificaties.

Sommige leden merkten evenwel op dat het aldus toegekende pensioen weliswaar ten laste is van de gemeentekas tot de leeftijd van 60 jaar van het betrokken personeelslid, maar dat het nadien ten laste is van de Pensioenkas. Dit zal sommige gemeenten er wellicht toe aanzetten de maatregel bij voorkeur toe te passen op personeelsleden tussen 60 en 65 jaar; vermits de financiële gevolgen dan onmiddellijk en uitsluitend ten laste zijn van de Pensioenkas en niet van de gemeente zelf.

De artikelen 293 tot 312, die titel V uitmaken van de programmawet, betreffen aangelegenheden die ressorteren onder de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken. Ik beperk mij tot de tijdens de bespreking geformuleerde topics zonder overigens enige volledigheid na te streven.

De discussie in de commissie heeft zich toegespitst op de artikelen 303 en 304.

Artikel 303 wijzigt artikel 215 van de nieuwe gemeentewet waarbij bepaald wordt dat de kosten van de bewapening, uitrusting en kledij van de hoofdveldwachters en van de veldwachters in elke provincie bekostigd worden via een gemeenschappelijk fonds, gestijfd door bijdragen van de gemeenten en beheerd door de bestendige deputatie, die het aandeel van elke gemeente bepaalt.

Een groot aantal leden deden opmerken dat de aldus voorgestelde regeling een beperking van de autonomie van de gemeenten inhoudt. Zij kunnen tot stortingen van bedragen in het fonds worden genoopt die anderen bepalen, terwijl zij niets te zeggen hebben over de aanwending. Bovendien wordt hier opnieuw een fonds gecreëerd, waarbij men terugkeert naar een vroegere regeling, bepaald in artikel 59bis van het Veldwetboek.

De minister antwoordde dat deze regeling noodzakelijk is om een juridisch vacuüm te voorkomen. Overigens meent hij dat het bestaan van dit fonds in de realiteit geen grote problemen zal doen rijzen, gezien het snel teruglopend aantal gemeenten die nog veldwachters in dienst hebben. Wellicht is dit type politie, aldus de minister, grotendeels door de tijd achterhaald.

Ettelijke leden merkten op dat zij weliswaar akte namen van de verklaringen van de minister, maar dat deze verklaringen hun principiële bezwaren niet wegnamen tegen de uit het ontwerp voortvloeiende beperkingen aan de gemeentelijke autonomie.

Artikel 304 bepaalt dat de wedden van de brigadecommissarissen ten laste vallen van de provincies. Ter zake wordt de vrees geuit dat de daaruit voortvloeiende kosten opnieuw ten laste zullen worden gelegd van de gemeenten.

De minister stelde daartegenover dat het hier verplichte uitgaven van de provincies betreft, zodat er geen sprake van kan zijn om ze te verhalen op de gemeenten.

Opgemerkt werd dat er nu reeds provincies zijn die geen of zeer weinig brigadecommissarissen in dienst hebben. Het feit

dat de provincies nu zelf moeten instaan voor de betaling van de wedden zal wellicht voor de provincies een ontrading zijn om nog nieuwe brigadecommissarissen aan te stellen.

Aansluitend hierbij werd de vraag gesteld of het niet beter ware geweest te wachten op de reeds lang in het vooruitzicht gestelde grondige evaluatie van ons globaal politieapparaat, eerder dan nu reeds punctuele bijsturingen te doen.

Betreffende het in de artikelen 305 en 306 ingeschreven « veiligheidsfonds voor preventie en bestrijding van brand en ontploffing », deed de minister opmerken dat het de bedoeling is hiermee de opleiding van de provinciale brandweerscholen te financieren.

Ik vestig er de aandacht op dat de tekst niet spreekt over de opleiding in het algemeen, maar over de beroepsopleiding. Ik kom daar straks op terug.

Op aandringen van verscheidene leden verklaarde de minister dat, indien via dit fonds toch rechtstreeks toelagen voor de opleiding van hun leden aan de korpsen zouden worden uitgekeerd, ook de zogenaamde autonome korpsen hiervoor in aanmerking komen. Op de kritiek dat hier opnieuw gewerkt wordt met een fonds, antwoordde de minister dat het aldus mogelijk is een bijdrage ten laste te leggen van de verzekeringsmaatschappijen, die rechtstreeks belang hebben bij een behoorlijk veiligheidsbeleid.

Wat de artikelen 307 tot en met 312 betreft, verwijs ik naar het schriftelijk verslag vermits de bespreking dienaangaande ook bijzonder kort was.

Aansluitend bij het verslag wil ik, namens de CVP-leden die lid zijn van de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden enkele kritische opmerkingen formuleren.

In artikel 277 wordt, in hoofde van bepaalde gemeenten en OCMW's, de mogelijkheid geschapen om personeelsleden vervroegd op pensioen te stellen. Na de commissiebesprekingen blijft er nog onduidelijkheid bestaan nopens het toepassingsgebied ervan.

Blijft de minister erbij dat aan Vlaamse zijde alleen de steden Gent en Antwerpen aan de gestelde voorwaarden voldoen of komen ook andere Vlaamse gemeenten in aanmerking die met hun voogdijoverheid een leningsovereenkomst hebben gesloten, waaraan voorwaarden inzake financiële gezondheid werden gekoppeld?

Over hoeveel gemeenten kan het in bevestigend geval gaan? In het ontkennend geval wordt een faciliteit verleend aan bijna exclusief Waalse en Brusselse gemeenten die in het verleden, op budgettair vlak, blijkbaar niet optimaal werden bestuurd. Vanwege de regering wordt opgemerkt dat het over een weinig begerenswaardige faciliteit gaat, die trouwens niet zonder financiële gevolgen is voor de betrokken gemeenten vermits deze zelf moeten instaan voor de uitbetaling van het pensioen en voor de gebeurlijke bonificaties; zonder dat dit — zo werd in de commissie gezegd — gevolgen heeft voor de andere gemeenten. Ik ben zo vrij deze laatste verklaring tegen te spreken, mijnheer de minister.

De oppensioenstelling kan dus gebeuren ten aanzien van ambtenaren met de leeftijd tussen 55 en 65 jaar. Het pensioen dat tussen 55 en 60 jaar aan de betrokkenen wordt uitbetaald, valt ten laste van de gemeentekas. Vanaf 60 jaar is het pensioen ten laste van de Pensioenkas, de RSZ-PPO, die wordt gestijfd met de bijdragen van alle gemeenten. In die zin is deze maatregel niet helemaal neutraal voor alle gemeenten.

De vraag rijst trouwens of de wetenschap dat vanaf de leeftijd van 60 jaar de uitbetaling van de pensioenen aan de betrokken ambtenaren ten laste is van de Pensioenkas, er de betrokken gemeenten niet zal toe aanzetten bij voorkeur de personeelsleden tussen 60 en 65 jaar verplicht te pensioneren.

In die zin is de vraag naar het toepassingsgebied van de ontworpen regeling niet zonder belang, ook niet onder communautair oogpunt.

De minister verklaarde tijdens de commissiebesprekingen ook dat gedurende de eerste vijf jaar na de inwerkingtreding van deze regeling eventueel nog andere gemeenten van deze faciliteit

zullen kunnen gebruik maken, mits zij een saneringslening sluiten met hun voogdijoverheid, met de daaruit voortvloeiende mogelijkheid tot gedwongen pensionering. Dreigt men aldus het recht op arbeid niet verder op de helling te plaatsen dan oorspronkelijk aanvaardbaar werd geacht?

Wat de aangelegenheden betreft die ressorteren onder de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken, wil ik stilstaan bij artikel 303 van het ontwerp, dat handelt over de wederinstelling van provinciale fondsen voor de kledij, bewapening en uitrusting van de landelijke politie. Hoewel de financiële implicaties hiervan voor de betrokken gemeenten vrij beperkt zijn, kan men er toch niet aan voorbij dat aldus opnieuw beperkingen worden opgelegd aan de autonomie van de gemeenten, die krachtens beslissingen van hogere overheden, *in casu* de deputaties, weliswaar zullen moeten betalen, maar geen beslissingsrecht hebben over de aanwending van de middelen. Nochtans zegt de regeringsverklaring: « De regering zal de autonomie van de gemeenten vrijwaren en, waar opportuun, versterken. »

Ik stel vast dat hier het omgekeerde gebeurt, zonder dat hiertoe een ernstige reden bestaat.

Ik wil er minstens op aandringen dat de gemeenten door de deputaties op de hoogte worden gehouden van de besteding van de middelen die zij zelf hebben ingebracht in het fonds.

Wat de artikelen 305 en 306 betreft, had ik graag aan de minister een specifieke vraag gesteld over de besteding van de middelen van het « Veiligheidsfonds voor de preventie en de bestrijding van brand en ontploffing ». De minister verklaarde dat het de bedoeling is hiermee in de eerste plaats de opleidingen in de provinciale brandweerscholen te financieren. De minister voegde eraan toe dat het hier de opleiding betreft van leden van alle soorten van korpsen, inbegrepen de zogenaamde autonome korpsen.

Wordt hiermee ook de opleiding bedoeld van vrijwilligers-brandweerlieden? Artikel 305 spreekt immers over de « beroepsopleiding » van de leden van de brandweerkorpsen. Betekent dit dat de opleiding van vrijwilligers niet voor subsidiëring door het fonds in aanmerking komt?

Mijnheer de minister, tenslotte nog een opmerking van meer persoonlijke aard. U hebt zich herhaaldelijk opgeworpen als een fervent voorstander van een geregelde dialoog met het Parlement. Een middel tot dialoog lijkt mij het stellen en beantwoorden van vragen, die in dit halfroond aan bod komen.

Een dergelijke vraag werd onlangs door mij gesteld naar aanleiding van het besluit van de burgemeester van Harelbeke tot opeising van de rijkswacht. Ik protesteer er met klem tegen dat de parlementsleden die de moed hebben om nauwlettend en kritisch toe te zien op de beslissingen van de regering, via de camera's van de televisie door u worden omschreven als vazallen van zekere bedrijven, die bij die gelegenheid door u worden omschreven als sponsors. Ik kan u de uitgetikte tekst van die uitzending overhandigen.

Wellicht is de minister er niet mee vertrouwd dat sommige parlementsleden zich ook gedragen als vrije mensen, die gewoon over een bepaalde aangelegenheid de waarheid willen kennen en daar ook hun eigen commentaar bij hebben. Het ernstig nemen van de parlementsleden lijkt mij een essentiële voorwaarde voor het voeren van de parlementaire dialoog.

Nog even terugkerend op het lovenswaardige beginsel van de versterking van de gemeentelijke autonomie en de daaruit voortvloeiende herwaardering van de gemeentelijke mandaten, kan men zich afvragen of het een en het ander gediend wordt door voor dezelfde televisiecamera's betreffende een in dienst zijnde burgemeester te verklaren dat « een goed tapijtenmarchand daarom nog geen goed burgemeester is... ».

Mijnheer de minister, ware het niet goed ter zake van enige welvoeglijkheid en deontologie blijkt te geven; die welvoeglijkheid en deontologie vereist u toch ook van kandidaten die door u tot burgemeester worden benoemd.

Mijnheer de Voorzitter, naast mijn verslag geef ik ook enkele kritische bedenkingen waarvan de laatste niet onmiddellijk in

dit debat thuishoort, maar men moet het repliekrecht gebruiken wanneer de mogelijkheid zich voordoet. Dat heeft u in elk geval gedaan, mijnheer de minister. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Herman.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, sta mij toe ter gelegenheid van de bespreking van de programmawet nog wat te grasduinen in afdelingen waarvan de behandeling reeds heeft plaatsgehad. De bedoeling is aan de hand van enkele voorbeelden, her en der gekozen, enkele overwegingen van algemene aard te berde te brengen over de programmawet, over het doel ervan, en over de vraag of deze programmawet aan die doelstellingen tegemoetkomt. Indien dat niet het geval is, wil ik nader bekijken welke gevolgen, *in casu* nefaste gevolgen, de programmawet voor ons wetsbestel heeft.

Sedert de wet van 28 december 1973 is het de gewoonte om bijna jaarlijks uit te pakken met een programmawet.

Volgens de rechtsleer is een programmawet een wet die maatregelen bevat die de regering nodig acht om haar sociaal en financieel beleid, zoals het uit de algemene begroting blijkt, waar te maken. Programmawetten zijn inmiddels algemeen aanvaarde werkinstrumenten om de begroting die door de regering werd voorbereid, te kunnen uitvoeren. Die werkwijze is in politieke milieus algemeen aanvaard, maar houdt een gevaar in waartegen niet alleen de oppositie doch ook de meest eminente juristen zich verzetten.

Zo kloeg professor Suetens, nu rechter bij het Arbitragehof, reeds in 1978 de bedenkelijke werkwijze aan in programmawetten allerlei bepalingen op te nemen die in een wet over de begrotingsvoorstellen niet thuishoren, maar die integendeel toelaten, «stoemelings» fundamentele aspecten van andere wetten te wijzigen.

De programmawet die wij momenteel bespreken is daarvan niet alleen een typevoorbeeld, maar is ook het «toppunt» in de reeks programmawetten die hun naam niet waardig zijn. Het gaat hier om een poespas van allerlei niet-relevante wetswijzigingen afgewisseld met diepgaande hervormingen. Deze wet bevat tegenstrijdigheden en onvolledigheden, zelfs onwettigheden, wat ik straks zal bewijzen, en meer concreet een bevoegdheidsoverschrijding.

Ik zal deze beweringen ook hard maken aan de hand van voorbeelden uit de programmawet, hoewel de regering vraagt ze onvoorwaardelijk goed te keuren.

In de eerste plaats zijn niet alle maatregelen van die aard dat zij een betere beheersing van de uitgaven mogelijk maken. Het meest frappante voorbeeld hiervan vinden wij in artikel 2 waar de bedragen van de administratiekosten van de ziekenfondsen worden aangepast, of verhoogd met 19 miljard, wat niet onaanvaardbaar is. Uit de Andersenaudit bleek dat de administratiekosten van de mutualiteiten te hoog liggen en niet helemaal kunnen worden verantwoord. Toch moeten wij vaststellen dat de positieve maatregelen om de kwartaalbijdragen te vervangen door jaarlijkse, de administratiekosten niet drukken, integendeel.

Een tweede kritiek betreft fundamentele wijzigingen van sommige wetten via deze programmawet, die zich per definitie zou moeten beperken tot maatregelen om de begroting uit te voeren.

Deze programmawet voert de moederschapsverzekering in. In principe kunnen wij dit belangrijk initiatief onderschrijven, maar volgens ons zou dit het voorwerp moeten uitmaken van een aparte en grondige bespreking in het Parlement. Terecht wordt de zwangerschapsperiode uit het arbeidsrecht gehaald en in het sociale-zekerheidsrecht geïncorporeerd. Toch stellen wij vast dat deze regering het niet aandurft deze juridische logica tot andere domeinen door te trekken. Zo blijft de moederschapsverzekering alleen gereserveerd voor werknemers, zelfstandigen komen er niet voor in aanmerking.

De jaarlijkse vakantieregeling voor arbeiders behoort nog steeds tot de sociale zekerheid, terwijl voor de bedienden, zoals het hoort overigens, verwezen wordt naar het arbeidsrecht.

De wetgeving op de kinderbijslag wordt grondig herwerkt. Wij kunnen ons terecht afvragen of het niet verkieslijker was deze materie apart te behandelen. En wat heeft deze regeling te maken met de uitvoering van de begroting 1990?

Ook de wetgeving op de sociale inspectie wordt grondig aangepast. De regering verwijst wel ergens naar de noodzaak om de koppelbazen beter te controleren, toch bevat dit deel van de programmawet alleen een aanpassing van definities evenals een in overeenstemming brengen met internationale verdragen. Veertig artikelen van het wetsontwerp hebben met dit onderdeel te maken, maar de samenhang met de begroting 1990 is ons een raadsel. Om de wetgeving op de sociale inspectie te wijzigen, was geen programmawet nodig, wel een apart initiatief, los van begrotingsoverwegingen.

Ik kan u nog een ander voorbeeld geven van een wetgeving die grondig had moeten worden herzien, doch waarvoor de regering maar aarzelend optreedt. Het onderzoek naar de bestaansmiddelen van de zelfstandigen zou onmiddellijk moeten worden afgeschaft. Zo ver wil de regering echter niet gaan. Zij voert een gedeeltelijke afschaffing in waardoor de sociale onrechtvaardigheid ten opzichte van de zelfstandigen blijft bestaan en waardoor de bureaucratisering wordt versterkt.

In deze programmawet ontbreken nog andere sociale maatregelen. Aan de minder-validen werd reeds geruime tijd een tegemoetkoming toegezegd. Zij wachten nog steeds op de uitbetaling ervan.

Nu heeft de regering een zogenaamde regeling uitgewerkt om deze achterstallige betalingen aan te zuiveren. In plaats van een klare oplossing te geven in de programmawet, zodat de minder-valide eindelijk weet wanneer hij over het beloofde geld kan beschikken, wordt echter aan de Koning de macht gegeven een regeling uit te werken. Dat is juist de grote onrechtvaardigheid. De Koning zal vastleggen over welke periode de betaling van de achterstallen zal worden gespreid. De Staat, die niet aan zijn wettelijke verplichtingen voldoet, zal zelf bepalen, met veronachtzaming van de rechten van de minder-validen, hoe lang het zal duren vóór hij aan zijn verplichtingen zal voldoen. Mocht elke schuldenaar eigenmachtig en eenzijdig kunnen bepalen wanneer en volgens welk tempo hij zijn schulden zou afbetalen, dan zouden we het einde van de rechtsstaat beleven, maar hier gaat het toch maar om minder-validen en dan mag de Staat zich wel iets meer veroorloven.

Op zijn minst eigenaardig is ook artikel 140 dat de maatregel inzake tegemoetkomingen aan gehandicapten laat in werking treden op 1 november 1989. Over de retroactiviteit van de inwerkingtreding van rechtsnormen is reeds veel gezegd en geschreven. Wanneer die echter positief uitvalt, *in casu* voordelig is voor de minder-valide, wordt er wijselijk gezwegen. Kan de minister mij zeggen wat er zal gebeuren wanneer in bepaalde gevallen de nieuwe wetgeving nadelig zou uitvallen voor de aanvrager van de tegemoetkoming?

Op het eerste gezicht lijkt het antwoord voor de hand te liggen, namelijk dat de nieuwe wetgeving van toepassing is. In de memorie van toelichting lezen we echter dat de aanvragen tot tegemoetkoming, ingediend door de bejaarde gehandicapte, vanaf 1 oktober 1989 onder toepassing vallen van de nieuwe bepalingen. Zal de minder-valide die, geheel conform de nog steeds van kracht zijnde wet, in de maand oktober een aanvraag indient en volgens die wet beter zal gediend zijn dan met de nieuwe wet, onwettig worden gestraft? Zal dit deel van de programmawet dan toch niet op 1 november maar op 1 oktober van kracht worden? Heeft de minister zijn administratie reeds opgedragen de aanvragen van oktober te behandelen alsof de programmawet al een feit was, of zal voor de korte periode van oktober tot nu een vertragende procedure van administratieve herziening van de dossiers moeten worden ingeschakeld?

Een andere kritiek die op de programmawet kan worden uitgebracht, handelt over de administratieve onuitvoerbaarheid van sommige bepalingen. Ik wees reeds op de problemen die de retroactieve inwerkingtreding met zich kan brengen. Ook de artikelen 268 tot 270 zouden wel eens aanleiding kunnen geven tot administratieve problemen. Door deze artikelen wordt een

bijzondere werkgeversbijdrage van 1 000 frank ingevoerd die moet worden betaald voor ieder conventioneel brugpensioen dat krachtens een na 30 september 1989 bij de griffie van de dienst van de collectieve arbeidsbetrekkingen van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid neergelegde collectieve arbeids-overeenkomst of collectief akkoord, werd toegekend in het kader van het koninklijk besluit van 20 augustus 1986 betreffende de toekenning van werkloosheidsuitkeringen ingeval van conventioneel brugpensioen. Deze extra-bijdrage zal door de werkgever moeten worden gestort aan de Rijksdienst voor pensioenen.

Deze rijksdienst is hiervoor echter niet gewapend! Hij kan wel instaan voor de eenvoudige incassering van het geld, maar niet voor het toezicht op de correctheid ervan. De RVP beschikt immers niet over de noodzakelijke lijsten van conventioneel bruggepensioneerden.

Om dat te verhelpen wordt een nieuwe administratieve molen op gang gebracht: iedere debiteur moet zich bij de RVP laten inschrijven. Alle inlichtingen moeten aan de RVP worden verstrekt. De RVP zal moeten inzamelen, verifiëren, completeren en eventueel zelfs sanctioneren.

Of het sop de kool nog wel waard is, zal de minister ons wel willen aantonen, maar de invoering van deze nieuwe indirecte belasting is alleszins een zoveelste stap in de richting van de verdere bureaucratisering en overnormering van onze samenleving.

Dat er rechtsnormen moeten zijn, betwist niemand, maar zowel het ene uiterste — overnormering dus — als het andere uiterste, namelijk juridische slordigheid, moet worden vermeden.

Dat dit ontwerp bol staat van juridische slordigheden zal ik nu trachten aan te tonen met enkele voorbeelden.

Bij artikel 13 wordt bij de Dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV een bijzonder solidariteitsfonds opgericht. De bedoeling ervan kan ik onderschrijven, namelijk tegemoetkomingen verlenen in de kosten voor uitzonderlijke geneeskundige verstrekkingen die niet in de RIZIV-nomenclatuur zijn opgenomen.

Het fonds krijgt echter slechts een experimenteel karakter. Dat blijkt uit de memorie van toelichting en uit artikel 14, waarin vermeld wordt dat de Koning de periode van toepassing zal bepalen.

Nergens zijn echter criteria uitgewerkt die een ernstige evaluatie van de werking van het fonds mogelijk moeten maken. Zal het de financiële omvang zijn, of zal het de sociale afkomst van de begunstigten zijn die zal uitmaken of het fonds blijft bestaan of niet? Of zal het gewoon van de politieke opportuniteit afhangen?

Alleszins wordt aan de uitvoerende macht, aan de regering dus, de macht gegeven om een bij wet opgericht fonds af te schaffen zonder daarvoor ernstige redenen te moeten aanvoeren.

Een ander voorbeeld vindt u in de talrijke artikelen die de arbeids- of sociale inspectie opnieuw omschrijven. In meer dan 40 wetten uit het sociaal recht wordt de oude formulering van de bevoegdheid van de sociale-inspectieleden vervangen door eenzelfde, aan de internationale orde aangepaste definiëring.

Na die aanpassing van meer dan 40 wetten wordt er echter plotseling in de programmawet een volmachtartikel ingevoegd. De Koning krijgt de macht om in nog andere sociaalrechtelijke wetten identieke wijzigingen, inzake de bevoegdheid dus van de sociale inspectie, aan te brengen. Dit is noch min noch meer een blaam voor de administratie van de sociale departementen die blijkbaar niet bij machte worden geacht een volledige lijst op te maken van vigerende wetten die moeten worden aangepast. Het is ook een blaam voor de regering en tevens een bekentenis van onmacht. Via deze programmawet kan zij noch aan het Parlement noch aan de burger, voor wie deze wet is bedoeld, precies en duidelijk meedelen welke sociale wetten er vandaag eigenlijk van kracht zijn. We zouden het ook nog lapidair kunnen uitdrukken. Het is alsof de regering in de programmawet laat inschrijven: «Als we nog iets mochten vergeten zijn, 't is

niet zo erg. Ge zult het wel in het *Staatsblad* lezen.» Minachting voor de burger is dat.

Doch ook uit enkele andere programmawetsartikelen blijkt een minachting, maar dan voor het parlementslid.

In de artikelen 86, 94, 96 of 122 wordt eenvoudigweg bepaald dat sommige artikelen uit de gecoördineerde wetgeving op de kinderbijslagen en op de beroepsziekten worden opgeheven. Als wetgevingstechniek is hier niets speciaals aan, ten minste niet als de memorie van toelichting klaar en duidelijk uitleg geeft over het waarom van de voorgenomen opheffingen. Voor de artikelen die de kinderbijslageregeling betreffen, wordt onze legislatieke honger gestild door de omschrijving dat het artikel werd opgeheven omdat het in onbruik is geraakt. Duidt de regering ook aan wat de juiste inhoud is van het op te heffen artikel? Neen. Geeft de regering aan waarom het artikel in onbruik is geraakt? Neen.

En voor artikel 122, dat de beroepsziektenwetgeving aanpast, blijven we helemaal in het ongewisse. Er staat niet de minste uitleg, noch de minste verantwoording in de memorie van toelichting.

Eén van de mooiste juridische slordigheden staat echter in artikel 260. Sommigen zullen zeggen dat het muggenzifterij is, of het zoeken van spijkers op laag water, maar de administratieve diensten van het ministerie van Middenstand of van het Rijksinstituut voor de sociale verzekering der zelfstandigen zullen wel praktische redenen genoeg gehad hebben om een taalkundige wijziging aan het koninklijk besluit nr. 72 van 10 november 1967 voor te stellen.

Waarover gaat het dan? De administratie vestigde er de aandacht op dat de Franse en de Nederlandse tekst van artikel 30 niet met mekaar overeenstemden. De Nederlandse versie leek duidelijk. Daar staat immers «de uit de echt gescheiden man of aan de uit de echt gescheiden vrouw». De Franse tekst daarentegen sprak alleen over *l'homme ou la femme divorcée*. Hieruit zou kunnen afgeleid worden — en dat bleek zo te zijn in de praktijk — dat alleen de vrouw moest gescheiden zijn en niet de man.

Als een dergelijke tekstaanpassing waard is om in een programmawet te worden opgenomen die een miljardenbegroting moet helpen realiseren, dan is het niet misplaatst de regering erop te wijzen dat zij wel één probleem heeft opgelost, maar er tegelijkertijd een ander heeft bijgecreëerd. Want wordt datzelfde artikel 30 niet aangevuld met onder meer de woorden «door hun gewezen echtgenoot».

Daar «echtgenoot» alleen een mannelijk begrip aanduidt, garandeert ik u dat de reeds vernoemde administraties opnieuw te velde problemen zullen hebben om uw wetten correct toe te passen. Een nieuwe programmawet ligt dus duidelijk al in het verschiet.

Het klinkt uiteraard meer lachwekkend dan ernstig, maar toch worden we er maar mee geconfronteerd in deze programmawet.

En dan wil ik er niet eens op wijzen dat het begrip «gebonificeerd» uit artikel 282 niet alleen slecht Nederlands is, maar ook geen juridisch begrip dekt, dat in de artikelen 277 en volgende opnieuw de term «voogdijoverheid» wordt gehanteerd, terwijl men al jaren deze verouderde en psychologisch achterhaalde terminologie vervangt door «toezichthoudende overheid».

Maar sta me toe terug te keren tot nog enkele inhoudelijke kritieken. Misschien niet voor het eerst, maar nu toch overduidelijk, wordt het onlogische binnengebracht in ons arbeidsrecht. Hoe anders moet ik de redenering aanduiden die wordt gevolgd in artikel 36 dat de arbeidsongevallenwet wijzigt? Uit de arbeidsongevallenwet blijkt duidelijk dat op het ogenblik van een ongeval de werknemer moet verbonden zijn door een arbeids-overeenkomst met een werkgever en dat het ongeval, om het als «arbeidsongeval» te kunnen karakteriseren, in dienstverband moet voorkomen.

Nu wordt deze band helemaal doorbroken. Een werknemer die syndicale vormingslessen volgt en een ongeval heeft, zal voortaan van de arbeidsongevallenverzekering kunnen profite-

ren, hoewel er tussen de eigenlijke arbeid en de syndicale cursus helemaal geen verband hoeft te bestaan en men moeilijk kan aanvaarden dat de betrokken werknemer op dat ogenblik in dienst van de werkgever staat.

Naast onlogische elementen kan ook gerust de vraag worden gesteld of er geen sociale discriminatie in deze programmawet wordt ingevoerd. En dan doel ik op de artikelen 277 en volgende die het mogelijk maken om « een vervroegd pensioen voor de personeelsleden van de gemeenten en de OCMW's die met hun voogdijoverheid een leningsovereenkomst hebben gesloten, waaraan voorwaarden inzake financiële gezondmaking zijn gekoppeld », in te stellen.

Of een ambtenaar van een gemeente of een OCMW het recht krijgt om op 55 jaar met pensioen te gaan, zal er dus van afhangen of zijn gemeente reeds jarenlang slecht beheerd werd, zal ervan afhangen of zijn gemeente of OCMW deficits heeft opgestapeld die de bevolking niet zelf meer kan dragen, en of dat lokale bestuur tot een financieel akkoord met de toezichthoudende overheid komt.

Het is een beloning voor de gemeente of het OCMW voor slecht beheer. De maatregel is onrechtvaardig ten opzichte van ambtenaren die zich inspannen in gemeenten die wel financiële inspanningen hebben gedaan, en ze zal de verschilpunten tussen de gemeenten onderling opnieuw artificieel aanwakkeren.

Het zal ook een precedent zijn, want ik ben ervan overtuigd dat de ambtenarenbonden er andermaal — blijkbaar stelden ze reeds die eis die echter niet werd ingewilligd — voor zullen pleiten de « verplichte ambtsneerlegging » te vervangen door een « vrijwillige opruststelling vanaf 55 jaar » waarna syndicaal zal worden geijverd om de maatregel op alle gemeente- en OCMW-ambtenaren van toepassing te verklaren.

Ook tegenstrijdigheden ontsieren dit ontwerp van programmawet.

Nog maar pas werd de bij wet van 28 juni 1989 goedgekeurde nieuwe procedure voor de afhandeling van de begroting toegepast.

Eén van de hoofdprincipes uit deze nieuwe wet is dat begrotingsfondsen — hét middel uit het verleden om kredieten te debudgetteren — in de ruimst mogelijke mate zouden worden afgeschafte met het oog op een orthodox begrotingsbeleid.

Deze filosofie wordt gerespecteerd in de artikelen 290 tot 292 waarbij het Fonds tot consolidatie van de deficits van de samengevoegde gemeenten wordt opgeheven en het krediet, dat nodig is om de bedoelde leningslasten te dekken, ingeschreven wordt in de « gewone » begroting van Binnenlandse Zaken.

Maar haaks hierop, en dus strijdig met de filosofie van de nieuwe begrotingswet, wordt het Veiligheidsfonds voor preventie en bestrijding van brand en ontploffing, dat sinds zijn oprichting in 1979 nog niet in werking trad, geactiveerd via een inschrijving van kredieten op de afzonderlijke sectie van de begroting van Binnenlandse Zaken.

Even tegenstrijdig is de beslissing, die in artikel 307 voorkomt, om een geheel nieuw fonds te creëren, namelijk het Fonds voor de gewetensbezwaren.

Maar de klap op de vuurpijl uit deze programmawet moet nog komen. U vindt die in artikel 301. Het is op het eerste gezicht een vrij onschuldig artikel, want het heft de meermaals gewijzigde wet van 17 maart 1965 betreffende het Fonds der provinciën op. Het lijkt de logica zelf, vermits voor de Vlaamse provincies het Vlaamse Gewest bevoegd is, voor de Waalse provincies het Waalse Gewest en er via deze programmawet een aparte wettelijke regeling voor Brabant wordt uitgewerkt. De wet van 1965 heeft schijnbaar zichzelf opgeheven. Maar we staan hier, mijns inziens, voor een bevoegdheidsoverschrijding door de nationale wetgever om twee redenen.

Ten eerste bepaalt de bijzondere wet van 8 augustus 1988 dat de Gewesten, en niet langer de nationale overheid, bevoegd zijn voor « de algemene financiering » van de gemeenten en de provincies, met uitzondering van de provincie Brabant. Deze bevoegdheid houdt de macht in om eigen decreten ter zake uit

te vaardigen, maar ook — en met uitsluiting van de nationale wetgever — om bestaande wetten te wijzigen, aan te vullen of op te heffen voor het eigen Gewest.

Het verst dat de nationale wetgever dan ook kan gaan, is de wet van 17 maart 1965 op te heffen voor de provincie Brabant. Anders beslissen — en dit is mijn tweede argument — zou een juridisch vacuüm creëren voor Vlaanderen en voor het Waalse Gewest. Immers, zolang deze Gewesten niet bij decreet de verdeling van het Provinciefonds onder eigen Vlaamse, respectievelijk Waalse provincies hebben geregeld, blijven de nationaal uitgevaardigde regels van toepassing. Die regels zijn nu precies te vinden in de wet van 17 maart 1965 die de regering wenst op te heffen.

Daar noch het Vlaamse Gewest, noch het Waalse Gewest reeds eigen, decretaire verdeelsleutels hebben vastgelegd, zal de regering ten minste op dit punt haar wetsontwerp moeten aanpassen om zo ook uit de onwettelijkheid te geraken.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dus te hebben aangetoond, zoals zovele collega's in de Kamer, dat dit regeringsontwerp méér is dan een vuilzak, waarin alles gestopt wordt wat men kwijt wil.

Het is een onsamenhangend geheel, op bepaalde punten tegenstrijdig, zelfs asociaal. Het is onlogisch en vaak niet correct. Het versterkt alleen maar de bureaucratie in ons land en drijft zelfs op een onwettige bevoegdheidsoverschrijding.

Om al deze redenen, maar vooral uit respect voor de burger die zich aan deze 342 artikelen zal moeten onderwerpen, kan de PVV-fractie dit ontwerp van programmawet niet goedkeuren. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. Mouton.

M. Mouton. — Monsieur le Président, l'article 304 de la section IV du titre 5, Affaires intérieures, du projet de loi-programme, a été longuement discuté en commission.

Au nom des municipalistes disposant d'une police rurale, je voudrais revenir brièvement sur cette disposition dont l'application ne me rassure pas complètement.

Que dit l'article 304? Que le traitement des commissaires de brigades, actuellement inscrits au budget du ministère de l'Intérieur, sera désormais pris en charge par le budget des provinces. Rien de plus normal, rien de plus logique, nous dit le ministre, que l'instance qui dispose de la compétence, en l'occurrence le gouverneur, qui nomme, suspend, révoque les commissaires de brigades, supporte la dépense. Mais le ministre ne dit pas tout... Il ne dit pas que, dans un passé récent, le traitement des brigadiers champêtres, aujourd'hui commissaires de brigades, a déjà été inscrit au budget des provinces, lesquelles en répartissaient toutefois la charge financière sur les communes disposant d'une police rurale.

Alors, très concrètement, en revient-on à cette situation? Les communes disposant de gardes champêtres encadrés par un commissaire de brigade vont-elles devoir à nouveau supporter son traitement?

Je voudrais être complètement rassuré à ce sujet car, monsieur le ministre, au moment où nous bouclons nos budgets communaux pour l'exercice 1990, nous devons bien constater que les charges supplémentaires risquent de peser lourdement. Telle est la question que j'adresse au ministre de l'Intérieur avec l'espoir d'une réponse claire et précise.

Je voudrais maintenant intervenir sur le chapitre du projet de loi-programme qui a pour objet d'habiliter les conseils communaux des communes soumises à un plan d'assainissement, à rendre obligatoire, pendant une durée de cinq ans, la pension anticipée à 55 ans pour les agents communaux.

Lors des travaux en commission, le ministre des Pensions a fourni toutes les explications souhaitées sur la portée de ces dispositions dont les implications sociales sont évidentes. Le ministre a confirmé — et nous n'avions aucun doute à ce

sujet — combien il restait attaché aux règles existant en matière d'âge de mise à la retraite des agents des services publics.

Cela signifie que les mesures proposées sont tout à fait exceptionnelles, qu'elles doivent être strictement réservées aux communes et aux CPAS confrontés à de graves difficultés financières. L'exposé des motifs parle d'ailleurs d'une disposition de caractère exceptionnel, normalement précédée de mesures de désengagement volontaire. Il s'agit donc bien d'une mesure ultime, justifiée par une situation grave, nécessitant des mesures exceptionnelles.

Le conseil communal doit donc procéder à une évaluation réaliste de la situation, et la tutelle, pour sa part, doit veiller à ce que des décisions adaptées à cette situation soient prises.

De plus, l'application de cette mesure est limitée dans le temps, à cinq ans en l'occurrence. Son insertion dans la loi-programme, et non dans la législation des pensions du secteur public, indique bien que son caractère est temporaire et provisoire. Il est prévu également que des services, fonctions ou grades désignés par le conseil communal ou par le conseil d'aide sociale peuvent être exclus de l'application de ces mesures. Cette réserve a pour objet de permettre aux autorités communales de tenir compte de l'importance de certains services, fonctions ou grades dans le bon fonctionnement de la commune ou du CPAS. Il convient, en effet, d'éviter des perturbations dans les services concernés.

Compte tenu de toutes ces garanties, il nous paraît évident que l'on peut souscrire à ces mesures qui, je le répète, sont limitées dans le temps et ont un caractère exceptionnel. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Flagothier.

M. Flagothier. — Monsieur le Président, en commençant cette intervention, je voudrais rejoindre la fin de l'exposé de notre collègue, M. Mouton, et insister sur la philosophie qui inspire les dispositions de la loi-programme permettant aux communes de mettre des agents à la pension anticipée.

Il faut bien insister sur le fait qu'il s'agit là d'une faculté et non d'une obligation et que, de plus, seuls les communes et les centres publics d'aide sociale qui ont passé avec leur autorité de tutelle une convention de prêt conditionnée par des mesures d'assainissement financier, auront cette faculté.

Les autres communes et CPAS devront s'en tenir aux règles générales et ne pourront donc s'appuyer sur les dispositions en discussion pour obliger leurs agents à partir prématurément à la retraite.

Je voudrais ensuite exprimer des regrets en constatant — je serais tenté de dire une fois de plus — que le gouvernement réalise des économies qui n'en sont pas vraiment, en transférant certaines dépenses vers d'autres pouvoirs publics.

C'est le cas pour la suppression de l'intervention de l'Etat dans le traitement des députés permanents. Cette intervention était justifiée par les devoirs que les députations permanentes doivent accomplir pour le compte de l'Etat. Dorénavant, ces prestations ne seront plus rémunérées par l'Etat, ce qui grèvera d'autant les budgets provinciaux. On peut tenir le même raisonnement pour le transfert au budget provincial des traitements et frais de fonctionnement des commissaires de brigades de la police rurale.

L'article 59bis du Code rural, qui avait été abrogé, est réintroduit dans la loi communale, pour permettre la création d'un Fonds provincial pour l'armement, l'équipement et l'habillement des membres de la police rurale.

Je note qu'en commission de l'Intérieur, vous avez déclaré, monsieur le ministre, que chaque province n'aurait pas l'obligation de créer un tel fonds, notamment celles où, avant même l'abrogation de l'article 59bis du Code rural, les dispositions de ce dernier étaient tombées en désuétude du fait que de nombreux corps de police rurale étaient suffisamment bien organisés pour assurer eux-mêmes ce service.

Plus fondamentalement, en ce qui concerne les modifications apportées à la loi communale en matière de police, je regrette que des mesures partielles soient prises par le biais d'une loi-programme avant même qu'une évaluation des dispositions de la loi sur la police ne soit réalisée en commission de l'Intérieur.

Des questions se posent notamment quant à l'efficacité de la police rurale. Or, dans certaines provinces, il y a trop peu de commissaires de brigades pour encadrer les corps de police rurale. La mise à charge du budget provincial des traitements des commissaires de brigades ne constituera certainement pas un incitant à la nomination de nouveaux commissaires de brigades par les gouverneurs de province.

Je plaide donc pour que plus aucune modification ne soit apportée aux dispositions de la loi communale relatives à la police, tant que nous n'aurons pas procédé à un large échange de vues sur l'ensemble des problèmes qui se posent à la police communale et à la police rurale, et cela dans le souci de faire bénéficier nos concitoyens des services qu'ils sont en droit d'attendre de la police, en général, et de la police locale en particulier. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Nélis.

Mme Nélis. — Monsieur le Président, certaines des mesures examinées vont bien au-delà de dispositions destinées à mettre le budget en équilibre et auraient dû faire l'objet d'un examen plus approfondi. La précipitation avec laquelle ce projet a été entériné en commission est regrettable. Quelques articles qui ont une portée politique indéniable risquent d'être votés à la sauvette, dans l'amalgame de ce projet.

Mon intervention portera plus particulièrement sur les articles 277 à 283 qui concernent les conseils communaux et les CPAS soumis à un plan d'assainissement et qui visent à les autoriser à mettre d'office à la retraite les agents communaux âgés de 55 ans et plus.

Il s'agit là d'une modification à la législation sociale qui constitue un dangereux précédent dont il ne faut pas minimiser la portée. Certes, elle ne concerne qu'un nombre restreint de communes — 37 —; toutefois, la plupart d'entre elles sont des villes importantes de Wallonie, et l'impact d'une telle mesure peut se révéler préjudiciable à un nombre non négligeable d'agents. Sans doute — et M. Mouton, défendant chaleureusement ce texte, en a parlé longuement — s'agit-il ici de dispositions à caractère exceptionnel et provisoire.

Elles n'en sont pas moins un recul important au niveau du statut des agents communaux qui avaient opté pour des salaires modestes que compensait la garantie d'emploi.

Certains commissaires — et M. Tant est du nombre — ont vu dans ces dispositions un avantage enviable pour les communes en général. L'avantage financier me paraît, en fin de compte, bien maigre puisque les communes verront tout à la fois diminuer les dépenses pour les traitements et augmenter les dépenses afférentes aux pensions: en effet, elles devront assumer le paiement de ces prépensions. Les économies réalisées seront donc bien faibles.

Qu'en sera-t-il, par contre, des agents communaux qui devront subir les conséquences d'une mauvaise gestion des responsables communaux? Je souhaiterais formuler quelques remarques à ce sujet. Les agents dotés d'un grade sont écartés de ces dispositions, et certaines mesures intervenant dans le calcul de ces prépensions peuvent effectivement paraître attractives pour des agents désireux de bénéficier d'une mise à la retraite anticipée. Pourquoi, dès lors, ne pas tout simplement présenter ces dispositions comme des mises à la retraite volontaires ou à la demande? On éviterait ainsi le piège de l'arbitraire et l'atteinte aux garanties du statut de ces agents, qui est extrêmement grave.

Venant de ceux qui se disent défenseurs du monde du travail, ces articles constituent un véritable soufflet pour les travailleurs qui se sont battus pour obtenir la sécurité de l'emploi.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hooland.

De heer Van Hooland. — Mijnheer de Voorzitter, ik stel het bijzonder op prijs dat ik nog enkele opmerkingen mag toevoegen aan de interessante beschouwingen die hier zijn gegeven.

Vroeger noemde ik u, mijnheer de minister, wel eens de non-sens minister. Ik ben daar nu niet meer zo zeker van, al zeg ik dit in alle sympathie.

Ik heb nog niet veel besprekingen over een programmawet mogen meemaken. In deze programmawet worden echter zeer verscheiden verreikende materies opgenomen die er volgens mij helemaal niet in thuishoren. De programmawet is immers een apart, budgettair instrument van de regering.

Bij de bespreking van de budgettaire hervorming was er eensgezindheid over de filosofie dat men in principe de fondsen zou afschaffen. Bij bewezen noodzakelijkheid zouden, op organieke basis, enkele fondsen opnieuw kunnen worden opgericht. Dat gebeurt thans ook voor een drietal fondsen.

Maar komt deze programmawet aan die filosofie tegemoet?

Ook de autonomie van de gemeenten ligt mij zeer na aan het hart. Ik ben het dan zeker niet eens met artikel 303, waarin een regeling wordt bepaald inzake de uitrusting, kleding en bewapening van de hoofdveldwachters en de veldwachters. Onlangs hoorde ik de minister bij herhaling verklaren dat de burgemeester in dit verband een ruime bevoegdheid heeft. Nu wordt deze bevoegdheid overgedragen aan een gemeenschappelijk fonds, dat door de gemeenten wordt gefinancierd en door de bestendige deputatie wordt beheerd.

Dit is een symbolische daad, die echter tegenstrijdig is met de politieke bevoegdheid van de burgemeesters. Het kan een instrument zijn van een gemeentelijk autonoom politieel beleid, wanneer de plaatselijke burgemeester oordeelt over de uitrusting die hij geschikt vindt.

Kan u ook toelichten, mijnheer de minister, wat de functie en de zin is van de brigadecommissaris? Ik ben ruim tien jaar burgemeester van een kleinere gemeente en heb de brigadecommissaris enkele keren gehoord, maar ik heb hem nooit gezien. Alvorens te beslissen over een herschikking van deze functie en haar financiering uit gemeentefondsen, zou ik graag de zin kennen van die functie van brigadecommissaris. Misschien heeft die, in het kader van het intergemeentelijk veiligheidsbeleid, een toekomst, maar dit is mij tot op heden nooit duidelijk gemaakt.

Het derde punt betreft de regeling inzake pensioenen, ook als een aspect van de gemeentelijke autonomie, meer bepaald van een goed gemeentelijk beheer. Er werd hier reeds gezegd dat die regeling eigenlijk neerkomt op een premie voor slecht beheer. Ook ik heb het gevoel dat de voorziene maatregelen eens te meer een voordeel opleveren voor gemeenten en steden die in het verleden niet hebben bewezen dat zij een goed beheer aankunnen, maar die integendeel een beleid hebben gevoerd dat tot financiële moeilijkheden heeft geleid, ook al was het op andere vlakken, bijvoorbeeld dat van de tewerkstelling, soms wel positief. Die gemeenten hebben niet bewezen dat hun ambtenaren, waarover het hier toch in hoofdzaak gaat, goed werden ingezet.

De regeling inzake pensioenen houdt volgens mij ook een soort van discriminatie in. Het ontnemt immers een instrument voor een autonoom en goed beheer aan die gemeenten die niet onder deze regeling vallen, en die vroeger geen saneringslening nodig hadden.

Ik heb ook het gevoel dat aan de voorzieningen, ten minste aan die voor de ambtenaren van meer dan zestig jaar, een communautair aspect vastzit. Wie betaalt de vervroegde pensionering in hoofdzaak? Dat mag hier toch even worden vermeld. Ik denk hierbij vooral aan de financiering van deze regeling, die als het ware gereserveerd is voor bepaalde gemeenten en dus niet voor alle gemeenten, die indertijd een saneringslening hebben gekregen.

Ik pleit ten gronde en nogmaals voor meer structurele maatregelen in de toekomst, ter versterking van het goed beheer. Wij zien keer op keer, zoals ik hier trouwens al vaak heb aangeklaagd, dat men nooit premies voor goed beheer bedenkt, in welke vorm ook, maar dat men telkens weer premies voor slecht of minder goed beheer toekent.

Zo staan de twee laatste punten, namelijk herschikking inzake de brigadecommissarissen en de regeling inzake pensioenen, mijns inziens, haaks op een strategie voor de verdediging van de gemeentelijke autonomie en voor de bevordering van het goed beheer in de lokale sector.

Hiervoor pleiten wij nochtans onophoudelijk en hierop zitten wij vol ongeduld te wachten. Onze overheid demonstreert immers in verscheidene sectoren het ontbreken van een goed management. Sommige sectoren liggen zelfs bijna geheel plat, zoals het departement van Financiën. Dit is niet alleen een kwestie van het achterblijven van ontvangsten, maar ook en vooral een zaak van fundamentele billijkheid. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik de rapporteur danken voor zijn inspanningen. Wie aandachtig geluisterd heeft en het onderscheid heeft gemaakt tussen zijn verslag en zijn persoonlijke commentaar, heeft kunnen vaststellen dat het rapport uitstekend was. Ik wil trouwens voor heel wat concrete punten verwijzen naar dat verslag en op dit late uur de discussie hierover niet heropenen, tenzij men in het bijzonder aandringt.

Mevrouw Herman zal het mij en mijn collega van Pensioenen niet kwalijk nemen dat wij niet kunnen antwoorden op alle aspecten die zij, voor redenen die mij door de Voorzitter werden toegelicht, heeft aangeraakt. Een aantal van die punten behoort immers tot de bevoegdheid van ministers die vandaag niet werden opgeroepen om het debat bij te wonen.

Ik zou de waarheid geweld aandoen indien ik zou beweren niet te sympathiseren met de bedenkingen en kritiek in verband met de programmawettechniek. Die kritiek is zowel van de meerderheid als van de oppositie gekomen. Ik heb dergelijke kritiek reeds geuit in 1980 en in 1981, toen ik tot de meerderheid behoorde en ook nog achteraf. Het is geen goede techniek. Ik heb dus geen moeite om gedeeltelijk de opmerkingen te onderschrijven. Maar, deze techniek, met al de bezwaren die men er tegen kan hebben, is nog altijd iets anders dan 520 volmachtbesluiten te moeten bekrachtigen.

Ik verkies dan ook deze gebrekkige techniek waarbij de gelegenheid wordt gelaten amendementen in te dienen en de maatregelen te bespreken en goed te keuren boven een techniek waarbij men alleen maar ja of nee mag zeggen. Ofwel gaan wij ons allemaal op dat terrein een keer beteren, ofwel gaan wij allemaal op deze wijze blijven verder doen. Hopelijk gebeurt dat niet meer op de manier die ik gedurende vijf jaar heb beleefd en heb aangeklaagd. Sommigen onder u hebben dat ook gedaan, maar de stemmingen waren dan toch wat zij waren.

Je voudrais aborder quelques points de fond et ce qui concerne le projet de loi. D'abord, les commissaires de brigade, dont plusieurs intervenants, et notamment M. Mouton, ont parlé. Je ne vois pas en quoi un moyen créé légalement — dont on n'est pas obligé de se servir, monsieur Flagothier, et dont certaines provinces n'ont d'ailleurs jamais fait usage — pour réaliser des achats collectivement, si la province le désire, pourrait porter atteinte à l'autonomie communale. Il ne faut quand même pas voir des fantômes!

Dat artikel maakt het dus mogelijk dat de provincie een solidariteitsfonds creëert. Zij moet daarbij ook de mogelijkheid hebben om het in zekere mate op te leggen, anders gaat het natuurlijk niet. Men hoeft dat niet te doen, maar het kan interessant zijn, zeker voor kleine gemeenten. Ik zie eerlijk gezegd de redenen niet om een dergelijk fonds op te richten in een provincie zoals Oost-Vlaanderen. Er is echter geen enkele reden waarom in andere provincies, waar er veel gemeenten zijn met één veldwachter, waar de combi voor meer dan één gemeente moet dienen en waar twee gemeenten de aankoop samen moeten doen, de provincie niet in staat zou kunnen zijn om een derde gemeente te verplichten die aankoop mee te financieren indien ook daar het voertuig moet dienen. Ik zie niet in waar dat tegenstrijdig zou zijn met de no-nonsenspolitiek.

De kost van de betaling van de brigadecommissarissen wordt opnieuw naar de provincies verschoven.

Tijdens de vorige legislatuur werd een voorstel ingediend om de last van de brigadecommissaris op de provincie af te wentelen. Dat voorstel werd door alle partijen ondertekend, behalve door de SP, van nonsens gesproken, mijnheer Van Hooland!

De heer Van Hooland. — Ik sprak in het algemeen.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Mijnheer Van Hooland, ik heb uw analyse aandachtig gevolgd en ik repliceer daarop. Dames en heren, wij moeten het onderscheid maken tussen kredieten die zich in de loop der tijden opstapelen en waarop de controle van het Parlement onmogelijk wordt en bedragen die ingeschreven worden in een afzonderlijke afdeling. Het Parlement moet weten wat het wil. Als het Parlement samen met de regering, want ik wil niet dat de regering haar verantwoordelijkheid ontloopt, via deze programmawet uitvoering wil geven aan de wet van 1979 in verband met de zogenaamde objectieve aansprakelijkheid voor de verzekering van risico's, dan moet zij een fonds oprichten. Er is geen andere mogelijkheid.

Voor de uitrusting en de opleiding van een brandweerkorps is geld nodig. Ofwel schaft men de wet van 1979 af — en ik herinner u eraan dat de regering reeds veroordeeld is omdat ze ter zake nog geen uitvoeringsmaatregelen had getroffen — ofwel creëert men een fonds waardoor die wet van 1979 kan worden uitgevoerd.

In het kader van de wet op de gewetensbezwaarden hebben we overigens een analoge beslissing getroffen. We hebben daar ook een fonds gecreëerd hoewel ik daar geen grote voorstander van was.

Wie A zegt moet echter ook B zeggen. Ik begrijp de ongerustheid van de Senaat ten aanzien van deze fondsen en de vermenigvuldiging ervan, maar als we voor sommige taken geen belastinggeld willen gebruiken, omdat de middelen niet onuitputtelijk zijn, dan moeten we elders specifieke inkomsten zoeken. Zo hebben wij ook in het kader van de koninklijke besluiten in verband met de Seveso-plannen een bijdrage aan de bedrijven gevraagd op grond van het principe « de vervuiler betaalt ». Dat was overigens in overeenstemming met alle Europese richtlijnen ter zake.

Dames en heren, als men enerzijds mooie principes stelt als « de vervuiler betaalt » en « de wet van 1979 inzake brandpreventie moet worden uitgevoerd », dan moet men anderzijds ook de oprichting van bepaalde fondsen aanvaarden.

Onder die omstandigheden kan men er niet aan ontsnappen dat wie de oorzaak wil, noodzakelijkerwijs ook het gevolg wil.

Tot slot geef ik een repliek op het laatste wat de heer Van Hooland heeft gezegd, namelijk dat er premies zouden moeten worden toegekend voor een goed beheer.

Mijnheer Van Hooland, om dit te kunnen waarmaken zou mij eerst een definitie moeten worden gegeven van « goed gemeentelijk beheer ». Daarbij kunt u mij een aardig handje toesteken. Ik kijk u zoveel mogelijk in het wit van uw ogen, maar als rijke gemeenten het batig saldo van hun rekening beschouwen als de bekrachtiging van goed beheer, neem ik de vrijheid dit in twijfel te trekken. Ik beweer niet dat u zulks doet.

Ik wens er enkel op te wijzen dat afbreuk wordt gedaan aan de oorspronkelijke bedoeling van de wet-Vermeulen van 1964 op het Gemeentefonds, die vooral een herverdelingsmechanisme bevatte.

Het was de bedoeling dat van de gemeenten met hoge inkomsten moest worden overgeheveld naar gemeenten met lagere inkomsten. In 1971 werd daar voor de eerste keer aan geraakt door een programmawet van de driedelige regering-Leburton.

Door de voortdurende ingrepen in het Gemeentefonds van de opeenvolgende regeringen is het herverdelingsmechanisme van de wet-Vermeulen fundamenteel aangetast. Hierdoor zijn situaties ontstaan waardoor een aantal gemeenten, en ik denk aan

een aantal Brusselse gemeenten, die misschien buitengewoon goed worden bestuurd — ik spreek mij daar niet over uit want ik heb de voorgedij over deze gemeenten niet — maar een bevolking hebben met zeer lage inkomens, zwaar deficitair zijn.

Andere gemeenten daarentegen, waar niemand een zwembad vraagt omdat een ieder er een in zijn tuin heeft, waar niemand een bibliotheek of een cultureel centrum vraagt omdat men zijn eigen bibliotheek heeft en in Parijs naar de opera gaat, houden er alleen een politiekorps en een burgerlijke stand op na en hebben dan schitterende resultaten op financieel gebied, maar worden misschien helemaal niet goed bestuurd. Om de goede beheerders te belonen moeten eerst criteria worden uitgewerkt die er ook rekening mee houden dat het goede of het slechte beheer van een gemeente in laatste instantie door de kiezer wordt gesanctioneerd.

Je me tourne ici vers les municipalistes qui se trouvent dans cette salle pour leur dire que l'autonomie communale suppose également une « responsabilisation » communale.

Quand j'entends toutes ces discussions sur les fameux 12 000 francs, je me pose des questions sur la valeur que l'on accorde à l'autonomie communale. Visiblement, on espère que le ministre de l'Intérieur dira aussi longtemps que possible qu'on ne peut pas accorder ces 12 000 francs. On se retranche ainsi derrière un large bouclier.

Lorsque le ministre a déclaré que cette somme peut être octroyée, tout en ajoutant qu'elle ne doit pas l'être lorsqu'on n'en a pas les moyens, on a tendance à dire qu'on ne peut plus faire autrement. Pourquoi pas? Pourquoi n'aurait-on pas le courage d'expliquer à ses concitoyens qu'on ne peut pas se le permettre?

L'autonomie communale, c'est aussi avoir le courage d'expliquer que, si l'on veut octroyer ces 12 000 francs et payer son personnel convenablement, il faut à la limite être d'accord pour augmenter les impôts.

M. Mouton. — Vous croyez que nous ne le faisons pas?

M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales. — Je suis convaincu que vous le faites. Mais je me demande pourquoi il y en a tant qui viennent m'expliquer — je pourrais vous citer des noms, mais pas à cette tribune, évidemment — que, comme j'ai donné l'autorisation par voie de circulaire, ils ne peuvent plus faire autrement, alors qu'ils auraient tellement aimé pouvoir continuer à dire que c'était à cause du ministre de l'Intérieur qu'ils ne pouvaient pas assumer cette dépense.

L'autonomie communale, c'est aussi gérer l'enveloppe dont on dispose, ou prendre la responsabilité de demander une contribution plus importante pour augmenter ainsi ses moyens.

M. Mouton. — Avez-vous pris connaissance de la circulaire du ministre de tutelle de la Région wallonne?

M. Tobback, ministre de l'Intérieur, de la Modernisation des Services publics, et des Institutions scientifiques et culturelles nationales. — Oui, et je considère d'ailleurs que, par cette circulaire de portée générale, que je soumettrai au comité de concertation rien que pour la beauté de la discussion avec mon ami André Cools (*sourires.*), le ministre de la Région wallonne empiète sur les compétences qui sont restées celles du ministre de l'Intérieur.

De heer Van Hooland. — Mijnheer de minister, u weet dat ik uw visie in grote mate deel, maar wat zal er gebeuren indien morgen een gemeente vierentwintigduizend frank wil betalen in plaats van twaalfduizend?

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — In dat geval moet de gemeenschapsminister — in uw geval dus minister Van den Bossche — zijn verantwoordelijkheid opnemen. De

gouverneur moet protest aantekenen tegen uw beslissing en de gemeenschapsminister moet uw beslissing vernietigen.

Ik wijs u erop dat ik dit systeem niet bedacht heb. Het is trouwens een gebrekkig systeem. Men wil dat de minister van Binnenlandse Zaken een zekere uniformiteit verzekert in de weddestructuur van de gemeenteambtenaren in het land. Hij beschikt daarvoor niet over een ander middel dan de circulaire. Ik hoor plots de Vereniging van Belgische steden en gemeenten en een aantal burgemeesters beweren dat het een schande is dat zij niet werden betrokken bij het overleg. Ik pas enkel de wet toe, waarin wordt bepaald dat het zogenaamde comité C over de gemeenten negocieert. Ik maak deel uit van dat comité, alsmede mijn collega van Sociale Zaken, de erkende vakbonden en de vertegenwoordigers van de Gewesten. De gemeenten worden in dit comité niet vertegenwoordigd, zelfs niet door de VBSG. Ik pas enkel de wet op het syndicaal statuut toe. Sommigen hebben blijkbaar inzake overleg over de wedden van het gemeentelijk personeel, opnieuw het warm water uitgevonden.

Ik herhaal dat ik dit systeem, dat sinds jaren wordt toegepast, geen goed systeem vind omdat ik niet beschik over de middelen om controle uit te oefenen op de naleving van mijn circulaire. Dat is niet nieuw. Dat reeds vóór de jongste staatshervorming in grote steden en gemeenten die thans verzoeken om kwijtschelding van hun schuld, een toeslag van 25 pct. werd toegekend aan de politie voor nachtelijk werk, is te wijten aan het feit dat de gouverneur de termijn liet verstrijken en de minister van Binnenlandse Zaken sinds 1981 niet meer in staat is om zijn circulaire te doen naleven.

Ik heb over de toekenning van twaalfduizend frank overleg gepleegd met de Gewesten. Zij waren op de twee vergaderingen vertegenwoordigd, maar in de notulen is geen spoor terug te vinden van hun bedenkingen.

De heer Van Hooland. — Het waren slechte vertegenwoordigers.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Dat heb ik niet beweerd. Ik respecteer die vertegenwoordigers. Ik ben ook voorstander van de gewestelijke autonomie en ik zou het op prijs stellen indien de algemene weddestructuur ook door de gewestelijke overheid, die de voogdij heeft, zou worden bepaald zodat iemand het geheel van het proces in handen heeft.

Indien men deze wetten wil veranderen, zal ik de laatste zijn om me daartegen te verzetten. Ondertussen ben ik verplicht om met de gebrekkige middelen die te mijner beschikking staan te doen wat mij door de wet wordt opgedragen. Ik tracht dit zo goed mogelijk te doen.

Mijnheer Tant, u hebt gesproken over de deontologie en ik wil dat niet ongemerkt laten voorbijgaan. Ik zou echter wel graag de hele tekst van uw uiteenzetting willen lezen.

Ik heb gezegd dat de betrokkene, de heer Lano, ervan uitging dat hij een parlements lid als een vazal opdrachten kon geven en hem als sponsor kon verplichten vragen in zijn naam te stellen.

Mijnheer Tant, ik heb daaraan toegevoegd, ook in de uitzending, dat u daarmee erg verveeld bent. Dat blijkt trouwens uit de *Handelingen* van de Senaat, waar u het zelfs nodig heeft geacht u ten zeerste tegen mijn uitslating te verzetten. Men merkt dat aan de manier waarop u uw vraag hebt gesteld.

Ik ben voorstander van het herstel en de herwaardering van het ambt van burgemeester. Ik meen bijgevolg dat iemand die zijn ambt en zijn bevoegdheid in deze aangelegenheid heeft misbruikt, geen dienst bewijst aan degenen die het ambt van burgemeester willen herwaarderen. Daaruit blijkt dat een schitterend « tapijtenmarchand » niet automatisch geen goed burgemeester is. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Tant.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1989-1990
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1989-1990

De heer Tant. — Mijnheer de Voorzitter, het taalgebruik van de minister is nu anders dan voor de camera's van de televisie.

Mijnheer de minister, het gaat niet op dat u over iemand zo denigrerend spreekt, hem als het ware in het openbaar uitkleedt, met welke bedoeling dan ook. U kan in het uiterste geval kritiek leveren op de wijze waarop hij zijn ambt uitoefent. Dat is echter nog geen reden om hem als persoon aan de schandpaal te zetten.

Mijnheer de minister, om mijn beweringen kracht bij te zetten nodig ik iedereen uit om de beeldband te bekijken en zo uw uitslatingen te horen. Ook hier laat u duidelijk verstaan wat u denkt. Andere personen in de studio hebben u ook aan het woord gehoord nadat de opnamen waren beëindigd.

U hebt dan in niet mis te verstane bewoordingen duidelijk gemaakt wat u eerst had laten doorschemeren over de sponsors en vazallen.

Ik wil de wijze waarop u uw werk als minister uitvoert niet kritiseren, maar de manier waarop u dit onderwerp behandelt kan ik persoonlijk niet aanvaarden.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken, van de Modernisering van de Openbare Diensten, en van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen. — Ik weet niet wat u bedoelt met « na de opnamen ». Het ging waarschijnlijk over persoonlijke gesprekken.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hooland.

De heer Van Hooland. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds verduidelijkt wat een programmawet moet zijn. Ik zal dus zelf niet onnodig uitweiden. De minister heeft een fundamenteel discussiepunt aangehaald, namelijk de karakteristieken van een goed gemeentelijk management. Ik zal daar uitvoerig op ingaan bij de eerste gelegenheid die u mij biedt.

Goed gemeentelijk management is perfect te omschrijven. Bijgevolg is de omschrijving in de praktijk perfect te hanteren. Men kan het dus gemakkelijk aanleren en vervolmaken.

M. le Président. — La parole est à M. Van der Biest, ministre.

M. Van der Biest, ministre des Pensions. — Monsieur le Président, après avoir remercié M. Tant, je souhaiterais éclaircir un point qu'il a abordé.

En fait, il ne s'agit pas seulement, comme je l'ai dit en commission, des 37 communes recensées par mon administration et les divers Exécutifs. D'autres communes, à l'instar d'Anvers et de Gand en région flamande, sont liées à leurs autorités de tutelle par une convention de prêt.

Le financement est le deuxième point à propos duquel un doute subsiste. Bien que je pense avoir apporté une réponse claire en commission, il n'est pas vain de répéter ici que le financement total des pensions anticipées est à charge des communes et non pas du régime commun. La plupart des communes concernées ne relèvent d'ailleurs pas du régime commun, mais d'une caisse autonome. Par conséquent, en cette matière, je ne pense pas qu'on puisse, comme Mme Herman et M. Van Hooland l'ont fait, parler de primes ou de récompenses à la mauvaise gestion. Ces termes sont erronés.

De quoi s'agit-il? Mon rôle n'est pas de juger la gestion des municipalités. Cependant, quand à la suite d'une mauvaise gestion, une commune se trouve dans une situation financière désastreuse, que toute la charge des budgets est intégrée dans le budget communal et qu'un instrument légal, exceptionnel est offert — les communes sont d'ailleurs libres de l'utiliser ou non et la tutelle peut l'accepter ou le refuser, selon les cas — le terme « prime » est inadéquat.

J'engage d'ailleurs ceux qui ont parlé de « prime à la mauvaise gestion » à se pencher sur les conflits sociaux relatés dans la presse au cours des dernières semaines. Ils constateraient que ces problèmes sociaux sont entraînés par l'ensemble des mesures

d'assainissement dont ceci constitue d'ailleurs une possibilité d'atténuation. Je réfute donc les termes « prime » et « récompense ».

J'ai apprécié l'intervention de M. Mouton et M. Flagothier a, de manière liminaire, mis les choses au point en répétant, comme je l'avais fait en commission, qu'il s'agit d'une mesure exceptionnelle et ultime.

J'indique dans l'exposé des motifs — je réponds ainsi à Mme Nélis — qu'il est spécifiquement prévu que les villes, les communes ou les CPAS qui doivent se séparer de membres du personnel devraient suivre la même procédure que les villes importantes ont adoptée en 1983 et 1984, c'est-à-dire préconiser les pensions anticipées volontaires.

Après avoir épuisé toutes les possibilités de départ volontaire, les conseils communaux — c'est une possibilité qui leur est offerte et non une obligation — peuvent trancher sur le point toujours délicat, il est vrai, de la pension anticipée obligatoire.

Permettez-moi de conclure ma réponse à Mme Nélis et autres intervenants par une dernière remarque. Dans certains cas, les mandataires communaux se trouvent aujourd'hui devant une alternative: soit mettre en disponibilité un personnel parfois encore jeune, soit profiter d'un instrument légal qui permet la pension anticipée. Le gouvernement et moi-même estimons que ce dernier recours est beaucoup moins contraignant que la mise en disponibilité. C'est la raison pour laquelle nous avons offert cette possibilité aux municipalités en difficulté. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Intérieur, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles faisant l'objet de ce rapport.

Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen die het onderwerp uitmaken van dit verslag.

Je signale que des amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Ik deel u mee dat amendementen ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen van het in behandeling zijnde ontwerp van wet.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? (*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

L'article 277 est ainsi rédigé:

Hoofdstuk VI. — Vervroegd pensioen voor de personeelsleden van de gemeenten en van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die met hun voogdijoverheid een leningsovereenkomst hebben gesloten, waaraan voorwaarden inzake financiële gezondmaking zijn gekoppeld

Art. 277. Dit hoofdstuk is van toepassing op de vastbenoemde personeelsleden van de gemeenten en van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die met hun voogdijoverheid een leningsovereenkomst hebben gesloten, waaraan voorwaarden inzake financiële gezondmaking zijn gekoppeld.

Worden van het toepassingsgebied van dit hoofdstuk uitgesloten:

- 1° De gemeentesecretarissen en de gemeenteontvangers;
- 2° De hoofdpolitiecommissarissen en de politiecommissarissen;

3° Het onderwijzend personeel.

Kunnen eveneens van het toepassingsgebied van dit hoofdstuk worden uitgesloten de agenten behorend tot de diensten, ambten of graden aangeduid door de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn.

Chapitre VI. — Pension anticipée des agents des communes et des centres publics d'aide sociale qui ont passé avec leur autorité de tutelle une convention de prêt conditionné par des mesures d'assainissement financier

Art. 277. Le présent chapitre s'applique aux agents nommés à titre définitif dans les communes et les centres publics d'aide sociale qui ont passé avec leur autorité de tutelle une convention de prêt conditionné par des mesures d'assainissement financier.

Sont toutefois exclus du champ d'application de ce chapitre:

- 1° Les secrétaires communaux et les receveurs communaux;
- 2° Les commissaires de police en chef et les commissaires de police;
- 3° Le personnel enseignant.

Peuvent être également exclus du champ d'application de ce chapitre les agents appartenant à des services, fonctions ou grades désignés par le conseil communal ou le conseil de l'aide sociale.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 278. In afwijking van iedere andersluidende wettelijke, reglementaire of contractuele bepaling, kan de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn beslissen om alle personeelsleden beoogd bij dit hoofdstuk ambtshalve op rust te stellen op een door hem vastgestelde leeftijd die ten minste 55 jaar moet zijn, en die verschillend kan zijn naargelang van de diensten, de ambten of de graden.

Deze ambtshalve opruststelling kan niet geschieden vooraleer het betrokken personeelslid ten minste 20 aanneembare dienstjaren telt voor de opening van het recht op pensioen, met uitsluiting van de bonificaties voor studies en andere perioden die voor de vaststelling van de wedde in aanmerking werden genomen.

Art. 278. Nonobstant toute autre disposition légale, réglementaire ou contractuelle, le conseil communal ou le conseil de l'aide sociale peut décider de mettre d'office à la retraite à un âge qu'il détermine et qui doit être au minimum de 55 ans et qui peut varier selon les services, les fonctions ou les grades, tous les agents visés par le présent chapitre.

Toutefois, cette mise à la retraite d'office ne peut intervenir avant que l'agent concerné ne compte au moins 20 années de services admissibles pour l'ouverture du droit à la pension, à l'exclusion des bonifications pour études et des autres périodes bonifiées à titre de services admis pour la fixation du traitement.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 279. § 1. Het pensioen van de ambtshalve op rust gestelde personeelsleden wordt vastgesteld overeenkomstig de op de ingangsdatum van het pensioen geldende bepalingen van de regeling betreffende de rustpensioenen waaraan de betrokkene was onderworpen.

§ 2. Voor de berekening van het in § 1 beoogde pensioen:

1° Wordt geen toepassing gemaakt van artikel 2, tweede lid, van de wet van 14 april 1965 tot vaststelling van een zeker verband tussen de onderscheiden pensioenregelingen van de openbare sector;

2° Mag de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn een tijdsbonificatie toekennen die zowel voor de vaststelling van het aantal aanneembare dienstjaren, als voor vaststelling van de wedde die als basis dient voor de berekening van het pensioen, in aanmerking wordt genomen. Deze bonificatie

wordt beperkt tot de periode gelegen tussen het ogenblik van de ambtshalve oppensioenstelling en de laatste dag van de maand tijdens welke het personeelslid de leeftijd van 60 jaar bereikt.

Art. 279. § 1er. La pension des agents mis d'office à la retraite est soumise aux dispositions régissant les pensions de retraite dans le régime auquel l'intéressé a été assujéti, telles qu'elles sont en vigueur à la date de prise de cours de la pension.

§ 2. Pour le calcul de la pension visée au § 1er:

1° Il n'est pas fait application de l'article 2, alinéa 2, de la loi du 14 avril 1965 établissant certaines relations entre les divers régimes de pension du secteur public;

2° Le conseil communal ou le conseil de l'aide sociale peut accorder une bonification de temps entrant en ligne de compte tant pour la détermination du nombre d'années de service admissibles que pour la fixation du traitement servant de base au calcul de la pension. Cette bonification est limitée à la période comprise entre le moment de la mise à la retraite d'office et le dernier jour du mois durant lequel l'agent atteint l'âge de 60 ans.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 280. Indien het gepensioneerd personeelslid vóór de leeftijd van 60 jaar overlijdt, wordt de in artikel 279, § 2, 2°, bedoelde bonificatie voor de berekening van het overlevingspensioen beperkt tot de periode gelegen tussen het ogenblik van de ambtshalve pensionering en de laatste dag van de maand tijdens welke het personeelslid is overleden.

Art. 280. En cas de décès avant l'âge de 60 ans de l'agent retraité, la bonification prévue à l'article 279, § 2, 2°, est, pour le calcul de la pension de survie, limitée à la période comprise entre le moment de la mise à la retraite d'office et le dernier jour du mois durant lequel l'agent est décédé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 281. § 1. Voor de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn die inzake pensioenregeling bij de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten zijn aangesloten:

1° Valt het in artikel 279 bedoelde rustpensioen tot de laatste dag van de maand tijdens welke het gepensioneerd personeelslid de leeftijd van 60 jaar bereikt, volledig ten laste van de gemeente of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn. Daarna blijft het gedeelte van het pensioen dat krachtens artikel 279, § 2, 2°, is toegekend, ten laste van de gemeente of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;

2° Valt het gedeelte van het overlevingspensioen dat krachtens de artikelen 279, § 2, 2°, en 280 is toegekend, volledig ten laste van de gemeente of het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

§ 2. De Koning bepaalt de modaliteiten voor de toepassing van § 1.

Art. 281. § 1er. En ce qui concerne les communes et les centres publics d'aide sociale qui, en matière de régime de pension, sont affiliés à l'Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales:

1° La charge des pensions de retraite visées à l'article 279 est jusqu'au dernier jour du mois durant lequel l'agent retraité atteint l'âge de 60 ans supportée exclusivement par la commune ou le centre public d'aide sociale. Après cette date, la part de pension résultant de l'application de l'article 279, § 2, 2°, reste à charge de la commune ou du centre public d'aide sociale;

2° La part de pension de survie résultant de l'application des articles 279, § 2, et 280 est supportée exclusivement par la commune ou le centre public d'aide sociale.

§ 2. Le Roi détermine les modalités d'application du § 1er.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 282. Voor de toepassing van artikel 13 van voormelde wet van 14 april 1965 wordt de periode, die krachtens de artikelen 279, § 2, 2°, of 280 wordt gebonificeerd, beschouwd als een periode van diensten die bij de in artikel 277 bedoelde gemeente of bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn werden volbracht. Wanneer het bovendien om een rustpensioen gaat, gebeurt de lastenverdeling van het enig pensioen slechts vanaf de maand die op de zestigste verjaardag van het op rust gestelde personeelslid volgt.

Art. 282. Pour l'application de l'article 13 de la loi du 14 avril 1965 précitée, la période bonifiée en vertu des articles 279, § 2, 2°, ou 280 est considérée comme une période de services prestés auprès de la commune ou du centre public d'aide sociale visés à l'article 277. En outre, s'il s'agit d'une pension de retraite, la répartition de la charge de la pension unique n'intervient qu'à partir du mois qui suit le soixantième anniversaire de l'agent retraité.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 283. § 1. Dit hoofdstuk treedt in werking de eerste dag van de maand volgend op die gedurende welke deze wet in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

§ 2. Na verloop van een periode van vijf jaar te rekenen vanaf de in § 1 bedoelde inwerkingtreding kan geen enkele beslissing tot ambtshalve opruistelling, voortvloeiend uit de toepassing van hoofdstuk VI, nog worden genomen.

Art. 283. § 1er. Le présent chapitre entre en vigueur le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel la présente loi aura été publiée au *Moniteur belge*.

§ 2. Après l'expiration d'une période de cinq années prenant cours à partir de la date prévue au § 1er, plus aucune mise à la retraite d'office découlant de l'application du chapitre VI ne peut intervenir.

— Aangenomen.

Adopté.

TITEL V. — Binnenlandse Zaken

Hoofdstuk I. — Provinciale en plaatselijke besturen

Afdeling I. — Maatregelen met betrekking tot de financiële lasten van de leningen tot consolidatie van de tekorten van de samengevoegde gemeenten

Art. 293. Vanaf het jaar 1990 en tot in 2002 wordt elk jaar een krediet ingeschreven op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt.

Het wordt besteed aan het aflossen van alle leningen waarmee het consolideren van de tekorten van de samengevoegde gemeenten werd beoogd, welke leningen een aantal van die gemeenten respectievelijk in 1977 en 1983 met een looptijd van twintig jaar hebben aangegaan bij de naamloze vennootschap « Gemeentekrediet van België ».

TITRE V. — Affaires intérieures

Chapitre 1er. — Administrations provinciales et locales

Section 1re. — Mesures relatives aux charges financières des emprunts de consolidation des déficits des communes fusionnées

Art. 293. A partir de l'année 1990 et jusqu'en 2002, un crédit est inscrit chaque année au budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique.

Il est affecté au remboursement de tous les emprunts de consolidation des déficits des communes fusionnées qui ont été contractés par un certain nombre d'entre elles auprès de la société anonyme «Crédit communal de Belgique», pour une durée de vingt ans, respectivement en 1977 et en 1983.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 294. De interestvoeten, die oorspronkelijk halfjaarlijks werden vastgesteld door de raad van bestuur van de NV «Gemeentekrediet van België», worden voortaan, volgens de voorwaarden op de kapitaalmarkt, voor een periode van vijf jaar bepaald, respectievelijk en voor het eerst in 1988 voor de in 1977 aangegane leningen en in 1989 voor de in 1983 aangegane leningen.

De NV «Gemeentekrediet van België» stuurt de minister van Binnenlandse Zaken, tegen 1 mei van elk jaar, een staat van de interesten die elke betrokken gemeente voor het eerste halfjaar is verschuldigd en, tegen 1 november, de staat van de interesten die verschuldigd zijn voor het tweede halfjaar, alsook een staat van de aflossingsschijven die elke betrokken gemeente voor het afgelopen jaar verschuldigd is.

De minister van Binnenlandse Zaken stort aan de NV «Gemeentekrediet van België» globaal de bedragen die overeenstemmen met de in het vorige lid vermelde interest- of aflossingslasten, opdat ze op de rekeningen van de begunstigde gemeenten zouden kunnen worden gebracht; elke rechtzetting, o.m. die welke het gevolg van een wijziging van de interestvoet is, geeft aanleiding tot een bijkomende storting of tot recuperatie na de definitieve afrekening.

Art. 294. Les taux d'intérêts, initialement fixés semestriellement par le conseil d'administration de la SA «Crédit communal de Belgique», sont désormais arrêtés pour une période de 5 ans selon les conditions du marché des capitaux, respectivement et pour la première fois en 1988 pour les emprunts contractés en 1977 et en 1989 pour les emprunts contractés en 1983.

La SA «Crédit communal de Belgique» fait parvenir au ministre de l'Intérieur, pour le 1er mai de chaque année, un relevé des intérêts dus par chaque commune concernée pour le premier semestre et, pour le 1er novembre, le relevé des intérêts dus pour le second semestre, ainsi qu'un relevé des tranches de remboursement dues, par chaque commune concernée, pour l'année écoulée.

Le ministre de l'Intérieur verse globalement à la SA «Crédit communal de Belgique», les sommes correspondant aux charges d'intérêts ou de remboursement visées à l'alinéa précédent, pour être portées aux comptes des communes bénéficiaires; toute rectification, notamment celle qui est la conséquence d'une modification du taux d'intérêt, donne lieu à versement complémentaire ou à récupération après décompte définitif.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 295. Op 1 januari 1990 worden opgeheven:

— Artikel 77 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976;

— Het koninklijk besluit van 11 mei 1976 betreffende het Fonds en de leningen tot consolidatie van de tekorten van de samengevoegde gemeenten.

Art. 295. Sont abrogés au 1er janvier 1990:

— L'article 77 de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976;

— L'arrêté royal du 11 mai 1976 relatif au Fonds et aux emprunts de consolidation des déficits des communes fusionnées.

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 2. — Dotatie aan de provincie Brabant

Art. 296. Een dotatie wordt jaarlijks verleend aan de provincie Brabant en vereffend door de minister van Binnenlandse Zaken.

Voor het jaar 1989 wordt het basisbedrag van die dotatie vastgesteld op 1 536,5 miljoen frank.

Section 2. — Dotation à la province de Brabant

Art. 296. Une dotation est accordée annuellement à la province de Brabant et est liquidée par le ministre de l'Intérieur.

Le montant de base de cette dotation est fixé à 1 536,5 millions de francs pour l'année 1989.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 297. § 1. Elk jaar en voor het eerst in 1990 is de dotatie van de provincie Brabant gelijk aan een bedrag dat overeenkomt met dat van de dotatie van het vorig jaar, vermenigvuldigd met een evolutiecoëfficiënt die gelijk is aan het evolutiepercentage van de staatsuitgaven, uitgezonderd de uitgaven van de openbare schuld, tussen het jaar waarnaar de dotatie genoemd is, jaar dat hierna «jaar t» genoemd wordt, en het jaar dat eraan vooraf gaat en dat hierna «jaar t-1» wordt genoemd.

§ 2. De dotatie van het jaar t wordt in twee keer vastgesteld:

1° Een eerste maal, voorlopig, bij de uitwerking van de begroting van het jaar t; ze wordt op de algemene uitgavenbegroting ingeschreven, die door de Wetgevende Kamers ten laatste op 30 november van het jaar t-1 goedgekeurd wordt, overeenkomstig artikel 9 van de wetten op de rijkscomptabiliteit; de voorlopige evolutiecoëfficiënt is gelijk aan het quotiënt van de deling van het bedrag van de staatsuitgaven, uitgezonderd de uitgaven van de openbare schuld, dat bepaald wordt bij de uitwerking van de begroting van het jaar t, door het bedrag van de staatsuitgaven, uitgezonderd de uitgaven van de openbare schuld, dat vastgesteld wordt bij de begrotingscontrole van het jaar t-1;

2° Een tweede maal, definitief, bij de begrotingscontrole overeenkomstig artikel 10 van de wetten op de rijkscomptabiliteit die in de loop van het eerste kwartaal van het jaar t uitgevoerd moet worden en door de Wetgevende Kamers vóór 30 juni van het jaar t goedgekeurd moet worden.

De definitieve evolutiecoëfficiënt is gelijk aan het quotiënt van de deling van het bedrag van de staatsuitgaven, uitgezonderd de uitgaven van de openbare schuld, dat bij de begrotingscontrole van het jaar t bepaald wordt, door het bedrag van de staatsuitgaven, uitgezonderd de uitgaven van de openbare schuld, dat vastgesteld wordt bij de begrotingscontrole van het jaar t-1.

Art. 297. § 1er. Chaque année et pour la première fois en 1990, la dotation de la province de Brabant est égale à un montant correspondant à celui de la dotation de l'année précédente, multiplié par un coefficient d'évolution égal au taux d'évolution des dépenses de l'Etat, exception faite des dépenses de la dette publique, entre l'année qui donne son millésime à la dotation, année ci-après désignée sous le vocable «année t» et l'année qui la précède, ci-après désignée sous le vocable «année t-1».

§ 2. La dotation de l'année t est fixée en deux temps:

1° Une première fois, à titre provisoire, lors de l'élaboration du budget de l'année t; elle est inscrite dans le budget général des dépenses, approuvé par les Chambres législatives au plus tard le 30 novembre de l'année t conformément à l'article 9 des lois sur la comptabilité de l'Etat; le coefficient d'évolution provisoire est égal au quotient de la division du montant des dépenses de l'Etat, exception faite des dépenses de la dette publique, arrêté lors de l'élaboration du budget de l'année t, par le montant des dépenses de l'Etat, exception faite des dépenses de la dette publique, fixé lors du contrôle budgétaire de l'année t-1.

2° Une deuxième fois, à titre définitif, lors du contrôle budgétaire à exécuter conformément à l'article 10 des lois sur la comptabilité de l'Etat dans le courant du premier trimestre de l'année t et à approuver par les Chambres législatives, avant le 30 juin de l'année t.

Le coefficient d'évolution définitive est égal au quotient de la division du montant des dépenses de l'Etat, exception faite des dépenses de la dette publique, déterminé lors du contrôle budgétaire de l'année t, par le montant des dépenses de l'Etat, exception faite des dépenses de la dette publique, fixé lors du contrôle budgétaire de l'année t-1.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 298. Het jaarlijks krediet voor de dotatie van de provincie Brabant wordt ingeschreven op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambr.

Art. 298. Le crédit annuel relatif à la dotation de la province de Brabant est inscrit au budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 299. § 1. In de loop van elk kwartaal kent de minister van Binnenlandse Zaken de provincie Brabant voorschotten toe die gelijk zijn aan een vierde van het voorlopig krediet of van de voorlopige dotatie.

§ 2. Indien de voorlopige dotatie van de provincie Brabant de definitieve dotatie voor een bepaald jaar overschrijdt, kan de minister van Binnenlandse Zaken:

— Ofwel het verschil van de voorlopige dotatie voor het volgend jaar aftrekken;

— Ofwel dat verschil voor rekening van de Schatkist recupereren.

In het laatste geval wordt het besluit dat de minister van Binnenlandse Zaken neemt, voor uitvoering betekend aan de NV « Gemeentekrediet van België », die de rekening van de provincie Brabant met het teveel geïnde bedrag debiteert.

Art. 299. § 1er. Des avances égales au quart du crédit provisoire ou de la dotation provisoire sont allouées par le ministre de l'Intérieur à la province de Brabant, dans le courant de chaque trimestre.

§ 2. Si, pour une année déterminée, la dotation provisoire de la province de Brabant dépasse la dotation définitive, le ministre de l'Intérieur peut:

— Ou bien déduire la différence de la dotation provisoire de l'année suivante;

— Ou bien récupérer cette différence pour compte du Trésor.

Dans cette dernière hypothèse, l'arrêté que prend le ministre de l'Intérieur est notifié pour exécution à la SA « Crédit communal de Belgique », qui débite du trop-perçu le compte de la province de Brabant.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 300. De artikelen 293 tot 296 hebben uitwerking met ingang van 1 september 1989.

Art. 300. Les articles 293 à 296 produisent leurs effets le 1er septembre 1989.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 301 luidt:

Art. 301. De wet van 17 maart 1965 betreffende het Fonds der provinciën, gewijzigd bij de wetten van 11 februari 1970, 9 augustus 1980 en 29 juni 1983 en bij de koninklijke besluiten

nr. 263 van 31 december 1983 en nr. 481 van 22 december 1986, wordt vanaf 1 januari 1990 opgeheven.

Art. 301. La loi du 17 mars 1965 relative aux Fonds des provinces, modifiée par les lois du 11 février 1970, du 9 août 1980 et du 29 juin 1983 et par les arrêtés royaux n° 263 du 31 décembre 1983 et n° 481 du 22 décembre 1986, est abrogée à partir du 1er janvier 1990.

Mevrouw Herman stelt voor dit artikel te doen vervallen.

Mme Herman propose la suppression de cet article.

Mevrouw Herman stelt volgend subsidiair amendement voor:

« Dit artikel aan te vullen met de woorden « wat de provincie Brabant betreft. » »

« Compléter cet article par les mots « en ce qui concerne la province de Brabant. » »

Het woord is aan mevrouw Herman.

Mevrouw Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, tijdens mijn uiteenzetting heb ik er reeds op gewezen dat het in dit artikel om een bevoegdheidsoverschrijding gaat. Ons amendement stelt dan ook voor het artikel te schrappen. Het subsidiair amendement stelt voor het artikel enkel voor de provincie Brabant te laten gelden, waarover de nationale regering inderdaad nog bevoegd is. Voor de provincie Brabant kan de nationale regering inderdaad de wet van 17 maart 1965 afschaffen; voor het Vlaamse of het Waalse Gewest is dit niet mogelijk.

De Voorzitter. — De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 301 worden aangehouden.

Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 301 sont réservés.

Afdeling 3. — Wedden van de leden van de bestendige deputaties

Art. 302. Artikel 6 van de wet van 24 april 1958 tot wijziging van de provinciewet, wordt opgeheven met ingang van 1 januari 1990.

Section 3. — Traitements des membres
des députations permanentes

Art. 302. L'article 6 de la loi du 24 avril 1958 modifiant la loi provinciale, est abrogé à partir du 1er janvier 1990.

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 4. — Wijziging van de nieuwe gemeentewet
en van de provinciewet

Art. 303. Artikel 215 van de nieuwe gemeentewet wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 215. De aankoop of vernieuwing van de bewapening, uitrusting en kleding van de hoofdveldwachters en van de veldwachters wordt in elke provincie bekostigd uit een gemeenschappelijk fonds, gestijfd door bijdragen van de gemeenten en beheerd door de bestendige deputatie, die het aandeel van elke gemeente bepaalt overeenkomstig artikel 256. »

Section 4. — Modification de la nouvelle loi communale
et de la loi provinciale

Art. 303. L'article 215 de la nouvelle loi communale est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 215. L'achat ou le renouvellement des objets d'armement, d'équipement et d'habillement des gardes champêtres en chef et des gardes champêtres sont payés, dans chaque province, au moyen d'un fonds commun, alimenté par les communes et géré par la députation permanente, qui détermine la part de chaque commune conformément à l'article 256. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 304. Artikel 69, 3°, van de provinciewet, opgeheven door de wet van 27 mei 1975, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

« 3° De kredieten nodig om de financiële last te dekken verbonden aan de betrekking van brigadecommissaris, bedoeld in artikel 206 van de nieuwe gemeentewet; »

Art. 304. L'article 69, 3°, de la loi provinciale, abrogé par la loi du 27 mai 1975, est rétabli dans la rédaction suivante:

« 3° Les crédits nécessaires pour couvrir la charge financière inhérente à l'emploi de commissaire de brigade, visé à l'article 206 de la nouvelle loi communale; »

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk II. — Financiering van taken van algemeen belang

Afdeling 1. — Veiligheidsfonds voor preventie en bestrijding van brand en ontploffing

Art. 305. Artikel 6, § 2, van de wet van 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« § 2. Een veiligheidsfonds voor preventie en bestrijding tegen brand en ontploffing wordt ingeschreven op de afzonderlijke sectie van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt.

Dat fonds is bestemd voor:

1° Het financieren van de beroepsopleiding voor leden van de brandweerkorpsen en van de civiele bescherming;

2° Het financieren van het onderzoek en de informatie betreffende preventie en bestrijding van brand en ontploffing;

3° Het dekken van de uitgaven die voortkomen uit de toepassing van artikel 12 van de wet van 31 december 1963 betreffende de civiele bescherming.

De Koning bepaalt de uitgaven die op dat fonds mogen worden aangerekend. »

Chapitre II. — Financement de tâches d'intérêt général

Section 1re. — Fonds de la sécurité pour la prévention et la lutte contre l'incendie et l'explosion

Art. 305. L'article 6, § 2, de la loi du 30 juillet 1979 relative à la prévention des incendies et des explosions ainsi qu'à l'assurance obligatoire de la responsabilité civile dans les mêmes circonstances, est remplacé par la disposition suivante:

« § 2. Un fonds de la sécurité pour la prévention et la lutte contre l'incendie et l'explosion est prévu à la section particulière du budget du ministère de l'Intérieur de la Fonction publique.

Ce fonds est affecté:

1° Au financement de la formation professionnelle des membres des services d'incendie et de protection civile;

2° Au financement de la recherche et de l'information en matière de prévention et de lutte contre les incendies et les explosions;

3° A la couverture des dépenses résultant de l'application de l'article 12 de la loi du 31 décembre 1963 sur la protection civile.

Le Roi détermine les dépenses qui peuvent être imputées sur ce fonds. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 306. In dezelfde wet wordt een artikel 8bis ingevoegd luidend als volgt:

« Art. 8bis. § 1. De verzekeringnemer moet van ieder schadegeval vanaf het ogenblik waarop hij er kennis van krijgt, zo vlug mogelijk mededeling doen aan de verzekeringsonderneming en aan deze laatste alle door de verzekeringsovereenkomst voorgeschreven inlichtingen en bescheiden verschaffen.

§ 2. Indien de verzekeringnemer, om welke reden ook, ophoudt de in artikel 8, eerste lid, bedoelde aansprakelijkheid te dragen, moet hij daarvan binnen acht dagen mededeling doen aan de verzekeringsonderneming.

§ 3. Voor de uitvoering van de bepalingen van dit hoofdstuk kan de verzekeringsonderneming door de benadeelde in België worden gedagvaard, hetzij voor de rechter van de plaats van het feit waar het schadegeval is gebeurd, hetzij voor de rechter van de woonplaats van de benadeelde, hetzij voor de rechter van de zetel van de verzekeringsonderneming.

§ 4. Een vonnis of arrest gewezen in een geschil ter zake van een door een brand of ontploffing veroorzaakte schade, bedoeld in artikel 8, eerste lid, kan aan de verzekeringsonderneming of aan de benadeelde partij slechts worden tegengeworpen, indien ze in het geding partij zijn geweest dan wel daarin zijn geroepen.

Niettemin kan het vonnis of arrest, dat in een geschil tussen de benadeelde en de verzekeringnemer is gewezen, worden tegengeworpen aan de verzekeringsonderneming, indien is gebleken dat deze laatste in feite de leiding van het geding op zich heeft genomen.

De verzekeringsonderneming kan de verzekeringnemer in het geding roepen, dat door de benadeelde tegen hem wordt ingesteld.

Wanneer de burgerlijke vordering tot herstelling van een door een brand of ontploffing veroorzaakte schade, zoals bedoeld in artikel 8, eerste lid, tegen de verzekeringnemer wordt ingesteld voor het strafgerecht, kan de verzekeringsonderneming door de benadeelde partij of door de verzekeringnemer in de zaak worden betrokken en kan zij ook vrijwillig tussenkomen, onder dezelfde voorwaarden als zou de vordering voor het burgerlijk gerecht zijn gebracht, maar het strafgerecht kan geen uitspraak doen over de rechten die de verzekeringsonderneming kan doen gelden tegenover de verzekeringnemer.

Bovendien kan de verzekeringnemer in de zaak worden betrokken door de verzekeringsonderneming die vrijwillig tussenkomt.

§ 5. Iedere rechtsovereenkomst van de benadeelde die gebaseerd is op artikel 8, zevende lid, verjaart na verloop van drie jaar te rekenen vanaf de datum van het schadegeval.

Handelingen die de verjaring van de rechtsovereenkomst van een benadeelde tegen de verzekeringsonderneming stuiten, stuiten ook de verjaring van de rechtsovereenkomst van die benadeelde tegen de verzekeringnemer.

Handelingen die de verjaring van de rechtsovereenkomst van een benadeelde tegen de verzekeringnemer stuiten, stuiten ook de verjaring van de rechtsovereenkomst van die benadeelde tegen de verzekeringsonderneming.

De verjaring wordt ten opzichte van een verzekeringsonderneming gestuit door iedere onderhandeling tussen de verzekeringsonderneming en de benadeelde. Een nieuwe termijn van drie jaar begint te lopen te rekenen vanaf het ogenblik waarop één der partijen aan de andere partij bij deurwaardersexploot heeft kennis gegeven dat zij de onderhandelingen afbreekt; indien de kennisgeving bij aangetekende brief geschiedt, begint de nieuwe termijn te lopen op de dag volgend op die waarop de brief ter post is afgegeven.

§ 6. Geen uit de wet of uit de verzekeringsovereenkomst voortvloeiende nietigheid, exceptie of verval kan door een verzekeringsonderneming aan een benadeelde worden tegengeworpen.

Een verzekeringsonderneming kan zich een recht van verhaal voorbehouden tegen de verzekeringnemer voor zover de verzekeringsovereenkomst volgens de wet of volgens de verzekeringsovereenkomst gerechtigd was de uitkering te weigeren of te verminderen.

§ 7. De verzekeringsonderneming kan aan een benadeelde de beëindiging, de nietigverklaring, de ontbinding, de opzegging, de schorsing van de overeenkomst of van de dekking, uit welke oorzaak ook, slechts tegenwerpen ten aanzien van schadegevallen, die plaatsvinden na verloop van een termijn van dertig dagen na de kennisgeving door de verzekeringsonderneming van een dezer feiten. De kennisgeving moet geschieden bij ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs gericht aan de burgemeester van de gemeente waar de voor het publiek toegankelijke instelling gevestigd is, die bevoegd is voor het ontvangen van de kennisgevingen betreffende de verzekering die in dit hoofdstuk geregeld wordt.

De termijn begint te lopen op de dag volgende op die, waarop de aangetekende brief ter post bezorgd is.

De kennisgeving kan niet vroeger geschieden dan:

1° Op de dag waarop de overeenkomst een einde heeft genomen ten aanzien van de verzekerde indien het een schorsing betreft;

2° Op de dag van de kennisgeving door één van beide partijen aan de andere van de ontbinding, de opzegging of de nietigverklaring van de overeenkomst;

3° Op de dag van de beëindiging van de overeenkomst in alle gevallen die niet onder 2° zijn voorzien.

§ 8. De verzekeringsonderneming die de overeenkomst bedoeld in artikel 8, derde lid, afsluit, is ertoe gehouden aan de verzekeringnemer een bewijsstuk af te geven waarvan de vorm en de inhoud door de Koning worden bepaald.

§ 9. De verzekeringsonderneming die een verzekeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 8, derde lid, afsluit, is ertoe gehouden hiervan kennis te geven aan de burgemeester van de gemeente waar de voor het publiek toegankelijke inrichting gevestigd is.

De verzekeringsonderneming schrijft de kennisgevingen en aangiften met betrekking tot deze verzekering in een repertorium, waarvan de inrichting en werkwijze door de Koning worden geregeld.

§ 10. De koninklijke besluiten in uitvoering van de paragrafen 8 en 9 worden genomen na advies van de bij de wet van 9 juli 1975 ingestelde Controledienst voor de verzekeringen en de Commissie voor de verzekeringen.»

Art. 306. Il est inséré dans la même loi un article 8bis, rédigé comme suit:

« Art. 8bis. § 1er. Le preneur d'assurance doit déclarer à l'entreprise d'assurances aussi vite que possible tout sinistre dont il a connaissance et lui fournir tous les renseignements et documents prescrits par le contrat d'assurance.

§ 2. Si, pour quelque cause que ce soit, le preneur d'assurance cesse d'assumer la responsabilité, visée à l'article 8, alinéa premier, il est tenu d'aviser l'entreprise d'assurance dans les huit jours.

§ 3. Pour l'application des dispositions du présent chapitre, la personne lésée peut assigner l'entreprise d'assurances en Belgique, soit devant le juge du lieu où s'est produit le fait générateur du dommage, soit devant le juge de son propre domicile, soit devant le juge du siège de l'entreprise d'assurances.

§ 4. Le jugement ou l'arrêt rendu sur une contestation née d'un préjudice causé par un incendie ou une explosion, visés à l'article 8, alinéa premier, n'est opposable à l'entreprise d'assurances ou à la personne lésée, que s'ils ont été présents ou appelés à l'instance.

Toutefois, le jugement ou l'arrêt rendu dans une instance entre la personne lésée et le preneur d'assurance est opposable à l'entreprise d'assurances s'il est établi qu'elle a, en fait, assumé la direction du litige.

L'entreprise d'assurances peut mettre le preneur d'assurance en cause dans le litige qui lui est intenté par la personne lésée.

Lorsque l'action civile en réparation du dommage causé par un incendie ou une explosion, visés à l'article 8, alinéa premier, est intentée contre le preneur d'assurance devant la juridiction répressive, l'entreprise d'assurances peut être mise en cause par la partie lésée ou par le preneur d'assurance et peut intervenir volontairement dans les mêmes conditions que si l'action était portée devant la juridiction civile, sans cependant que la juridiction répressive puisse statuer sur les droits que l'entreprise d'assurances peut faire valoir contre le preneur d'assurance.

En outre, le preneur d'assurance peut être mis en cause par l'entreprise d'assurances qui intervient volontairement.

§ 5. Toute action de la personne lésée fondée sur l'article 8, alinéa 7, se prescrit après trois ans, à compter du fait générateur du dommage.

Les actes qui interrompent la prescription de l'action de la personne lésée contre l'entreprise d'assurances, interrompent également la prescription de son action contre le preneur d'assurance.

Les actes qui interrompent la prescription de l'action de la personne lésée contre le preneur d'assurance, interrompent également la prescription de son action contre l'entreprise d'assurances.

La prescription est interrompue à l'égard de l'entreprise d'assurances par tout pourparler entre l'entreprise d'assurances et la personne lésée. Un nouveau délai de trois ans prend cours au moment où l'une des parties aura notifié à l'autre par exploit d'huissier, qu'elle rompt les pourparlers; si la notification est faite par lettre recommandée, le nouveau délai prendra cours le lendemain du dépôt de celle-ci à la poste.

§ 6. Aucune nullité, exception ou déchéance dérivant de la loi ou du contrat d'assurance ne peut être opposée par l'entreprise d'assurances à la personne lésée.

Une entreprise d'assurances peut se réserver un droit de recours contre le preneur d'assurance dans la mesure où elle aurait été autorisée à refuser ou à réduire les prestations d'après la loi ou le contrat d'assurance.

§ 7. L'expiration, l'annulation, la résiliation, la dénonciation, la suspension du contrat ou de la garantie, quelle que soit leur cause, ne peuvent être opposées par l'entreprise d'assurances à la personne lésée, que pour les sinistres survenus après l'expiration d'un délai de trente jours suivant la notification par l'entreprise d'assurances d'un des faits susdits. Cette notification doit être faite par lettre recommandée à la poste avec accusé de réception au bourgmestre de la commune où se trouve l'établissement accessible au public qui est compétent pour recevoir les notifications relatives à l'assurance faisant l'objet du présent chapitre.

Le délai prend cours le lendemain du dépôt de la lettre recommandée à la poste.

La notification ne peut se faire au plus tôt:

1° Que le jour où le contrat aura pris fin à l'égard de l'assuré s'il s'agit de la suspension;

2° Que le jour de la notification par l'une des parties à l'autre de la résiliation, de la dénonciation ou de l'annulation du contrat;

3° Que le jour de l'expiration du contrat dans tous les cas qui ne sont pas visés au 2°.

§ 8. L'entreprise d'assurances, qui conclut le contrat visé à l'article 8, alinéa 3, est tenue de délivrer au preneur d'assurance un document probant dont la forme et le contenu sont délivrés par le Roi.

§ 9. L'entreprise d'assurances qui conclut un contrat d'assurance visé à l'article 8, alinéa 3, est tenue de le notifier au

bougmestre de la commune où se trouve l'établissement accessible au public.

L'entreprise d'assurances inscrit les notifications et les déclarations relatives à la présente assurance dans un répertoire dont le Roi détermine l'organisation et le fonctionnement.

§ 10. Les arrêtés royaux en exécution des paragraphes 8 et 9 sont pris après avis de l'Office de contrôle des assurances et de la Commission des assurances institués par la loi du 9 juillet 1975. »

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 2. — Fonds voor de gewetensbezwaren

Art. 307. Artikel 21 van de wetten houdende het statuut van de gewetensbezwaarden, gecoördineerd op 20 februari 1980, gewijzigd bij de wet van 20 april 1989, wordt aangevuld met een achtste paragraaf luidend als volgt :

« § 8. Een bijzonder fonds, genoemd Fonds voor de gewetensbezwaren, wordt opgenomen in de bijzondere sectie van de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt.

Dit fonds wordt gestijfd door de bijdragen bedoeld in § 7 en is bestemd om de werkingsuitgaven te dekken met betrekking tot de dienst van de gewetensbezwaren. »

Section 2. — Fonds de l'objection de conscience

Art. 307. L'article 21 des lois portant le statut des objecteurs de conscience, coordonnées le 20 février 1980, modifié par la loi du 20 avril 1989, est complété par un § 8 rédigé comme suit :

« § 8. Un fonds spécial, dénommé Fonds de l'objection de conscience, est prévu à la section particulière du budget du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique.

Ce fonds est alimenté par les contributions visées au § 7 et est destiné à couvrir les dépenses de fonctionnement inhérentes au service de l'objection de conscience. »

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk III. — Nationaal Orkest van België

Art. 308. Artikel 13, eerste lid, van de wet van 22 april 1958 houdende statuut van het Nationaal Orkest van België, gewijzigd bij de wet van 23 mei 1960, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De raad van beheer werft bij contract een dirigent-muziekdirecteur en een intendant aan. »

Chapitre III. — Orchestre national de Belgique

Art. 308. L'article 13, alinéa 1er, de la loi du 22 avril 1958 portant statut de l'Orchestre national de Belgique, modifié par la loi du 23 mai 1960, est remplacé par la disposition suivante :

« Le conseil d'administration procède au recrutement, par voie contractuelle, d'un chef d'orchestre directeur musical et d'un intendant. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 309. § 1. In dezelfde wet wordt een artikel 13bis ingevoegd, luidende :

« Art. 13bis. De bepalingen betreffende de personeelsleden van het Nationaal Orkest van België zijn niet van toepassing op de dirigent-muziekdirecteur, zijn adjunct en de intendant.

Artikel 14 is mede van toepassing op de adjunctdirigent.

De intendant woont de vergaderingen van de raad van beheer bij, maar is niet stemgerechtigd. »

§ 2. Artikel 3 van de wet van 23 mei 1960 tot wijziging van de wet van 22 april 1958 houdende statuut van het Nationaal Orkest van België, wordt opgeheven.

Art. 309. § 1er. Il est inséré dans la même loi un article 13bis rédigé comme suit :

« Art. 13bis. Les dispositions relatives aux membres du personnel de l'Orchestre national de Belgique ne sont pas applicables au chef d'orchestre-directeur musical, à son adjoint, ainsi qu'à l'intendant.

L'article 14 est également applicable au chef d'orchestre adjoint.

L'intendant assiste aux séances du conseil d'administration mais n'a pas voix délibérative. »

§ 2. L'article 3 de la loi du 23 mai 1960 modifiant la loi du 22 avril 1958 portant statut de l'Orchestre national de Belgique, est abrogé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 310. Artikel 18 van dezelfde wet, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 267 van 31 december 1983, wordt aangevuld met de volgende leden :

« Na voorlegging van een herstructureringsplan en van de begrotingsvoorstellen voor het jaar 1990, kan het Nationaal Orkest van België gemachtigd worden om een lening aan te gaan waardoor het gecumuleerde deficit per 31 december 1989 geconsolideerd moet kunnen worden. De financiële lasten die uit die lening ontstaan mogen de in het vijfde lid bepaalde kredieten niet overschrijden.

Teneinde de interest- en aflossingslasten van bedoelde lening op te vangen, wordt een bijzonder krediet ingeschreven op de begroting van de Wetenschappelijke en Culturele Inrichtingen van de Staat. Dit krediet is met ingang van 1990 vastgesteld op 15 miljoen frank. »

Art. 310. L'article 18 de la même loi, modifié par l'arrêté royal n° 267 du 31 décembre 1983, est complété par les alinéas suivants :

« L'Orchestre national de Belgique peut être autorisé, après la soumission d'un plan de restructuration et des propositions budgétaires pour l'année 1990, à contracter un emprunt qui doit permettre de consolider le déficit cumulé au 31 décembre 1989. Les charges financières résultant de cet emprunt ne peuvent dépasser les crédits prévus à l'alinéa 5.

Afin de faire face aux charges d'intérêt et d'amortissement de cet emprunt, il est inscrit au budget des Etablissements scientifiques et culturels de l'Etat un crédit particulier, qui est fixé, à partir de 1990, à 15 millions de francs. »

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 311 luidt :

Hoofdstuk IV. — Koninklijke Muntchouwburg

Art. 311. Artikel 3, §§ 1 en 2, van de wet van 19 april 1963 tot oprichting van een openbare instelling genaamd Koninklijke Muntchouwburg, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 545 van 31 maart 1987, wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« § 1. Het beheer van de Koninklijke Muntchouwburg wordt waargenomen door een raad van bestuur bestaande uit dertien leden, waaronder één als waarnemer, die door een in Minister-raad overlegd koninklijk besluit benoemd zijn.

§ 2. Zes leden moeten behoren tot de Vlaamse Gemeenschap en zes leden moeten behoren tot de Franse Gemeenschap.

§ 3. Het lid dat als waarnemer optreedt, moet deel uitmaken van de Duitstalige Gemeenschap.»

Chapitre IV. — Théâtre royal de la Monnaie

Art. 311. L'article 3, §§ 1er et 2, de la loi du 19 avril 1963 créant un établissement public dénommé Théâtre royal de la Monnaie, modifié par l'arrêté royal n° 545 du 31 mars 1987, est remplacé par les dispositions suivantes :

« § 1er. L'administration du Théâtre royal de la Monnaie est assurée par un conseil d'administration se composant de treize membres, dont un présent à titre d'observateur, nommés par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

§ 2. Six membres doivent appartenir à la Communauté française et six membres doivent appartenir à la Communauté flamande.

§ 3. Le membre observateur doit appartenir à la Communauté germanophone. »

M. Hasquin propose l'amendement que voici :

« Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 311. § 1er. L'administration du Théâtre royal de la Monnaie est assurée par un conseil d'administration se composant de onze membre, nommés par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

§ 2. Cinq membres doivent appartenir à la Communauté française, cinq membres doivent appartenir à la Communauté flamande et un membre à la Communauté germanophone. »

« Dit artikel te vervangen als volgt :

« Art. 311. § 1. Het bestuur van de Koninklijke Muntshouwborg wordt waargenomen door een raad van bestuur die bestaat uit elf leden, die bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit zijn benoemd.

§ 2. Vijf leden moeten behoren tot de Vlaamse Gemeenschap, vijf leden moeten behoren tot de Franse Gemeenschap en een lid moet behoren tot de Duitstalige Gemeenschap. »

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 311 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 311 worden aangehouden.

Hoofdstuk V. — Militievergoedingen

Art. 312. In de tweede zin van artikel 41, § 4, van de wet van 9 juli 1951 houdende vergoeding ten behoeve van de gezinnen van soldijtrekkende militairen, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1970, worden de woorden « worden de vergoedingen en de aanvullende kinderbijslag uitbetaald » vervangen door de woorden « kunnen de vergoedingen en de aanvullende kinderbijslag, onder de voorwaarden bepaald door de Koning en op uitdrukkelijke aanvraag van de rechthebbende, worden uitbetaald. »

Chapitre V. — Indemnités de milice

Art. 312. Dans l'article 41, § 4, deuxième phrase, de la loi du 9 juillet 1951, portant indemnité en faveur des familles des militaires soldés, modifié par la loi du 13 juillet 1970, les mots « seront payés » sont remplacés par les mots « peuvent être payés, aux conditions fixées par le Roi et à la demande expresse de l'ayant droit. »

— Aangenomen.

Adopté.

Ann. parl. Sénat de Belgique — Session ordinaire 1989-1990
Parlem. Hand. Belgische Senaat — Gewone zitting 1989-1990

De Voorzitter. — De aangehouden stemmingen hebben later plaats.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés.

Discussion du rapport fait au nom de la commission des Finances

Examen et vote des articles

Bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Financiën

Beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission des Finances au sujet des articles 284 à 288, 323 et 324, 341 et 342.

Wij vatten de beraadslaging aan over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Financiën met betrekking tot de artikelen 284 tot 288, 323 en 324, 341 en 342.

La discussion est ouverte.

De beraadslaging is geopend.

La parole est à Mme Cahay, rapporteur.

Mme Cahay-André, rapporteur. — Monsieur le Président, étant donné l'heure tardive, je me réfère à mon rapport écrit. (Applaudissements.)

M. le Président. — La parole est à Mme Truffaut.

Mme Truffaut. — Monsieur le Président, les articles de la loi-programme adoptés en commission des Finances sont peu nombreux. J'en rappelle brièvement la portée.

La législation sur les victimes de la guerre devra faire l'objet de corrections techniques. En outre, à la suite d'un amendement déposé à la Chambre, de nouvelles catégories de veuves de guerre bénéficieront de la réversibilité de la pension.

D'autres articles du projet sont fondés sur la nécessité de régler les charges du passé. Il faut rappeler que ces charges représentent cinq à six milliards. Si les articles sont adoptés, tout paiement résultera d'un double contrôle exercé par la Cour des comptes et par une commission mixte de fonctionnaires francophones et néerlandophones. En effet, il faut sélectionner, parmi les dépenses, celles qui sont réellement des charges du passé.

En ce qui concerne plus particulièrement le logement social, on demande au Sénat l'approbation d'un avenant à la Convention de 1987 entre le gouvernement et les Exécutifs régionaux.

Dernier point : l'Institut national de crédit agricole est autorisé à contracter des engagements pour un montant plafonné, qui passe de 80 à 95 milliards de francs.

Quand on évoque une loi-programme, il est d'usage de parler de fourre-tout. On se réfère à un ensemble d'articles hétéroclites mis au point afin d'adapter le droit à des projets votés antérieurement. J'ai rédigé ces deux dernières phrases avant qu'à la tribune, notre collègue, M. Henrion, se livre — hier — avec élégance à l'analyse exhaustive des termes par lesquels on désigne une loi-programme.

Tout à l'heure, Mme Herman, à son tour, a développé une critique de l'orthodoxie juridique de cette loi. Sous l'ironie de M. Henrion, en tout cas, percevait la critique de la méthode, comme au travers de l'examen très rigoureux de Mme Herman.

Personnellement, je vois dans le train d'enfer — pour reprendre l'expression de M. Henrion — auquel est soumis le Parlement l'indication de l'importance et de la qualité des objectifs poursuivis par le programme du gouvernement, ce dernier étant contraint d'adapter la législation à des pôles nouveaux : l'évolu-

tion fédéraliste à l'intérieur et la Communauté européenne à l'extérieur.

En dehors de l'obligation de respecter des engagements explicites, le contenu des deux lois-programmes, votées cette année, peut difficilement troubler la conscience démocratique.

L'analyse du contenu des dispositions de la loi-programme relevant des Finances et du Budget confirme la continuité et la cohérence de la politique fixée, en mai 1988, par l'accord de gouvernement.

Il convient d'ailleurs de rappeler l'ampleur des réalisations de celui-ci, dans le champ fiscal. Elles œuvrent à la restauration des équilibres sociaux et économiques.

La loi fiscale d'octobre 1988, complétée tout récemment, en décembre 1989, par le projet de loi portant des dispositions fiscales, a remodelé la fiscalité, avec des conséquences très perceptibles, notamment en ce qui concerne l'impôt des personnes physiques et l'impôt des sociétés.

A ces réformes de fond, il faut ajouter le projet de loi de mai 1989 sur la comptabilité de l'Etat. Par rapport à l'objectif de transparence et de maîtrise des budgets, par le Parlement, la mise en œuvre, pour la première fois cette année, de nouvelles procédures budgétaires a certes révélé des lacunes et ne fait pas l'unanimité. Il est manifeste que l'application de la loi demande une évaluation. Elle gagnerait surtout en efficacité par la mise en place d'un dispositif informatif *on line* qui permettrait aux commissaires de suivre l'exécution des budgets. Mais, globalement nous saluons le retour d'une meilleure synchronisation dans l'analyse des budgets, la ponctualité de leur dépôt et la fin de la pratique détestable des crédits provisoires.

Il reste un point très noir à régler et ce n'est pas peu de choses. Il s'agit de la faiblesse structurelle des services de taxation qui prive l'Etat d'une partie de ses recettes.

Notre soutien à la politique actuelle tient également compte de la complexité d'une entreprise qui a ébauché sa voie entre les marges étroites de contraintes, tout en relevant les défis des mutations en cours.

Je m'explique: à l'intérieur, après la refonte des institutions dans un sens fédéral, il est nécessaire, d'une part, de maintenir l'équilibre fragile dessiné par la loi de financement et, d'autre part, de réaliser la performance contradictoire de répondre et de remédier aux besoins sociaux, sans pour autant cesser de mettre le cap sur la réduction du solde net à financer. Nous avons, c'est certain, l'obligation de traiter le syndrome des finances publiques.

Il convient également de continuer à stimuler la croissance économique en dépit d'indices hors contrôle, tels que les taux actuels d'intérêt et cela, dans une conjoncture internationale en ébullition.

Il nous incombe aussi d'assurer, dans une économie mixte, le développement des institutions publiques, au même titre que celui des entreprises privées.

Enfin, et ce n'est pas le moindre des défis, il faut adapter le pays à la Communauté européenne, réaliser l'harmonisation de la fiscalité et la modernisation de la place financière belge.

Les articles de la loi-programme, qui ont été traités en commission des Finances, constituent donc des pièces fragmentaires, mais indispensables à l'ensemble que j'ai évoqué.

En cette fin d'année 1989, il est permis de formuler des vœux de longue vie pour une politique qui est loin d'être achevée. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission des Finances, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles faisant l'objet de ce rapport.

Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Financien, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen die het onderwerp uitmaken van dit verslag.

Artikel 284 luidt:

Hoofdstuk VII. — Maatregelen ten behoeve van de oorlogsslachtoffers

Art. 284. Artikel 12, *b)*, van de wetten op de vergoedingspensioenen, samengeordend op 5 oktober 1948, wordt, met uitwerking op 1 januari 1990, aangevuld met het volgende lid:

« De in *a)* van dit artikel bedoelde geamputeerden bekomen dezelfde bedragen als die welke vastgesteld zijn ten gunste van de op artikel 15 gerechtigde invaliden. »

Chapitre VII. — Mesures en faveur des victimes de la guerre

Art. 284. L'article 12, *b)*, des lois sur les pensions de réparation, coordonnées le 5 octobre 1948, est, avec effet au 1er janvier 1990, complété par l'alinéa suivant:

« Les amputés visés au *a)* du présent article obtiennent les mêmes taux que ceux prévus en faveur des invalides bénéficiaires de l'article 15. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 285. In artikel 36 van de wet van 7 juni 1989 houdende instelling van nieuwe maatregelen ten behoeve van de oorlogsslachtoffers, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Een § 1bis wordt ingevoegd, luidend als volgt:

« § 1bis. In artikel 5, §§ 2 en 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten van 19 augustus 1921 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° De woorden « weduwe » en « weduwenuitkering » worden telkens vervangen door de woorden « overlevende echtgenoot » en « uitkering van de overlevende echtgenoot ».

2° Het 4° van paragraaf 2 wordt opgeheven. »

2° In § 2, worden de woorden « § 1 treedt in werking » vervangen door de woorden « § 1 en § 1bis treden in werking ».

Art. 285. A l'article 36 de la loi du 7 juin 1989 instaurant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre, sont apportées les modifications suivantes:

1° Il est inséré un § 1bis rédigé comme suit:

« § 1bis. A l'article 5, §§ 2 et 3, des lois coordonnées du 19 août 1921 précitées, sont apportées les modifications suivantes:

1° Les mots « veuve » et « allocation de veuve » sont chaque fois remplacés par les mots « conjoint survivant » et « allocation de conjoint survivant ».

2° Le 4° du paragraphe 2 est abrogé. »

2° Dans le § 2, les mots « le § 1er entre en vigueur » sont remplacés par les mots « les § 1er et § 1bis entrent en vigueur ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 286. In artikel 53, § 1, eerste lid, van de wet van 7 juni 1989 houdende instelling van nieuwe maatregelen ten behoeve van de oorlogsslachtoffers worden de woorden « bepalingen van deze wet » vervangen door de woorden « bepalingen van deze titel ».

Art. 286. Dans l'article 53, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 7 juin 1989 instaurant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre, les mots « dispositions de la présente loi » sont remplacés par les mots « dispositions du présent titre ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 287. Artikel 17^{quater}, § 6, van de wet van 15 maart 1954 betreffende de herstellpensioenen van de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en van hun rechthebbenden, gewijzigd bij artikel 40 van de voormelde wet van 7 juni 1989 wordt aangevuld als volgt:

« 3° De met het oog op verplichte tewerkstelling weggevoerden van de oorlog 1940-1945, die gedurende ten minste één jaar met toepassing van artikel 6bis, a) of b), een invaliditeitspensioen trokken en vóór 1 oktober 1983 overleden zijn, worden met het oog op de toepassing van deze wet geacht een op de grondslag van artikel 6bis, e) of f), berekend invaliditeitspensioen te hebben getrokken gedurende een tijdvak van één jaar vóór hun overlijden.

Wanneer het slachtoffer na 30 september 1983 is overleden, is de bepaling van het voorgaande lid slechts van toepassing indien de betrokkene het voordeel van artikel 6bis, e) of f), op geldige wijze had aangevraagd.

De wijzigingen die in de twee voorgaande leden zijn vervat, hebben uitwerking met ingang van 1 januari 1985.»

Art. 287. L'article 17^{quater}, § 6, de la loi du 15 mars 1954 relative aux pensions de dédommagement des victimes civiles de la guerre 1940-1945 et de leurs ayants droit, modifié par l'article 40 de la loi du 7 juin 1989 précitée est complété comme suit:

« 3° Les déportés au travail obligatoire de la guerre 1940-1945, titulaires pendant un an au moins d'une pension d'invalidité accordée en application de l'article 6bis, a) ou b), décédés avant le 1er octobre 1983, sont censés pour l'application de la présente loi, avoir bénéficié, pendant la période d'un an précédant le décès, d'une pension d'invalidité calculée sur la base de l'article 6bis, e) ou f).

Lorsque le décès est survenu après le 30 septembre 1983, la disposition prévue à l'alinéa précédent n'est d'application que si l'intéressé avait valablement sollicité le bénéfice de l'article 6bis, e) ou f).

Les modifications prévues aux deux alinéas précédents produisent leurs effets au 1er janvier 1985.»

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 288. In de artikelen 23, 1°, en 40 van de wet van 7 juni 1989 houdende instelling van nieuwe maatregelen ten behoeve van de oorlogsslachtoffers, wordt de zinsnede volgend op de woorden «vóór 1 januari 1960 overleden is» met uitwerking van 1 juli 1989 vervangen door de woorden «wordt de vereiste minimumduur van het huwelijk verminderd met een duur, gelijk aan het verschil tussen 1960 en het jaartal van het overlijden van de invalide, zonder dat deze minimumduur kleiner mag zijn dan één jaar;».

Art. 288. Dans les articles 23, 1°, et 40 de la loi du 7 juin 1989 instaurant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre, le membre de phrase qui suit les mots «est décédé avant le 1er janvier 1960» est remplacé, avec effet au 1er juillet 1989, par les mots «la durée minimum de mariage exigée est réduite d'une durée égale à la différence entre 1960 et le millésime de l'année au décès de l'invalidité, sans que cette durée minimum puisse être inférieure à un an;».

— Aangenomen.

Adopté.

TITEL VII. — Diverse bepalingen

Hoofdstuk I. — Begroting

Art. 323. In afwijking van artikel 23, eerste lid, van de wet van 15 mei 1846 op de rijkscomptabiliteit, wordt geen betalingsopdracht met betrekking tot de vaste uitgaven in verband met de lasten van het verleden, zoals bedoeld in artikel 61, § 1, van

de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, uitgevoerd dan voorzien van het visum van het Rekenhof.

Wanneer het Rekenhof oordeelt zijn visum te moeten weigeren, is de procedure bepaald in artikel 14 van de wet van 29 oktober 1846 houdende inrichting van het Rekenhof, gewijzigd bij de wetten van 20 juli 1921 en 27 april 1978, van toepassing.

TITRE VII. — Dispositions diverses

Chapitre 1er. — Budget

Art. 323. Par dérogation à l'article 23, alinéa 1er, de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat, aucune ordonnance de paiement concernant les dépenses fixes liées aux charges du passé, visées à l'article 61, § 1er, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions, n'est acquittée qu'après avoir été munie du visa de la Cour des comptes.

Lorsque la Cour des comptes ne croit pas devoir donner son visa, la procédure prévue à l'article 14 de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes, modifiée par les lois du 20 juillet 1921 et du 27 avril 1978, est applicable.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 324. Geen betalingsopdracht met betrekking tot de contractuele verplichtingen van het Wegenfonds bedoeld in artikel 61, § 1, vierde en vijfde lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, wordt door het Wegenfonds uitgevoerd dan voorzien van het visum van het Rekenhof.

Wanneer het Rekenhof oordeelt zijn visum te moeten weigeren, is de procedure bepaald in artikel 14 van de wet van 29 oktober 1846 houdende inrichting van het Rekenhof, gewijzigd bij de wetten van 20 juli 1921 en 27 april 1978, van toepassing.

Art. 324. Aucune ordonnance de paiement concernant les obligations contractuelles du Fonds des routes visées à l'article 61, § 1er, quatrième et cinquième alinéas, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions, n'est acquittée qu'après avoir été munie du visa de la Cour des comptes.

Lorsque la Cour des comptes ne croit pas devoir donner son visa, la procédure prévue à l'article 14 de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des comptes, modifiée par les lois du 20 juillet 1921 et du 27 avril 1978, est applicable.

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk VI. — Landbouw

Art. 341. Artikel 3, tweede lid, van het koninklijk besluit van 30 september 1937 houdende oprichting van een Nationaal Instituut voor landbouwkrediet, laatst gewijzigd door de wet van 22 december 1986, wordt vervangen door het volgende lid:

«De verbintenissen van het Instituut mogen op geen enkel ogenblik vijftiennegentig miljard frank overschrijden.»

Chapitre VI. — Agriculture

Art. 341. L'article 3, alinéa 2, de l'arrêté royal du 30 septembre 1937 relatif à la création d'un Institut national de crédit agricole, modifié en dernier lieu par la loi du 22 décembre 1986, est remplacé par l'alinéa suivant:

« Les engagements de l'Institut ne peuvent à aucun moment dépasser nonante-cinq milliards de francs. »

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk VII. — Financiële bepalingen

Art. 342. Het aanhangsel van 28 september 1989 van de Overeenkomst van 4 mei 1987 tussen de regering en de Vlaamse Executieve, de Waalse Gewestexecutieve en de Executieve van het Brusselse Gewest betreffende de regeling van de schulden van het verleden en de ermede verband houdende lasten inzake sociale huisvesting wordt goedgekeurd met uitwerking op de datum van zijn inwerkingtreding.

Chapitre VII. — Dispositions financières

Art. 342. L'avenant du 28 septembre 1989 à la Convention du 4 mai 1987 entre le gouvernement et l'Exécutif flamand, l'Exécutif régional wallon et l'Exécutif de la Région bruxelloise relative au règlement des dettes du passé et charges s'y rapportant en matière de logement social est approuvé avec effet à la date de son entrée en vigueur.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Economische Aangelegenheden was normaal nu gepland, maar gelet op een ambtsverplichting van de minister, zal deze waarschijnlijk morgen te 10 uur worden aangevat.

Nous aurions dû entamer maintenant la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Economie, mais le ministre étant retenu par d'autres obligations, cette discussion aura vraisemblablement lieu demain, à 10 heures.

Discussion du rapport fait au nom de la commission de la Défense

Examen et vote de l'article 325

Bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Defensie

Bespreking en stemming over artikel 325

M. le Président. — Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de la Défense au sujet de l'article 325.

Wij vatten de beraadslaging aan over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Defensie betreffende artikel 325.

La discussion est ouverte.

De beraadslaging is geopend.

La parole est à M. Delloy, rapporteur.

M. Delloy, rapporteur. — Monsieur le Président, vu l'heure avancée, je me réfère à mon rapport.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission de la Défense, je la déclare close et nous passons à l'examen de l'article faisant l'objet de ce rapport.

Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Defensie, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van het artikel dat het onderwerp uitmaakt van dit verslag.

Artikel 325 luidt:

Hoofdstuk II. — Landsverdediging

Art. 325. Alinea 3 van artikel 15 van de wet van 15 mei 1846 op de rijkscomptabiliteit, gewijzigd door artikel 2 van de wet van 14 december 1946, wordt met ingang van 1 januari 1990 opgeheven.

Het niet-aangewende gedeelte van de fondsensaldi der pare jaren (1988 en vorige) zal per 31 december 1990 teruggestort worden aan de Schatkist. Die fondsensaldi mogen eveneens aangewend worden voor de betaling van verbintenissen van 1990 zelf.

De fondsensaldi der onpare jaren (1989 en vorige) zullen per 30 juni 1990 teruggestort worden aan de Schatkist.

Chapitre II. — Défense nationale

Art. 325. L'alinéa 3 de l'article 15 de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat, modifié par l'article 2 de la loi du 14 décembre 1946, est abrogé à partir du 1er janvier 1990.

La partie non utilisée des soldes de fonds des années paires (1988 et antérieures) sera versée au Trésor au 31 décembre 1990. Ces soldes de fonds pourront également être utilisés pour le paiement d'engagements de 1990.

Les soldes de fonds des années impaires (1989 et antérieures) seront versés au Trésor au 30 juin 1990.

— Aangenomen.

Adopté.

Discussion du rapport fait au nom de la commission de la Justice

Examen et vote des articles

Bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Justitie

Bespreking en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de la Justice au sujet des articles 326 à 332.

Wij vatten de beraadslaging aan over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Justitie, betreffende de artikelen 326 tot 332.

La discussion est ouverte.

De beraadslaging is geopend.

De heer Erdman, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

Daar niemand het woord vraagt in de beraadslaging, verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen die het onderwerp uitmaken van dit verslag.

Personne ne demandant la parole dans la discussion, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles faisant l'objet de ce rapport.

Artikel 326 luidt:

Hoofdstuk III. — Justitie

Art. 326. In artikel 1, eerste en tweede lid, van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke geldboeten, gewijzigd bij de wet van 2 juli 1981, worden de woorden « vijfhonderd negentig decimes » vervangen door de woorden « zevenhonderd negentig decimes ».

Chapitre III. — Justice

Art. 326. Dans l'article 1er, alinéas 1er et 2, de la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales, modifié par la loi du 2 juillet 1981, les mots « cinq cent nonante décimes » sont remplacés par les mots « sept cent nonante décimes ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 327. In artikel 216bis, § 1, derde lid, in het Wetboek van strafvordering ingevoegd door de wet van 28 juni 1984, worden de woorden « 600 frank » vervangen door de woorden « 10 frank, verhoogd met de opdecimes ».

Art. 327. Dans l'article 216bis, § 1er, alinéa 3, inséré dans le Code d'instruction criminelle par la loi du 28 juin 1984, les mots « 600 francs » sont remplacés par les mots « dix francs majorés des décimes additionnels ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 328. Een artikel 141ter, luidend als volgt, wordt in de wetten op de handelsvennootschappen, gecoördineerd op 30 november 1935, ingevoegd:

« Art. 141ter. De bepalingen van artikel 29bis, eerste tot vierde lid, betreffende de inbreng in naamloze vennootschappen zijn van overeenkomstige toepassing. »

Art. 328. Un article 141ter, rédigé comme suit, est inséré dans les lois sur les sociétés commerciales, coordonnées le 30 novembre 1935:

« Art. 141ter. Les dispositions de l'article 29bis, alinéas 1er à 4, relatives aux apports dans les sociétés anonymes sont applicables. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 329. Een artikel 141quater, luidend als volgt, wordt in dezelfde gecoördineerde wetten ingevoegd:

« Art. 141quater. De bepalingen van artikel 120quater betreffende de verkrijging door besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van bepaalde vermogensbestanddelen, binnen twee jaar te rekenen van de oprichting, zijn van overeenkomstige toepassing. »

Art. 329. Un article 141quater, rédigé comme suit, est inséré dans les mêmes lois coordonnées:

« Art. 141quater. Les dispositions de l'article 120quater relatives à l'acquisition de certains biens par les sociétés privées à responsabilité limitée dans un délai de deux ans à compter de leur constitution sont applicables. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 330. Een artikel 141quinquies, luidend als volgt, wordt in dezelfde gecoördineerde wetten ingevoegd:

« Art. 141quinquies. Ingeval een kapitaalverhoging een niet-geldelijke inbreng omvat, maakt de commissaris-revisor of, voor de vennootschap waar die er niet is, een bedrijfsrevisor aangewezen door de bestuurders, vooraf een verslag op.

Dat verslag heeft inzonderheid betrekking op de beschrijving van elke inbreng in natura en de toegepaste methoden van waardering. Het verslag moet aangeven of de waarden waartoe deze methoden leiden, ten minste overeenkomen met het aantal en de nominale waarde van de tegen de inbreng uit te geven aandelen en, in voorkomend geval, met het agio van de tegen de inbreng uit te geven aandelen. Het verslag vermeldt welke werkelijke vergoeding als tegenprestatie voor de inbreng wordt verstrekt.

In een bijzonder verslag, waarbij dat verslag wordt gevoegd, zetten de bestuurders uiteen waarom zowel de inbreng van belang is voor de vennootschap en eventueel ook waarom afgevoerd wordt van de conclusies van het bijgevoegd verslag.

Het in het eerste lid vermelde verslag en het bijzonder verslag van de bestuurders, worden neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel op de wijze voorgeschreven bij artikel 10.

Deze verslagen worden voorgelegd aan de eerstvolgende algemene vergadering, die zich uitspreekt over de waarde die aan de inbreng wordt toegekend en over de vergoeding, bij een meerderheid van drie vierde der aanwezige of vertegenwoordigde stemmen, na aftrek van de stemmen verbonden aan de aandelen die in ruil voor de inbreng worden uitgegeven. »

Art. 330. Un article 141quinquies, rédigé comme suit, est inséré dans les mêmes lois coordonnées:

« Art. 141quinquies. Lorsqu'une augmentation du capital comporte des apports ne consistant pas en numéraire, un rapport est préalablement établi soit par le commissaire-réviseur, soit, pour la société qui n'en a pas, par un réviseur d'entreprises désigné par les administrateurs.

Ce rapport porte notamment sur la description de chaque apport en nature et sur les modes d'évaluation adoptés. Il indique si les valeurs auxquelles conduisent ces modes d'évaluation correspondent au moins au nombre et à la valeur nominale et, le cas échéant, à la prime d'émission des parts à émettre en contrepartie. Le rapport indique quelle est la rémunération effectivement attribuée en contrepartie des apports.

Ce rapport est joint à un rapport spécial dans lequel les administrateurs exposent, d'une part, l'intérêt que présente pour la société les apports et, d'autre part, les raisons pour lesquelles, éventuellement, ils s'écarteraient des conclusions du rapport annexé.

Le rapport visé à l'alinéa premier et le rapport spécial des administrateurs sont déposés au greffe du tribunal de commerce conformément à l'article 10.

Ces rapports sont soumis à la première assemblée générale qui se prononce sur la valeur attribuée à l'apport et à sa rémunération, à la majorité des trois-quarts des voix présentes ou représentées, après déduction des voix attachées aux parts émises en échange de cet apport. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 331. Een artikel 141sexies, luidend als volgt, wordt in dezelfde gecoördineerde wetten ingevoegd:

« Art. 141sexies. De oprichters, en in geval van verhoging van het kapitaal, de bestuurders, zijn jegens de belanghebbenden, niettegenstaande enig hiermee strijdig beding, hoofdelijk gehouden tot vergoeding van de schade die het onmiddellijk en rechtstreeks gevolg is van de kennelijke overwaardering van de niet-geldelijke inbrengen. »

Art. 331. Un article 141sexies, rédigé comme suit, est inséré dans les mêmes lois coordonnées:

« Art. 141sexies. Les fondateurs et, en cas d'augmentation du capital social, les administrateurs sont tenus solidairement envers les intéressés, malgré toute stipulation contraire, de la réparation qui est une suite immédiate et directe de la surévaluation manifeste des apports ne consistant pas en numéraire. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 332. In artikel 201 van dezelfde gecoördineerde wetten, gewijzigd bij de wetten van 9 juli 1935, 1 december 1953, 30 juni 1961, 23 februari 1967, 6 maart 1973, 30 juni 1975, 24 maart 1978, 5 december 1984, 21 februari 1985, 15 juli 1985 en 2 maart 1989, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° In het 3^obis, worden de woorden « 122, § 3, en 167 » vervangen door de woorden « 122, § 3, 141quater en 167 »;

2° Het 10° wordt vervangen door de volgende bepaling:

« 10° De bestuurders of de zaakvoerders van naamloze vennootschappen, van besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid of van coöperatieve vennootschappen die de verkrijgingen niet onderwerpen aan de goedkeuring van de algemene vergadering zoals beoogd door de artikelen 29^{quater}, 120^{quater} en 141^{quater}. »

Art. 332. A l'article 201 des mêmes lois coordonnées, modifié par les lois des 9 juillet 1935, 1er décembre 1953, 30 juin 1961, 23 février 1967, 6 mars 1973, 30 juin 1975, 24 mars 1978, 5 décembre 1984, 21 février 1985, 15 juillet 1985 et 2 mars 1989 sont apportées les modifications suivantes:

1° Au 3°^{bis}, les mots « 122, § 3, et 167 » sont remplacés par les mots « 122, § 3, 141^{quater} et 167 »;

2° Le 10° est remplacé par la disposition suivante:

« 10° Les administrateurs ou les gérants de sociétés anonymes, de sociétés privées à responsabilité limitée ou de sociétés coopératives qui n'auront pas soumis les acquisitions de biens à l'autorisation de l'assemblée générale comme il est prévu aux articles 29^{quater}, 120^{quater} et 141^{quater}. »

— Aangenomen.

Adopté.

*Bespreking van het verslag uitgebracht namens
de commissie voor de Infrastructuur (Openbare Werken)*

Beraadslaging en stemming over artikelen

*Discussion du rapport fait au nom
de la commission de l'Infrastructure (Travaux publics)*

Examen et vote d'articles

De Voorzitter. — Wij vatten de beraadslaging aan over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Infrastructuur met betrekking tot de artikelen 333 tot 337.

Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Infrastructure au sujet des articles 333 à 337.

De beraadslaging is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de heer De Seranno, rapporteur.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Voorzitter, in de artikelen die wij nu bespreken wordt bepaald dat de Regie der Gebouwen de taken overneemt die in 1946, bij besluit van de Regent, aan het Bestuur der Gebouwen van het ministerie van Openbare Werken werden toegewezen en die, bij wet van 1 april 1971, niet aan de Regie der Gebouwen werden overgedragen.

Bij de Regie der Gebouwen wordt een financieringsfonds opgericht, dat zal worden gestijfd met de opbrengst van de verkoop van de onroerende goederen van het departement van Openbare Werken en door de inning van de achterstallige facturen voor werken en diensten die door de Regie der Gebouwen werden verricht voor rekening van de Gewesten, de Gemeenschappen en de Regie der Posterijen.

Dit financieringsfonds zal worden aangewend voor de financiering van de opdrachten van de Regie.

In 1990 mag dit hoogstens 3,3 miljard bedragen. Volgend jaar zal 330 miljoen uit dat fonds in de Schatkist worden gestort. De Regie der Gebouwen zal bij het verlijden van acten de medewerking van de commissarissen van de comités tot aankoop van onroerende goederen voor rekening van de Staat kunnen verzaken. Dit zijn de ambtenaren van de administratie van de BTW en van de Registratie en Domeinen.

Er zal tevens kunnen worden afgeweken van de regeling inzake de vervreemding van de onroerende domeingoederen. Voor één en ander moet echter vooraf een algemene overeen-

komst worden gesloten tussen de minister van Openbare Werken en de minister van Financiën.

De personeelsleden van het ministerie van Openbare Werken en van het Wegenfonds, in dienst op 1 januari 1990, worden overgeheveld naar de Regie der Gebouwen met behoud van hun hoedanigheid, graad en administratieve en geldelijke anciënniteit. Voor het overige verwijs ik naar het verslag.

Tijdens de commissiebesprekingen werd betreurd dat, ook nadat deze programmawet zal zijn goedgekeurd, het beheer van de onroerende goederen van het rijk versnipperd blijft over vele departementen.

Zowel het departement van Openbare Werken, het departement van Financiën, het departement van Landsverdediging als het departement van Binnenlandse Zaken beheren onroerende goederen, om nog niet te spreken over de goederen die worden beheerd door de Gemeenschappen en de Gewesten.

Sommige leden spraken er ook hun bezorgdheid over uit dat er niet altijd een beroep wordt gedaan op de commissaris van het aankoopcomité bij het verlijden van akten voor verwerving of vervreemding van onroerende goederen.

Er was ook enig ongeloof over de haalbaarheid van de spoedige inning van de achterstallige facturen door het financieringsfonds. Eveneens was er bezorgdheid over de contractuele personeelsleden van de Regie der Gebouwen. De minister heeft ter zake verwezen naar de minister van Openbaar Ambt, die verklaarde dat deze contractuele personeelsleden aan een speciaal examen van het Vast Wervingssecretariaat zullen kunnen deelnemen.

Er werd ook op gewezen dat het financieringsfonds, alle verklaringen en bedoelingen van het Parlement en de regering ten spijt, neerkomt op een vorm van debutgettering.

Tenslotte was er een amendement dat de Regie der Gebouwen de verplichting wilde opleggen in haar financieel beheer de bepalingen na te leven van de aanvullende wet van 28 juni 1983 op de rijkscomptabiliteit. De staatssecretaris heeft erop gewezen dat alleen onder uitzonderlijke omstandigheden zal worden afgeweken van die wet van 1983.

Mijnheer de Voorzitter, gezien het gevorderde uur wil ik het hierbij laten. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Boël.

M. Boël. — Monsieur le Président, comme l'a dit mon collègue, Robert Henrion, la loi-programme est une loi fourre-tout, avec tous les inconvénients que cela comporte, particulièrement quand elle est discutée aussi hâtivement, en fin de session et avant les fêtes.

Il est d'autant plus grave d'agir rapidement quand on modifie profondément une législation existante que ce remaniement peut avoir des conséquences catastrophiques.

Que comporte aujourd'hui le département des Travaux publics, après cette régionalisation qui a eu pour résultat que la majeure partie de l'activité de ce ministère a été transférée aux Régions?

Il y a une Administration des Bâtiments comprenant environ un millier d'agents, et une Régie des Bâtiments comprenant 300 agents, qui gèrent différents bâtiments suivant des répartitions déterminées par des lois.

Une restructuration s'imposait et deux solutions étaient possibles: soit on ramenait la Régie vers l'Administration, en restant dans l'orthodoxie de la gestion des biens publics par l'Etat impliquant toutes les garanties du contrôle parlementaire, des budgets et d'une surveillance très stricte par la Cour des comptes, et surtout une approbation budgétaire préalable de toutes les dépenses, soit on transférait l'Administration vers la Régie. Si cette dernière solution a été retenue, c'est parce que les règles de la Régie sont plus souples, notamment en ce qui concerne les nominations et les promotions.

En outre, elle n'exige pas de comptabilité d'engagement, ce qui signifie que l'on se borne à tenir une comptabilité de résultat et que l'on peut prendre des engagements sans avoir l'assurance

que les fonds seront disponibles. De même, les crédits ne doivent ni être votés par le Parlement, ni faire l'objet de vérifications, ni obtenir l'autorisation du Parlement; seule une approbation *post facto* des gestionnaires de la Régie est requise.

De plus, on ne se limite pas à transférer tout ce qui dépendait de l'Administration vers la Régie, mais on crée un fonds de financement. Dorénavant donc, la Régie va gérer son patrimoine pour elle-même — c'est sa seule fonction — et les résultats des ventes serviront à alimenter sa structure et ses activités. On crée ainsi un empire autonome ce que, en tant que gestionnaire, je me refuse toujours à créer, surtout lorsqu'il s'agit d'une gestion exercée en dehors des règles habituelles.

Ce fonds de financement ne nécessite, en effet, aucune demande préalable et dispose de toute l'autorité nécessaire. On a, en même temps, expressément prévu la possibilité de déroger aux modalités habituelles en cas de vente d'immeubles et, notamment, de se passer des services des fonctionnaires compétents de la TVA et de différentes autres autorités qui, normalement, assistent et contrôlent toutes ces opérations.

Egalement d'un trait de plume, on a déterminé le sort de ces fonctionnaires. On leur a, semble-t-il, permis, compte tenu de cette régionalisation, de choisir entre l'option nationale et l'option régionale. Les fonctionnaires d'une administration, qui ont souhaité rester nationaux, sont tout à coup transférés à une régie. Avec des garanties de sécurité, sans doute, mais il n'a, aucunement été question de la sécurité des pensions. Or, à ma connaissance, le régime des pensions à la Régie est différent de celui de l'Administration.

Et qu'en est-il du statut des contractuels? Ils n'ont pas encore été nommés et leur sort reste pour le moins aléatoire; on parle de le régulariser plus tard...

De plus, il faut prendre en considération la situation des fonctionnaires appartenant à une autre section — celle du Fonds des routes — que l'on transfère également dans cette régie, et qui aboutiront ainsi dans une administration déjà bouleversée par des transferts compliqués. Que signifie tout cela d'un point de vue politique?

Pourquoi sommes-nous tellement inquiets? Parce qu'il s'agit, en fait, de la création d'une régie laxiste, sans comptabilité d'engagement, l'autorisation préalable de dépense ne devant pas être fournie. La gestion y est assurée par dérogation aux règles habituellement en vigueur à l'Etat et sans contrôle parlementaire puisqu'il n'y a aucune approbation de budget et qu'on se limite à une simple vérification.

A quoi cela nous mène-t-il? J'aimerais répéter les propos tenus par le roi Hassan lors d'une interview qu'il accordait à TF1. «Si vous me demandez, disait-il, à quoi cela va conduire et si je puis user de mots un peu brutaux, je répondrai: à des magouilles.»

Et, de fait, si je prends le rapport de la Cour des comptes 1986-1987 en ce qui concerne la Régie des Bâtiments, j'aboutis aux conclusions suivantes: «La Cour a critiqué par une lettre de 1985, le préfinancement par le budget de la Régie des Bâtiments, de dépenses relatives aux travaux de rénovation d'immeubles situés place des Martyrs, à Bruxelles, appartenant à l'Etat, en vue de leur occupation par des services de la Communauté flamande.

Eu égard aux dispositions de l'article 2 de la loi du 1er avril 1971 portant création de cette régie, la mission statutaire de celle-ci se limite, en effet, aux terrains, bâtiments et dépendances nécessaires aux services de l'Etat.

En outre, la Cour a insisté pour que la Communauté flamande soit invitée à rembourser les sommes avancées qui, en première estimation, s'élèvent à 570 millions de francs. » Il est ici question de l'année 1986. «Le ministre des Travaux publics a pris bonne note de l'observation et a chargé ses services d'entrer en contact avec la Communauté afin de réclamer le remboursement du coût des travaux.»

Le ministre dit clairement dans son rapport qu'aujourd'hui ces sommes n'ont pas encore été remboursées et qu'elles constituent toujours une créance de l'Etat.

Comme autre exemple, je souhaiterais également vous parler du Fonds des routes. Le rapport de la Cour des comptes des années 1985-1986 fait état d'une non-reddition des comptes des années 1978 et suivantes. Alors que la Régie doit déposer ses comptes au plus tard le 30 avril de l'année suivante et faire l'objet d'un projet de loi de règlement du budget à déposer devant les Chambres législatives, le dernier compte soumis à la Cour est relatif à l'année 1977 et a été produit le 25 septembre 1980.

«Afin de remédier à cette situation, le ministre des Travaux publics avait décidé qu'à partir du 1er janvier 1978, la comptabilité du fonds, tout en conservant fondamentalement son autonomie propre, relèverait de la direction de la comptabilité générale du département. Depuis lors, seuls les comptes de l'année 1978 ont été établis et encore ne l'ont-ils été qu'au cours de l'année 1984... Si bien que les comptes des Régies des Bâtiments relatifs à l'année 1978 n'ont été produits qu'en 1982 et que, depuis lors, aucun compte de cet organisme n'a été transmis à l'Etat. En 1983, le ministre des Travaux publics crée une commission groupant, sous sa présidence, les représentants de son département, du Fonds des routes et du ministère des Finances.»

Il met en place une organisation et que dit la Cour des comptes?

«Les mesures d'organisation interne rendues nécessaires par ce développement n'ont pas été prises. La loi du 16 mars 1954 précitée n'ayant prévu aucun moyen de coercition à l'égard des organismes qui n'établissent pas leurs comptes, la Cour ne peut que constater et dénoncer la carence du Fonds des routes en cette matière.»

Voilà la gestion d'une régie! C'est ainsi que cela se passe, aujourd'hui, au Fonds des routes et c'est ce que vous réclamez pour les bâtiments publics.

Nous sommes terriblement préoccupés par cette transformation d'une administration en régie.

Si pour nous, gouverner, c'est prévoir, gérer, autoriser, contrôler l'exécution, pour vous, c'est préparer la dilapidation! (Applaudissements.)

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Dupré.

De heer Dupré, staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen, belast met de herstructurering van het ministerie van Openbare Werken, toegevoegd aan de minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen, en staatssecretaris voor de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, toegevoegd aan de minister van Middenstand. — Mijnheer de Voorzitter, eerst dank ik de heer De Seranno voor zijn verslag. Hij heeft heel kort nog eens de belangrijkste topics, zoals ik ze in de commissie heb genoemd, van het deel van de programmawet in verband met, ten eerste, de integratie van de Regie der Gebouwen en van het Bestuur der Gebouwen, de taken, de goederen enzovoort, ten tweede, de integratie van het personeel, en ten derde, het financieringsfonds toegelicht.

Hij heeft dan een kort verslag uitgebracht over de besprekingen in de commissie. Hij heeft er onder meer op gewezen en dat kan ik onderschrijven, dat het beheer van de onroerende goederen nog altijd versnipperd is vermits het over verscheidene departementen verdeeld blijft.

Hij heeft terecht gezegd dat sommigen er zich zorgen over maken dat in bepaalde gevallen geen beroep wordt gedaan op de aankoopcomités voor het verkopen van onroerende goederen.

Ik meen dat er een klein misverstand is waar hij zegt dat de achterstallige facturen enkele miljarden bedragen. Het gaat wel over één miljard, maar de achterstallige facturen die voornamelijk betrekking hebben op niet-betaalde huurgelden door gemeenten en Gewesten belopen ongeveer achthonderd miljoen en de achterstallige van de Regie der Posterijen bedragen ongeveer tweehonderd miljoen.

De heer De Seranno heeft ook gewezen op de problematiek van de contractuelen. Ik kom daar straks even op terug in mijn antwoord aan de heer Boël. Hij heeft tevens gezegd dat

sommigen enige moeite hebben met de afwijkingen op de wetten van de rijkscomptabiliteit.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil even ingaan op de opmerkingen van de heer Boël hoewel zij het voorwerp hebben uitgemaakt van de besprekingen in de commissie, waar ik reeds getracht heb in de mate van het mogelijke te antwoorden op sommige ervan.

Het eerste probleem waarover u heeft gesproken, mijnheer Boël, was de diepgaande wijzigingen en de optie die kon worden genomen om ofwel de Regie te integreren in het Bestuur ofwel het Bestuur te integreren in de Regie. U zegt dat wij de verkeerde weg hebben gekozen met het Bestuur te integreren in de Regie.

U heeft ook verwezen naar de duizend man die het Bestuur van de gebouwen sterk is en naar de driehonderd man die werkzaam zijn in de Regie. Hier kan ik u zeggen dat momenteel bijna alle personeelsleden van het Bestuur werken voor de Regie in de Regie door middel van detachering. Het personeel is dus ten eerste niet alleen *de facto* in dienst van de Regie, maar ten tweede worden de meeste taken door de Regie uitgeoefend. Dat is de voornaamste reden waarom die weg werd gekozen.

Het is gedeeltelijk juist dat die weg ook werd gekozen omwille van de flexibiliteit die een parastatale instelling biedt. Maar de conclusies die u daaraan verbindt, namelijk dat men hier aan geen regels gebonden is en dat alles wat men doet ondoorzichtig is, kan ik niet onderschrijven. Het is ook juist dat er geen kredieten worden goedgekeurd, maar dat er een dotatie aan de Regie wordt toegekend. Het is het Parlement dat deze dotatie van jaar tot jaar goedkeurt.

De begroting en de rekeningen zijn toegankelijk voor het Parlement. De begroting van de Regie wordt samen met de begroting van het departement van Openbare Werken ingediend.

Ik heb in de commissie ook de drie argumenten aangehaald die mij ertoe hebben aangezet een eigen financieringsfonds te creëren. Ik heb daarbij gewezen op de responsabilisering. Ik had er mij gemakkelijker kunnen vanaf maken. Ik had dezelfde dotatie van ongeveer 6 miljard kunnen vragen en de opbrengst van de verkopen aan de Schatkist kunnen doorstorten. Ik heb zelf voorgesteld om maar de helft van de dotatie te ontvangen en voor de andere helft verder te besparen of inkomsten te verkrijgen door de verkoop van onroerende goederen. Ik heb er ook op gewezen dat nu alle opbrengsten kunnen worden gecentraliseerd in dat financieringsfonds, wat de eenvoud zelf is.

Tenslotte was er ook een argument van tijd. Ik vond het belangrijk tijdens dit begrotingsjaar die belangrijke tweede helft van de dotatie niet te vragen, maar voor middelen te zorgen door de verkoop van onroerende goederen.

Het statuut van het personeel van de Regie is precies hetzelfde als dat van het rijkspersoneel. Hun overstap van het Bestuur naar de Regie heeft voor hen niets veranderd, noch op pecuniair, noch op administratief gebied.

Op de vragen over het Wegenfonds ga ik niet in, omdat het Wegenfonds geregionaliseerd is. In het jaar dat ik verantwoordelijk mocht zijn voor Openbare Werken heb ik zoveel achterstand ingehaald dat wij in één jaar de rekeningen van drie jaar hebben geregeld.

De heer Boël heeft ook gewezen op de kritiek van het Rekenhof op de handelwijze van de Regie. Ik geef toe dat sommige zaken daar niet ordentelijk zijn verlopen.

Tegenover het voorbeeld dat hij heeft aangehaald, zou ik een ander willen zetten. Wij hebben hierover zelfs een discussie aangegaan met het Rekenhof.

Een tijd geleden heeft de Regie in de provincie Antwerpen een gebouw laten optrekken dat gedeeltelijk bestemd was voor de provincie en gedeeltelijk voor het rijk. Ik heb de provincie gevraagd dat zij de kostprijs van het gedeelte dat zij bezet aan de Regie terugstort. Volgens mij kan men er dus wel voor zorgen dat de zaken ordentelijk verlopen en toch niet aan de controle van het Parlement ontsnappen.

Zo was ik ooit de eerste die geprobeerd heeft om de alternatieve financiering — die een vorm van debudgettering is — om

te zetten in de begroting. Dit was een technisch moeilijke opgave. Maar wij zijn daarin geslaagd.

Door de beheerssoepelheid zal de Regie, zonder te ontsnappen aan de controle van het Parlement, beter in staat zijn om het patrimonium van de Staat op een meer economisch verantwoord wijze te beheren, en ook op een meer actieve wijze dan vroeger. De Staat heeft wel eens de neiging om alleen rekening te houden met inkomsten en uitgaven. Zoals een privé-onderneming, zou de Staat moeten beseffen dat er niet alleen exploitatie-rekeningen of resultaatrekeningen zijn, maar dat er ook een balans is met activa en passiva.

Er wordt te veel gedacht aan het passief, namelijk de rijks-schuld, en aan de weerslag ervan op de begroting. Er moet ook eens worden gedacht aan het actief, waarmee wij in de toekomst beter moeten kunnen werken dan in het verleden het geval was. Tot zover mijn antwoord op de opmerkingen van de heer Boël. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de rapporteur.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Voorzitter, de staatssecretaris heeft de cijfers die door de rapporteur werden geciteerd in twijfel getrokken. Het is goed dat dit wordt rechtgezet. In de commissie werd begrepen dat er nog 8 miljard frank achterstallige facturen waren. U hebt, mijnheer de minister, daarop wel geantwoord dat er nog 1,3 miljard wordt gevorderd van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Nog een tweede opmerking. Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat de betaling van de gebouwen voor de Europese scholen zou gebeuren met de opbrengst van de verkoop van krachtcentrales. Ik wil ook graag vernemen of er inzake beddingen van niet-aangelegde kanalen iets is gewijzigd. U hebt gezegd dat er alleen over de verkoop van gronden betwistingen zijn. Is dit ook zo voor de verkoop van de krachtcentrales? Gezien de grote bedragen die hiermee gepaard gaan, meen ik deze vraag toch nog te moeten stellen.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Dupré.

De heer Dupré, staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen, belast met de herstructurering van het ministerie van Openbare Werken, toegevoegd aan de minister van Verkeerswezen en Institutionele Hervormingen, en staatssecretaris voor de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, toegevoegd aan de minister van Middenstand. — Mijnheer de Voorzitter, theoretisch gezien bedragen de achterstallen van de Gemeenschappen en de Gewesten 1,3 miljard, waarbij betwiste vorderingen zijn. Wij denken dat dit cijfer nog zou kunnen dalen tot ongeveer 800 miljoen. Wanneer wij daar de 200 miljoen achterstallen van de RTT en van de Post, waarvoor wij bouwen, bijvoegen, dan kan worden gesteld dat de achterstallige betalingen ongeveer 1 miljard bedragen.

In verband met de verkoop van sommige gronden, die zijn onteigend of verworven voor de aanleg van waterwegen die er niet zijn gekomen of voor krachtcentrales wens ik het volgende te zeggen. Een staatshervorming bij wet vastleggen is eenvoudig, maar de uitvoering op termijn creëert vaak heel wat meer problemen dan men aanvankelijk verwacht.

Met de wet van 1980 hebben wij ervaring opgedaan toen met het beruchte artikel 12 elk onroerend goed individueel moest worden overgedragen. Wij hebben geprobeerd beter te doen met de wet van 1988 en de financieringswet van 16 januari 1989. Daarbij werd bepaald dat alle goederen die behoren tot de bevoegdheden van de Gewesten automatisch in een enkele operatie zouden worden overgedragen. Nadien zouden dan lijsten moeten worden aangelegd — bij koninklijk besluit bekrachtigd — om te specificeren op welke wijze dit zou geschieden.

Wij stellen vast dat er nog altijd problemen bestaan. Daarom trachten wij nu, op basis van de wet en de besprekingen in het Parlement, een concept uit te bouwen waarbij wordt bepaald dat de waterwegen en hun aanhorigheden, de wegen en hun aanhorigheden en de havens en hun aanhorigheden in één keer naar de Gewesten gaan. Dit is correct voor een deel, behalve voor

enkele uitzonderingen waar de bevoegdheid van de nationale overheid toch nog geldt.

Ik denk aan de rijkswachtposten en de douanecomplexen langs de wegen. Niettegenstaande sommige zijn opgetrokken met kredieten van Openbare Werken en meer bepaald van het Wegenfonds, behoren zij toch tot de nationale bevoegdheden. Zij vormen een uitzondering op de rechtstreekse overdrachten.

Een tweede voorbeeld betreft de goederen die nodig zijn voor de uitoefening van een andere nationale bevoegdheid, namelijk de aanleg van infrastructuur voor gebouwen voor Europese instellingen. Dit is een nationale bevoegdheid en dus ook een uitzondering op het algemeen concept van rechtstreekse overdracht van wegen, waterwegen en havens met alle aanhorigheden.

Een derde uitzondering betreft die goederen die vóór 1 januari 1989 zijn overgedragen aan de Registratie en Domeinen. Het gaat hier meer bepaald om goederen die niet worden aangewend voor hun oorspronkelijke bestemming.

Tenslotte is er de schemerzone waarin ik de twee voorbeelden zou willen situeren die de heer De Seranno heeft aangehaald. Het betreft de feitelijke desaffectatie van sommige goederen die alleen tussen Gewest en Staat tegensprekelijk kan worden vastgesteld. Het voorbeeld werd aangehaald van gronden die verworven werden voor de aanleg van een duwvaartkanaal. De feitelijke niet-bestemming van die gronden voor de aanleg van dat kanaal is mijns inziens een reden om te beweren dat die gronden niet werden overgedragen, maar reeds vóór 1 januari 1989 tot het nationaal patrimonium behoorden.

Voor de waterkrachtcentrales ligt het probleem enigszins anders. De produktie van elektriciteit is een nationale bevoegdheid gebleven. Het toeval wil dat de belangrijkste waterkrachtcentrale, namelijk die van Plate Taille die gelegen is op de Samber, verstrengeld is met een waterbeheersingswerk. Dit moet worden ontward want waterbeheersingswerken vallen onder de regionale bevoegdheden. Het zal leiden tot een samenwerkingsakkoord tussen het Waalse Gewest, dat bevoegd is voor de waterbeheersing en de centrale overheid die bevoegd is voor de waterkrachtcentrale. Voor gevallen die zich in deze schemerzone bevinden, zal het echter ondanks een globaal concept steeds moeilijk blijven om het laatste twistpunt uit de weg te ruimen.

De Voorzitter. — Mijnheer De Seranno en mijnheer Van Hooland, u krijgt beiden het woord, maar ik wil er toch op wijzen dat u de stemming die hier heerst niet mag misbruiken om hier een discussie te voeren die thuishoort in de commissie.

Het woord is aan de heer De Seranno.

De heer De Seranno. — Mijnheer de Voorzitter, ik wou enkel als rapporteur mijn tevredenheid uitspreken over het feit dat de minister ertoe heeft bijgedragen om een misverstand dat uit het verslag zou kunnen blijken, recht te zetten. Het daar vermelde bedrag van 8 miljard heeft dus betrekking op te verkopen eigendommen en achterstallige facturen samen.

Dit was het enige wat ik op dit late uur nog wou noteren.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hooland.

De heer Van Hooland. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb in feite niet het recht om nog te spreken, maar wij zijn hier toch gebleven om nog een aantal belangrijke zaken te vernemen.

Er is daarnet verwezen naar een aantal vorderingen, zelfs oninbare vorderingen, dus naar geschillen. Ik vernam graag wie bevoegd is om in deze te beslechten, de Commissie voor de geschillen of een andere instantie.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Dupré.

De heer Dupré, staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen, belast met de herstructurering van het ministerie van

Openbare Werken, toegevoegd aan de minister van Verkeerswegen en Institutionele Hervormingen, en staatssecretaris voor de Kleine en Middelgrote Ondernemingen, toegevoegd aan de minister van Middenstand. — Mijnheer de Voorzitter, deze zaken moeten worden beslist in het overlegcomité. Het is ook daarom dat sommige Gewesten zulke zaken aanhangig hebben gemaakt bij het overlegcomité. Een eerste reeks van die zaken heeft aanleiding gegeven tot een nieuwe discussie tussen de Gewesten en de nationale Staat. Waarschijnlijk zal die van de week resulteren in een oplossing. Het is dus dank zij deze overlegprocedure dat de moeilijke zaken toch een oplossing krijgen.

De Voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Infrastructuur (Openbare Werken), verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen die het onderwerp uitmaken van dit verslag.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Infrastructure (Travaux publics), je la déclare close et nous passons à l'examen des articles faisant l'objet de ce rapport.

Artikel 333 luidt:

Hoofdstuk IV. — Openbare Werken

Art. 333. Voor de toepassing van dit hoofdstuk, dient te worden verstaan onder «Bestuur der Gebouwen», het bestuur dat binnen het departement Openbare Werken belast werd met de in artikel 334, § 1, van deze wet bedoelde opdrachten.

Chapitre IV. — Travaux publics

Art. 333. Pour l'application du présent chapitre, il faut entendre par «Administration des Bâtiments» l'administration qui est, au sein du département des Travaux publics, chargée des missions visées à l'article 334, § 1er, de la présente loi.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 334 luidt:

Art. 334, § 1. De Regie der Gebouwen neemt de taken over, die bij het regentsbesluit van 23 oktober 1946 tot het samenbrengen in het departement van Openbare Werken van de bevoegdheden betreffende de rijksgebouwen aan het departement Openbare Werken werden toevertrouwd, en haar niet bij de wet van 1 april 1971 houdende de oprichting van een Regie der Gebouwen werden overgedragen.

§ 2. De Regie der Gebouwen treedt in de rechten en verplichtingen van de Belgische Staat die betrekking hebben op de taken bedoeld in § 1, met inbegrip van de rechten en verplichtingen verbonden aan hangende en toekomstige gerechtelijke procedures.

§ 3. De goederen van de Belgische Staat, aangewend voor de uitoefening van de opdrachten van het Bestuur der Gebouwen, worden overgedragen aan de Regie der Gebouwen.

Onverminderd het eerste lid van deze paragraaf wordt de lijst van de voormelde goederen opgemaakt bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit en bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

§ 4. De terreinen, gebouwen en hun aanhorigheden, eigendom van de Staat, die niet op de lijst bedoeld in artikel 19 van de wet van 1 april 1971 houdende oprichting van een Regie der Gebouwen voorkomen en die buiten de kredieten van de Regie der Gebouwen werden verworven, zowel vóór als na de inwerkingtreding van de voornoemde wet, en die kaderen in het

patrimoniumbeheer toebedeeld aan de Regie, worden in afwijking van artikel 228 van het koninklijk besluit van 10 december 1868 houdende het algemeen reglement op de rijkscomptabiliteit, aan de Regie der Gebouwen in beheer overgedragen, zonder dat deze hiervoor de tegenwaarde aan de Schatkist dient te storten. De in deze paragraaf bedoelde terreinen, gebouwen en hun aanhorigheden worden toegevoegd aan de lijst bedoeld in voormeld artikel 19. Deze toevoeging wordt goedgekeurd door de Koning.

Art. 334. § 1er. La Régie des Bâtiments reprend les missions qui ont été dévolues au département des Travaux publics par l'arrêté du régent du 23 octobre 1946 relatif à la concertation, au sein du département des Travaux publics, des attributions relatives aux bâtiments de l'Etat, et qui ne lui ont pas été confiées par la loi du 1er avril 1971 portant création d'une Régie des Bâtiments.

§ 2. La Régie des Bâtiments est subrogée dans les droits et obligations de l'Etat belge qui se rapportent aux missions visées au § 1er, en ce compris les droits et obligations résultant de procédures judiciaires en cours et à venir.

§ 3. Les biens de l'Etat belge affectés à l'exercice des missions de l'Administration des Bâtiments sont transférés à la Régie des Bâtiments.

Sans préjudice de l'alinéa premier du présent paragraphe, la liste des biens précités est dressée par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres et publiée au *Moniteur belge*.

§ 4. La gestion des terrains, bâtiments et leurs dépendances appartenant à l'Etat qui ne figurent pas à la liste visée à l'article 19 de la loi du 1er avril 1971 portant création d'une Régie des Bâtiments et qui ont été acquis en dehors des crédits de la Régie des Bâtiments, tant avant qu'après l'entrée en vigueur de la loi précitée et qui s'inscrivent dans le cadre de la gestion du patrimoine confiée à la Régie, est, par dérogation à l'article 228 de l'arrêté royal du 10 décembre 1868 portant règlement général sur la comptabilité de l'Etat, confiée à la Régie des Bâtiments, sans que celle-ci ne doive verser leur contrevalet au Trésor. Les terrains, bâtiments et leurs dépendances visés au présent paragraphe sont ajoutés à la liste visée à l'article 19 précité. Cette adaptation est approuvée par le Roi.

M. Clerdent propose l'amendement que voici :

« Compléter cet article par un § 5, libellé comme suit :

« § 5. La Régie des Bâtiments est tenue d'appliquer dans sa gestion financière les dispositions figurant au chapitre III de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat. »

« Dit artikel aan te vullen met een § 5, luidende :

« § 5. De Regie der Gebouwen is, in haar financieel beheer, gehouden tot de toepassing van de bepalingen waarin voorzien bij hoofdstuk III van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit. »

Cet amendement est-il appuyé ? (*Plusieurs membres se lèvent.*)
Cet amendement étant régulièrement appuyé, il fera partie de la discussion.

Je suppose que l'amendement est maintenu ?

M. Boël. — Oui, monsieur le Président.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement en de stemming over artikel 334 worden aangehouden.

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 334 sont réservés.

Art. 335. § 1. Binnen de Regie der Gebouwen wordt een financieringsfonds opgericht.

§ 2. In afwijking van artikel 5 van de wet van 15 mei 1846 op de rijkscomptabiliteit wordt dit fonds gespijsd door :

1. De opbrengst van alle onroerende verrichtingen met betrekking tot goederen van de Staat, ressorterend onder de bevoegdheid van de minister belast met Openbare Werken;

2. De financiële middelen voortkomend uit de inning van achterstallige facturen voor werken en diensten uitgevoerd of verricht door de Regie der Gebouwen in opdracht van de Gewesten, de Gemeenschappen en de Regie der Posterijen.

§ 3. Als bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen en mits het akkoord van de minister die de Regie der Gebouwen beheert, kan afgeweken worden van de modaliteiten der tussenkomst van de ambtenaren van de administratie van de BTW, Registratie en Domeinen, voorgeschreven door artikel 16, eerste lid, van de wet van 15 mei 1846 betreffende de rijkscomptabiliteit en door artikel 15, § 2, van de wet van 1 april 1971 houdende oprichting van de Regie der Gebouwen. In voorkomend geval kan eveneens worden afgeweken van artikel 2 van de wet van 31 mei 1923 met betrekking tot de vervreemding van onroerende domeingoederen. De uitvoeringsmodaliteiten van deze beschikking zullen het voorwerp uitmaken van een overeenkomst tussen de minister van Financiën en de minister die de Regie der Gebouwen in zijn bevoegdheid heeft.

§ 4. De middelen van het financieringsfonds worden aangevend ter financiering van de opdrachten toevertrouwd aan de Regie der Gebouwen.

§ 5. Voor het begrotingsjaar 1990 wordt de aanwending van de in § 4 bedoelde middelen beperkt tot een bedrag van 3 270 miljoen frank.

§ 6. In afwijking van § 4 wordt de Regie der Gebouwen gemachtigd in het begrotingsjaar 1990 een bedrag van 330 miljoen frank vanuit het in § 1 bedoelde fonds naar de Schatkist door te storten.

§ 7. Onverminderd het bepaalde in § 4, en in afwijking van § 5, wordt de bestemming van de in § 4 bedoelde middelen, in de mate dat ze gedurende het begrotingsjaar 1990 het bedrag van 3 600 miljoen frank overschrijden, in afwijking van artikel 2 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, vastgelegd bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

§ 8. Artikel 8, § 2, van de wet van 1 april 1971 houdende oprichting van een Regie der Gebouwen wordt opgeheven.

Art. 335. § 1er. Il est créé à la Régie des Bâtiments un fonds de financement.

§ 2. Par dérogation à l'article 5 de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat, ce fonds est alimenté par :

1. Le produit de toutes les opérations immobilières relatives aux biens de l'Etat qui relèvent de la compétence du ministre qui a les Travaux publics dans ses attributions;

2. Les ressources financières provenant du recouvrement des factures client impayées relatives à l'exécution de travaux et à la prestation de services par la Régie des Bâtiments pour compte des Régions, des Communautés et de la Régie des Postes.

§ 3. Lorsque des circonstances particulières le justifient et moyennant l'accord du ministre qui gère la Régie des Bâtiments, il peut être dérogé aux modalités d'intervention des fonctionnaires de l'administration de la TVA, de l'Enregistrement et des Domaines, prescrites par l'article 16, alinéa 1er, de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat et par l'article 15, § 2, de la loi du 1er avril 1971 portant création d'une Régie des Bâtiments. Le cas échéant, il peut également être dérogé à l'article 2 de la loi du 31 mai 1923 relative à l'aliénation d'immeubles domaniaux. Les modalités d'exécution de cette disposition feront l'objet d'une convention entre le ministre des Finances et le ministre qui a la Régie des Bâtiments dans ses attributions.

§ 4. Les ressources du fonds de financement sont affectées au financement des missions dévolues à la Régie des Bâtiments.

§ 5. Pour l'année budgétaire 1990, l'affectation des ressources visées au § 4 est limitée à un montant de 3 270 millions de francs.

§ 6. Par dérogation au § 4, la Régie des Bâtiments est autorisée à transférer au Trésor, lors de l'année budgétaire 1990, un

montant de 330 millions de francs provenant du fonds visé au § 1er.

§ 7. Sans préjudice des dispositions du § 4, et par dérogation au § 5, l'affectation des ressources visées au § 4, et pour autant qu'elles dépassent le montant de 3 600 millions de francs au cours de l'année budgétaire 1990, est, par dérogation à l'article 2 de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, fixée par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

§ 8. L'article 8, § 2, de la loi du 1er avril 1971 portant création d'une Régie des Bâtiments est abrogé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 336. § 1. De personeelsleden van het ministerie van Openbare Werken en van het Wegenfonds, in dienst op de datum van inwerkingtreding van dit hoofdstuk, tewerkgesteld bij een van de onder § 2 vermelde besturen en diensten, worden, met behoud van hun hoedanigheid, naar de Regie der Gebouwen overgeheveld, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit. De Koning regelt ook de modaliteiten van de overdracht van dit personeel.

§ 2. De besturen en diensten bedoeld in § 1 zijn:

1° Het Bestuur der Gebouwen;

2° De diensten met betrekking tot de gebouwen van het bestuur voor Elektriciteit en Elektromechanica en van de dienst Groenplan;

3° De besturen en diensten opgesomd onder de rubriek 4, 2° tot 7°, van de bijlage II en onder de rubriek 7, 1° en 2°, van de bijlage III bij het koninklijk besluit van 25 juli 1989, tot vaststelling van de wijze waarop de personeelsleden van de ministeries overgaan naar de Gemeenschaps- en Gewestexecutieven, in de mate dat die besturen en diensten effectief werken voor de gebouwensector.

§ 3. De krachtens § 1 overgehevelde vaste personeelsleden behouden hun graad en hun administratieve anciënniteiten die zij respectievelijk in het ministerie van Openbare Werken of in het Wegenfonds verworven hadden.

Alle personeelsleden behouden daarenboven de geldelijke anciënniteit die zij in hun administratie van oorsprong verworven hadden. Zij behouden de andere voordelen verbonden aan hun functie slechts in zoverre de voorwaarden voor de toekenning ervan bij de Regie der Gebouwen blijven bestaan.

§ 4. De in § 3, eerste lid, bedoelde vaste personeelsleden, worden onderworpen aan het administratief statuut en aan de bezoldigingsregeling van het personeel van de Regie der Gebouwen.

Art. 336. § 1er. Les membres du personnel du ministère des Travaux publics et du Fonds des routes, en fonction à la date d'entrée en vigueur du présent chapitre, affectés à l'une des administrations et services mentionnés au § 2, sont transférés, avec maintien de leur qualité, à la Régie des Bâtiments, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres. Le Roi règle également les modalités de transfert de ce personnel.

§ 2. Les administrations et services visés au § 1er sont:

1° L'Administration des Bâtiments;

2° Les services relatifs aux bâtiments de l'administration de l'Electricité et de l'Electro-mécanique et du service du Plan vert;

3° Les administrations et services repris sous la rubrique 4, 2° à 7°, de l'annexe II et sous la rubrique 7, 1° et 2°, de l'annexe III de l'arrêté royal du 25 juillet 1989 déterminant les modalités de transfert du personnel des ministères aux Exécutifs des Communautés et des Régions, selon la proportion où ces administrations et services travaillent effectivement pour le secteur des bâtiments.

§ 3. Les membres du personnel définitif transférés en vertu du § 1er conservent leur grade et leurs anciennetés administratives acquises respectivement au ministère des Travaux publics ou au Fonds des routes.

Tous les membres du personnel conservent, en outre, l'ancienneté pécuniaire qu'ils avaient acquise dans leur administration d'origine. Ils ne conservent les autres avantages liés à leur fonction, que pour autant que les conditions de leur octroi subsistent à la Régie des Bâtiments.

§ 4. Les membres du personnel définitifs visés au § 3, alinéa 1er, sont soumis aux statuts administratif et pécuniaire du personnel de la Régie des Bâtiments.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 337. Het hoofdstuk IV betreffende Openbare Werken treedt in werking op 1 januari 1990.

Art. 337. Le chapitre IV relatif aux Travaux publics entre en vigueur le 1er janvier 1990.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — De aangehouden stemmingen hebben later plaats.

Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés.

Bespreking van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Infrastructuur (PTT)

Beraadslaging en stemming over de artikelen

Discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Infrastructure (PTT)

Examen et vote des articles

De Voorzitter. — We vatten de bespreking aan van het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Infrastructuur (PTT) betreffende de artikelen 338 tot en met 340.

Nous abordons la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Infrastructure (PTT) au sujet des articles 338 à 340.

De heer Schellens, rapporteur, verwijst naar zijn verslag.

La parole est à M. Boël.

M. Boël. — Monsieur le Président, malgré l'heure tardive je ne peux laisser passer ces trois articles sans formuler quelques remarques.

En effet, ces articles que l'on trouve habituellement dans les lois-programmes sont une façon, pour l'Etat, d'augmenter son prélèvement.

Il est dit qu'à la suite d'une décision judiciaire, la Régie doit verser à l'Etat des TVA qu'elle a omis de payer sur des redevances qui lui étaient normalement dues, et ce pour un montant de 500 millions, amendes comprises.

Ensuite, il est également demandé à la Régie de rembourser la deuxième moitié de l'emprunt émis par l'Etat pour la Régie et qui se monte à 821 millions.

Enfin, on poursuit sur la lancée de la loi-programme de l'année dernière, loi par laquelle on avait instauré une redevance de monopole de 1 p.c., ce qui représentait à ce moment-là 780 millions environ.

Cette redevance est maintenant portée à 1,5 p.c. En réalité, cela veut tout simplement dire que sur toute l'activité que la Régie exerce en tant que service public, l'Etat prélève une taxe, un impôt, une contribution forcée de 1,5 p.c. C'est comme s'il s'agissait d'une TVA en plus, sauf que, pour le consommateur qui la paie à la Régie, elle est non déductible. Je ne peux que répéter que l'appétit vient en mangeant!

C'est pour cette raison que nous sommes tellement hostiles au monopole, car, en réalité, tous ceux qui, en Belgique, ont

recours aux services de la RTT et qui ne peuvent s'adresser à quelqu'un d'autre pour obtenir les mêmes services, doivent, par un tel procédé, payer davantage et contribuer, comme le prescrit la loi, à l'amélioration des finances de l'Etat, autrement dit, payer des impôts supplémentaires, alors que la Régie est un service public, donc, un service pour le public. Il doit pouvoir être assuré à tous moments, tout en restant le plus efficace possible. Il doit pouvoir se développer, se moderniser, financer ses investissements et, finalement, faire en sorte que l'on puisse, en Belgique, obtenir des raccordements sans qu'il soit nécessaire d'attendre des semaines et des mois!

Il faut également que ce service public soit le moins cher possible, le plus dynamique, le plus productif et qu'il puisse affronter la concurrence internationale. Or, au travers de cette loi, vous prélevez sur sa substance 3 milliards pour l'Etat. Vous pressez le citron au maximum et confirmez ainsi que, malheureusement pour vous, gouverner, c'est prélever!

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion du rapport fait au nom de la commission de l'Infrastructure (PTT), je la déclare close et nous passons à l'examen des articles faisant l'objet de ce rapport.

Daar niemand meer het woord vraagt in de beraadslaging over het verslag uitgebracht namens de commissie voor de Infrastructuur (PTT), verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de bespreking van de artikelen die het onderwerp uitmaken van dit verslag.

Artikel 338 luidt:

Hoofdstuk V. — Regie van Telegrafie en Telefonie

Art. 338. Artikel 11 van de wet van 30 juli 1979 betreffende de radiobERICHTGEVING wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 11. De Regie is bevoegd toezicht uit te oefenen op de toepassing van deze wet en van de ter uitvoering ervan getroffen besluiten.

De Koning stelt het bedrag vast van de rechten die aan de Regie moeten worden betaald door de aanvragers en titularissen van de vergunningen bedoeld in artikel 3, § 1, om de uitgaven te dekken die voortvloeien uit de controle over de naleving van hun verplichtingen en van de aan hun stations en netten voor radioverbinding opgelegde voorwaarden alsmede voor het te hunner beschikking stellen van één of meer frequenties en het recht deze te gebruiken.

Hij bepaalt de betalingsmodaliteiten van die rechten.

Dit artikel heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1989. »

Chapitre V. — Regie des Télégraphes et des Téléphones

Art. 338. L'article 11 de la loi du 30 juillet 1979 relative aux radiocommunications est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 11. La Régie est habilitée à surveiller l'application de la présente loi et des arrêtés pris en exécution de celle-ci.

Le Roi fixe le montant des redevances à payer à la Régie par les demandeurs et titulaires des autorisations visées à l'article 3, § 1er, pour couvrir les dépenses résultant du contrôle du respect de leurs obligations et des conditions imposées à leurs stations et réseaux de radiocommunication ainsi que pour la mise à leur disposition d'une ou de plusieurs fréquences et le droit de les utiliser.

Il détermine les modalités de paiement de ces redevances.

Cet article produit ses effets le 1er janvier 1989. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 339. Artikel 27, ingevoegd door de programmawet van 6 juli 1989 in de wet van 19 juli 1930 tot oprichting van de Regie van Telegraaf en Telefoon, wordt aangevuld met het volgende lid:

« Voor 30 september 1990 moet de Regie aan de Staat het resterend bedrag van 821 398 685 frank van de in artikel 6, 1°, bedoelde Belgische schuld terugbetalen. »

Art. 339. L'article 27, inséré par la loi-programme du 6 juillet 1989 dans la loi du 19 juillet 1930 créant la Régie des Télégraphes et Téléphones, est complété par l'alinéa suivant:

« Avant le 30 septembre 1990, la Régie doit rembourser à l'Etat la somme restante de 821 398 685 francs relative à la dette visée à l'article 6, 1°. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 340. Artikel 208, § 1, van de programmawet van 30 december 1988 wordt aangevuld met de volgende zin:

« Zij wordt vastgesteld op 1,5 pct. van hetzelfde omzetcijfer vanaf 1990. »

Art. 340. L'article 208, § 1er, de la loi-programme du 30 décembre 1988 est complété par la phrase suivante:

« Elle est fixée à 1,5 p.c. du même chiffre d'affaires à partir de 1990. »

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Mesdames, messieurs, je vous propose d'interrompre ici nos travaux.

Ik stel u voor onze werkzaamheden te onderbreken. (*Instemming.*)

Le Sénat se réunira demain, mercredi 20 décembre 1989, à 10 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen, woensdag 20 december 1989, te 10 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 22 h 40 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten te 22 h 40 m.*)